

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๔ เรื่อง

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

Development of the application to promote the creative
sights of Chiang Saen City Chiang Rai Province

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

The City of Art : รูปแบบการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

The City of Art : Model for Development of Creative Art and Culture
Chiang Saen, Chiang Rai Province

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764006

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๔ เรื่อง

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

Development of the application to promote the creative

sights of Chiang Saen City Chiang Rai Province

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง

The City of Art : รูปแบบการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

The City of Art : Model for Development of Creative Art and Culture

Chiang Saen, Chiang Rai Province

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ

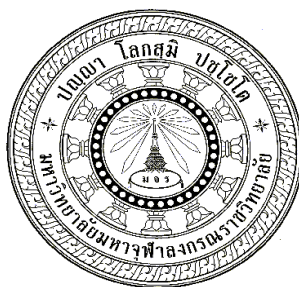
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764006

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Research Sub-Report 4

Development of the application to promote the creative
sights of Chiang Saen City Chiang Rai Province

Under Research plan

The City of Art : Model for Development of Creative Art and Culture
Chiang Saen, Chiang Rai Province

BY

Assistant Professor Nares Bunloet

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiangrai Buddhist College

B.E. 2564

Research Project Funded

by Science Research and Innovation Promotion Fund

MCU RS 800764006

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย :	การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัย:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่
ปีงบประมาณ:	๒๕๖๔
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. จัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ครบถ้วน ๒. พัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน ๓. การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมครบถ้วน

องค์ความรู้ที่เป็นผลการจัดการความรู้ในระดับชุมชนด้านการศึกษาเชิงสำรวจ ข้อมูลและวิธีการใช้ประโยชน์ของนวัตกรรมแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชน การจัดการความรู้เพื่อใช้นวัตกรรมแอปพลิเคชันโดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นการสร้างเสริม ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น ในการพัฒนาแบบผสมผสานแหล่งความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งความรู้ใหม่ที่สำคัญที่นำไปสู่กระบวนการสร้างชุมชนให้มีรายได้ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานทั้งการสำรวจ ศึกษาเอกสาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ศึกษารวบรวมโดยการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ด้วยวิธีวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์แยกพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมทั้งการวิเคราะห์การพัฒนาด้านการตลาดการท่องเที่ยว โดยใช้การศึกษาวิจัยจำนวน ๑๐๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัย นำข้อมูลมาวิเคราะห์ใน ๓ ประเด็นที่ศึกษา

การพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ผลการวิจัยพบว่า การศึกษา การพัฒนารูปแบบสำหรับส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมกระแสเศรษฐกิจใหม่ การใช้ประโยชน์ของนวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน สร้างงาน สร้างรายได้จะต้องมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ให้สมบูรณ์ขึ้น จากสภาพองค์ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ในด้านส่งผลให้ชุมชนไม่ได้นำมาใช้ชีวิตประจำวันมีหลากหลายอย่างเหมาะสมกับสภาพของชุมชน การเรียนรู้โบราณสถานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่สร้างความเข้มแข็งชุมชน การจัดกิจกรรมในระดับชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จักเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนขึ้น

Research Title: Development of the application to promote the creative sights of Chiang Saen City Chiang Rai Province.

Researcher: Assistant professor Nares Bunloet

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Buddhist Chiang Rai college,

Fiscal year: 2021

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

ABSTRACT

This action research Subject: Application development to promote creative tourism in Chiang Saen Chiang Rai Objective To: 1. Prepare Chiang Saen Arts and Culture Development Plan, Lanna Heritage 2. Develop Chiang Saen Cultural Innovation with Applications 3. Promote tourism, Lanna culture and heritage.

Knowledge as a result of knowledge management at the community level in a survey study. Information and how to use the application innovation to promote tourism, arts and culture to strengthen the community. Knowledge management to use application innovation by participation by the community to enhance Reviving local arts and culture In the integrated development of knowledge sources Local wisdom And new sources of knowledge that lead to the process of creating a community for income Using a combination of study methods including surveying and studying relevant personnel documents The data were collected by interviews and questionnaires by research methods, quantitative and qualitative data, which were analyzed separately, taking into account strengths, weaknesses, opportunities and

hurdles as well as analysis of the development of tourism marketing. By using a research study of 100 people using a specific method according to the research study. The data were analyzed on 3 issues studied.

The development and promotion of creative tourism destinations in Chiang Saen The results of the research were A study of the development of a model for promoting tourism, art, culture and new economic trends The use of innovation to strengthen communities, create jobs, generate income, need product improvement. Tourism Complete history From the knowledge of the utilization in the field, the community did not adopt the daily life, there were various suitable for the community conditions. Learning about ancient sites, the development of creative tourism in Chiang Saen, strengthening the community Organizing activities at the community level for tourists to know more clearly.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมือง เชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และ พฤติกรรมเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน หมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อใช้ในการจัดการทรัพยากรในบ้าน และชุมชน โดยไม่กระทบกับวิถีชีวิตปัจจุบันที่จะทำให้เกิดปัญหา กับสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาและได้รับการช่วยเหลือจากบุคคล และฝ่ายงานหลายๆ ฝ่ายที่ได้กรุณาเอาใจใส่แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย พร้อมทั้งให้กำลังใจ เป็นผลให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยการได้รับอนุเคราะห์ เทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ตลอดจนผู้นำชุมชนในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ในการให้ข้อมูลและสถานที่จัดเก็บข้อมูล จากนายกเทศมนตรีได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องด้วยการเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งขอขอบคุณผู้นำชุมชนที่ได้ให้ความเมตตาช่วยให้ คำปรึกษาตลอดถึงแนวความคิดที่แก้ไขปรับปรุง เทคนิคต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อให้งาน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจนวิจัยการค้นคว้านี้ได้ดำเนินไปด้วยดีและสำเร็จขึ้นได้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ผู้ ศึกษาขอกราบขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารและคณาจารย์ของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และขอบคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ ส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจทุกด้าน จนงานเสร็จสมบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ

๐๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ซ
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	๘
๑.๕ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).....	๑๑
๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาไทย.....	๑๓
๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย.....	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

๒.๔ แนวคิดด้านส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวลักษณะพิเศษ	
ทางประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่.....	๒๕
๒.๕ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์.....	๒๙
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	๓๘
๒.๗ ทฤษฎีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (SWOT).....	๔๓
๒.๘ แนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	๔๖
๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕๐
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๕๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....	๕๖
๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย.....	๖๖
๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล.....	๖๗
๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๖๘
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย.....	๗๓
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๗๕
๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๗๗
๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย.....	๗๗
๓.๙ สรุปกิจกรรมและขั้นตอนการวิจัย.....	๗๘
๓.๑๐ สัมภาษณ์.....	๘๑
๓.๑๑ การพัฒนาดิจิทัล.....	๘๕

สารบัญ (ต่อ)

๓.๑๒ การวิเคราะห์ผลการทดลอง.....	๘๗
บทที่ ๔ ผลการวิจัย.....	๙๒
๔.๑ จัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่รัตนก้านนา.....	๙๒
๔.๒ พัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน.....	๙๗
๔.๓ การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม.....	๑๑๘
บทที่ ๕ สรุป และข้อเสนอแนะ.....	๑๓๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๓๔
๕.๒ ผลการศึกษาวิจัย.....	๑๓๗
๕.๓ อภิปรายผลการวิจัย.....	๑๔๐
๕.๔ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา.....	๑๔๑
๕.๕ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	๑๔๒
บรรณานุกรม.....	๑๔๔
ภาคผนวก.....	๑๔๘
ผนวก ก เครื่องมือวิจัย.....	๑๔๙
ผนวก ข หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูล.....	๑๕๔
ผนวก ค ภาพถ่ายการลงพื้นที่ทำวิจัย การสัมภาษณ์.....	๑๗๙
ผนวก ง การรับรองการนำไปใช้ประโยชน์.....	๑๘๒
ผนวก จ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย(Output/Outcome/Impact).	๑๘๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติการวิจัย.....	๘๑
๒ การสัมภาษณ์.....	๙๕
๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	๙๖
๔ แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริม แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่.....	๑๑๗

สารบัญรูปร่างภาพ

รูปร่างภาพที่	หน้า
๑ ผังความคิดการออกแบบโปรแกรม.....	๘๐
๒ แผนผังการแสดงองค์ความรู้.....	๑๐๔
๓ โลโก้เมืองเชียงใหม่.....	๑๐๕
๔ แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่.....	๑๐๖
๕ วัดนอกเมืองเชียงใหม่.....	๑๐๖
๖ เว็บไซต์การอนุรักษ์วัดร้างในเมืองเชียงใหม่.....	๑๐๗
๗ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่.....	๑๐๗
๘ ธุรกิจการท่องเที่ยววัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่.....	๑๐๘
๙ ธุรกิจการท่องเที่ยวโบราณสถานเชิงสร้างสรรค์.....	๑๐๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

เชียงใหม่ทางด้านประวัติศาสตร์เดิมเคยมีผู้อาศัยมาราวพุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ การก่อตั้งชุมชนที่อยู่ในที่ดอนติดแม่น้ำโขง พญาแสนภูษัตริย์ราชวงศ์มังรายทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ ซึ่งต่อมาเมืองเชียงใหม่เป็นเมืองลูกหลวงของอาณาจักรล้านนาจักรวรรดิราชวงศ์มังราย ศตวรรษที่ ๒๐ จนกระทั่งอาณาจักรล้านนาถูกพม่ายึดครองพุทธศักราช ๒๑๐๑ เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองสำคัญทางศาสนาและยุทธศาสตร์เมืองบริวารของอาณาจักรที่ควบคุมตอนบนของหัวเมืองฝ่ายเหนือ เมืองเชียงใหม่ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วตลอด ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการค้าต่างประเทศ โดยเชียงใหม่ได้รับการประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion - GMS) เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองโบราณที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดของแคว้นล้านนา หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีแสดงให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่มีการพัฒนาเนื่องจากเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจการปกครองศาสนาและศิลปกรรม เมืองเชียงใหม่ในปัจจุบันได้มีการยกฐานะเป็นอำเภอเชียงใหม่ที่เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ ในปี ๒๕๐๐ อำเภอเชียงใหม่ได้มีการพัฒนาอนุรักษ์โบราณสถานและวัตถุโบราณมานาน กรมศิลปากรได้มีการบูรณะ จัดสภาพภูมิทัศน์รอบโบราณสถานขึ้นเป็นอนุสรณ์สถาน เพื่อการสงวนรักษาคุณค่าที่เป็นมรดกของล้านนาและเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมของล้านนาที่มีความสำคัญของประเทศไทย โบราณสถานของเมืองเชียงใหม่ทั้งภายในและนอกเมืองส่วนใหญ่ได้รับการขุดค้น ขุดแต่ง บูรณปฏิสังขรณ์ และปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยเฉพาะกำแพงเมือง ป้อม คูเมือง รวมถึงวัดวาอารามต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเข้มข้นในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา ด้วยนโยบายของทางจังหวัดที่ผลักดันเชียงใหม่ขึ้น

เป็นแหล่งมรดกโลก เมืองเชียงใหม่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอ เชียงแสนและเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน พื้นที่เต็มไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างทั้งของส่วนราชการและ เอกชน รวมถึงบ้านเรือนราษฎร ร้านค้า ตลาด ท่าเรือ วัด สถานศึกษา บ้านพักและรีสอร์ท หน่วยงาน ด้านการค้า ศิลปกรรม การท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ โดยมีโบราณสถานแทรกตัวอยู่เป็นระยะพื้นที่ด้าน ทิศใต้ภายในเมืองมีสภาพเป็นชุมชนหนาแน่นน้อยกว่าพื้นที่ด้านทิศเหนือ บางส่วนเป็นพื้นที่ เกษตรกรรม ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วน เป็นชุมชนเมือง นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่างๆ ของเชียงแสนล้วนมีประวัติศาสตร์ และเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบเชียงแสนมีแหล่ง ท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้ง ยังเป็นแหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น เมืองโบราณเชียงแสน เมืองโบราณเชียงแสนน้อย วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิติ วัดพระธาตุ ผาเงา วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน น้ำตกบ้านไร่ สบ รวหรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงใหม่หรือเวียงสรวก พระธาตุดอยปู่เจ้า หอฝิ่น อุทยาน สามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น เวียงหนองล่อง ทะเลสาบเชียงแสน และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโล้อาชาดอยสะงั้ ม้งชาวบ้านธารทอง เข้าบ้านห้วยกว๊าน ส่วนประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงแสน เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง พ.ศ. ๒๕๓๐ เมืองเชียงแสนได้รับการบรรจุเป็นโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์แห่งชาติ ใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ มีเป้าหมายที่จะสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเมืองเชียงแสน และบริเวณในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานปรับปรุงบูรณะโบราณสถานและสภาพภูมิประเทศ ให้เกิดบรรยากาศ เพื่อให้เศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุด^๑

เกษตรกรรม ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วนเป็นชุมชนเมือง นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่างๆ ของเชียงแสนล้วนมี ประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบ เชียงแสนมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ ทั้งยังเป็นแหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย

^๑ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๒, หน้า ๑๐.

แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น เมืองโบราณเชียงใหม่ เมืองโบราณเชียงใหม่ วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุดอยสุเทพ วัดพระธาตุน้อย วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงแสน น้ำตกบ้านไร่ สบรวกหรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงใหม่หรือเวียงสบรวก พระธาตุดอยปูเข้า หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑสถานบ้านฝิ่น เวียงหนองล่อง ทะเลสาบเชียงใหม่ และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโล้อาชาดอวยสะโง่ มังขามบ้านธารทอง เข้าบ้านห้วยกว๊าน ส่วนประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงใหม่ เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง พ.ศ. ๒๕๓๐ เมืองเชียงใหม่ได้รับการบรรจุเป็นโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์แห่งชาติ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ มีเป้าหมายที่จะสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเมืองเชียงใหม่และบริเวณในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานปรับปรุงบูรณะโบราณสถานและสภาพภูมิประเทศ ให้เกิดบรรยากาศ เพื่อให้เศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุด^๒

จากหลักฐานทางโบราณคดีเมืองเชียงใหม่ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีประเภทหินกะเทาะ จัดเป็นเครื่องมือยุคหินเก่า ประเภทเครื่องชุดสับ และสับตัด อันเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการล่าสัตว์ซึ่งตรงกับยุคหินเก่าและหินกลาง^๓ การส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายและการที่จะให้คนในพื้นที่ตระหนักถึงโบราณสถานซึ่งเป็นมรดกล้ำนาของจังหวัดชายแดน การจัดกลยุทธ์ทางการตลาดที่จำเป็นเป็นในการสร้างเสริมเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้เกิดรูปธรรมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดมีความจำเป็นจะต้องให้ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการด้านแผนงานดำเนินงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความพร้อมของประชาชน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะต้องกระตุ้นให้ การมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีบทบาทรับผิดชอบและเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวให้เกิดความร่วมมือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย

เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงเมืองโบราณโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสน และหิรัญนครเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในตำนานสิงหนวัติกุมาร โดยเจ้าชายสิงหนวัติกุมารได้ตั้งเมือง

^๒ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๒, หน้า ๑๐.

^๓ วีรพันธุ์ มาลัยพันธุ์, เครื่องมือยุคหินเก่าที่เชียงใหม่, โบราณคดี ปีที่ ๔ ฉบับ ๑ (ก.ค. ๒๕๑๕), หน้า ๓๘.

ใหม่ที่เมืองเชียงแสนริมฝั่งแม่น้ำซุนทิง(แม่น้ำโขง)ซึ่งเป็นแคว้นเมืองสุวรรณโคฒาคำ^๔ ปัจจุบันส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอเชียงแสนและเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน พื้นที่เต็มไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างทั้งของส่วนราชการและเอกชน รวมถึงบ้านเรือนราษฎร ร้านค้า ตลาดท่าเรือ วัด สถานศึกษา บ้านพักและรีสอร์ท หน่วยงานด้านการค้า ศิลปกรรม การท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ โดยมีโบราณสถานแทรกตัวอยู่เป็นระยะพื้นที่ด้านทิศใต้ภายในเมืองมีสภาพเป็นชุมชนหนาแน่นน้อยกว่าพื้นที่ด้านทิศเหนือ บางส่วนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วนเป็นชุมชนเมือง นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่างๆ ของเชียงแสนล้วนมีประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบเชียงแสนมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งยังเป็นแหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น เมืองโบราณเชียงแสน เมืองโบราณเชียงแสนน้อย วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิติ วัดพระธาตุผาเงา วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน น้ำตกบ้านไร่ สบรวกหรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงเมียงหรือเวียงสบรวก พระธาตุดอยปู่เข้า หอผื่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์บ้านผื่น เวียงหนองล่อง ทะเลสาบเชียงแสน และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโล้อ่าชาดอยสะงั๊ ม้งชาวบ้านธารทอง เข้าบ้านห้วยก๊ว้น ส่วนประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงแสน เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒^๕ การยกระดับฐานการผลิตและบริการเดิมให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น การขยายฐานใหม่ที่มีความสำคัญกับการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปด้วยเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งการตอบสนองต่อเป้าหมายดังกล่าวประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพและภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ การดาเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อเสริมจุดเด่นในระดับภาคและจังหวัดในการเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรในเขตเมืองเป็นโอกาสในการกระจายความ

^๔ กรมศิลปากร, ตำนานสิงหนวัติกุมาร ใน ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓ ในงานพระราชทานเพลิงศพ พลตรี เจ้าราชบุตร (วงตะวัน ณ เชียงใหม่), (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๑๖), หน้า ๕๓.

^๕ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐-๒๕๖๔), หน้า ๑๐๗.

เจริญและยกระดับรายได้ของประชาชนโดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน

ผู้วิจัยสนใจในการที่จะศึกษาแผนการส่งเสริมการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นได้มีความตระหนักถึงคุณค่าทางมรดกของอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การสร้างตลาดการท่องเที่ยวทางโบราณสถานจึงเป็นกลยุทธ์หลักในการประชาสัมพันธ์ของนครวมโดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดของตลาดในภูมิภาค จึงจะต้องใช้ประตูกั้นพรมแดน ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว มุ่งปรับโครงสร้างตลาดการท่องเที่ยว ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงคุณภาพให้เกิดความเชื่อมโยงเส้นทางในภูมิภาค (ASEAM Tourism Connectivity Corridors) สนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชนและประชาชน องค์กรต่าง ๆ การส่งเสริมความร่วมมือทางการท่องเที่ยว และการปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิตของชุมชน เป็นสิ่งที่รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจและสนับสนุนในด้านความรู้ และการส่งเสริมอย่างจริงจังและให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อมตามภูมิประเทศ วัฒนธรรม และประเพณีเพื่อมีการจัดระบบให้บริการที่เหมาะสมพร้อมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาอำเภอเชียงใหม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนา
๒. เพื่อพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน
๓. เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ระบบในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการจดบันทึกข้อมูลนักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนไว้ในรูปแบบของโปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งสามารถนำไปใช้ในงานของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สะดวกและรวดเร็วเป็นแนวทางการศึกษา

๑. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง ภาครัฐ จำนวน ๕ คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ จำนวน ๒๐ คน ผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๔ คน และประชาชน นักท่องเที่ยว จำนวน ๖๐ คน

๒. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ๓ ประการ คือ

๑) ศึกษาปัจจัยภายใน และภายนอก คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนกลยุทธ์การตลาด และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒) จัดทำแผนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวด้านการตลาด คือ ผลิตภัณฑ์ของชุมชน การจัดพื้นที่จำหน่าย ราคา และการส่งเสริมการตลาดให้กับชุมชน

๓) การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

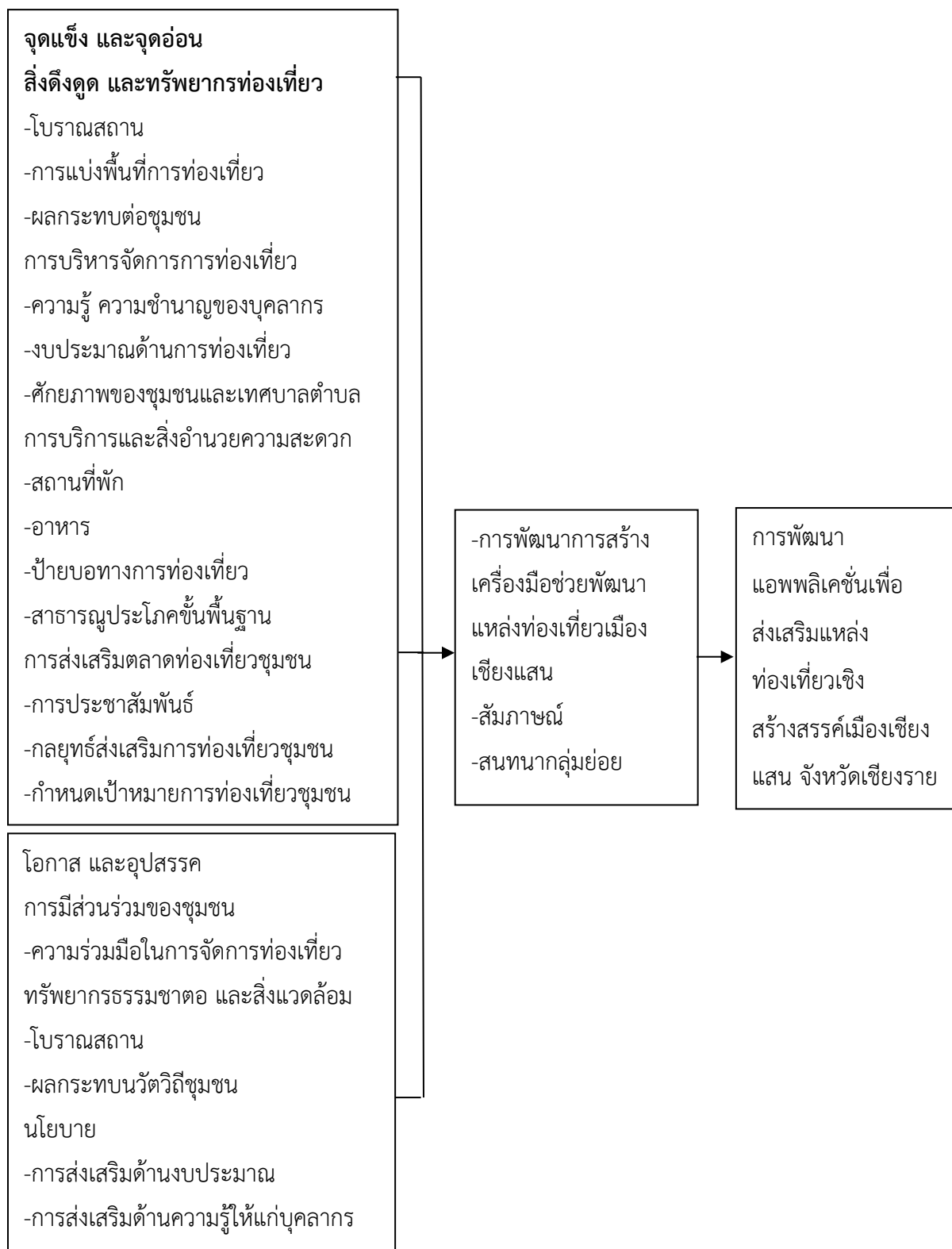
๓. ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาได้แบ่งออก ๒ กลุ่ม คือ

๑) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ในด้านจุดแข็ง และจุดอ่อน จำนวน ๙๐ คน

๒) ผู้นำท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นที่มีบทบาท หน้าที่ การบริหารจัดการ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม (SWOT) ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่มาสร้างความเข้มแข็งชุมชน การมีส่วนร่วมชุมชนเทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวข้องกับที่ศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ความรู้การการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ วิถีชุมชน โดยการกำหนดแบบสัมภาษณ์และปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมายเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า ทำให้เจริญขึ้น และความเจริญก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป

แอปพลิเคชัน หมายถึง สื่อที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบโดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์

สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง โปรแกรมที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่ออกแบบมาสำหรับ Mobile (โมบาย) Tablet (แท็บเล็ต) หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่เรารู้จักกัน ซึ่งในแต่ละระบบปฏิบัติการจะมีผู้พัฒนาแอปพลิเคชันขึ้นมามากมายเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้ การเดินทางของบุคคลจากสถานที่ซึ่งเป็นที่พักอาศัยอยู่ประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว

การส่งเสริม หมายถึง เป็นการขยายและถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแผนใหม่ (Innovation System) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (Education Advantages) และมีคุณค่าทางการ ปฏิบัติ (Practical Values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้หรือผู้รับการส่งเสริม (People Intended, Clientele, Audience) ให้สามารถพัฒนาตนเอง

จุดแข็ง หมายถึง ข้อได้เปรียบของกิจการ ลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นขององค์กรที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ และใช้แข่งขันกับคู่แข่งได้ เช่น ความสามารถเฉพาะทางของผู้ประกอบในการดำเนินธุรกิจ ความสามารถในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจการ การทำงานร่วมกันเป็นอย่างดีของบุคลากรภายในองค์กร การมีความสัมพันธ์ที่ดีหรือมีพาร์ทเนอร์ที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจการขององค์กรธุรกิจที่ลงทุนน้อย และคืนทุนเร็ว

จุดอ่อน หมายถึง ข้อด้อย ข้อเสียหรือปัญหาภายในองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานกิจการ ที่สามารถนำไปสู่ความล้มเหลวของการทำธุรกิจได้ ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาด้านการสื่อสารของบุคลากรภายในองค์กร การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ไม่มีลิขสิทธิ์ ค่าเช่าที่ในการดำเนินกิจการมีราคาสูง อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมสูง

โอกาส หมายถึง เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบในแง่ของการเอื้อประโยชน์ให้กับการดำเนินกิจการของบริษัท โอกาสต่างจากจุดแข็งตรงที่ เป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกองค์กรแต่ส่งผลในทางที่ดีกับองค์กร เป็นความได้เปรียบที่เอื้อต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจการ เช่น รัฐบาลออกนโยบายที่สนับสนุนอุตสาหกรรมที่กิจการกำลังดำเนินธุรกิจอยู่ เศรษฐกิจที่อยู่ในช่วง

ขาขึ้นหรือการมีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ช่วยให้การดำเนินกิจการเป็นไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น

อุปสรรค หมายถึง ความเสียหายหรือผลเสียจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกิจการ อาจนำมาซึ่งปัญหา และความล้มเหลวของกิจการได้ เช่น เศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำราคาน้ำมันที่สูงขึ้นทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น การเพิ่มค่าแรงของแรงงานหรือนโยบายอัตราดอกเบี้ยที่ถูกปรับให้สูงขึ้น

๑.๕ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

๑. ได้รูปแบบการแอปพลิเคชันผ่านมือถือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ได้การพัฒนาแอปพลิเคชันผ่านมือถือเพื่อตระหนักในการพัฒนา ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๓. ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับประชาชนในชุมชน ความสามัคคีในชุมชน และชุมชนเข้มแข็ง

๔. ได้การมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคเอกชนและรัฐบาล

๕. ได้คู่มือแอปพลิเคชันผ่านมือถือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖. ได้ชุดความรู้แอปพลิเคชันผ่านมือถือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. ได้แก้ปัญหาองค์รวมความร่วมมือกลุ่มสมาชิกในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย ด้วยแอปพลิเคชันผ่านมือถือ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้พื้นที่วิจัย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นการพัฒนาแอปพลิเคชันในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อที่จะให้นักท่องเที่ยวได้เลือกในการบริการผ่านระบบออนไลน์ โดยศึกษาถึงกระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงรายในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกระแสใหม่ตลอดถึงการค้าขายชายแดน เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งโบราณสถานที่ทำให้ชุมชนในพื้นที่เลือกสรรปรับปรุงองค์ความรู้จนเกิดทักษะ ความชำนาญที่สามารถนำมาแก้ไขในชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมประภิต ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอเป็น ๙ ประเด็น ดังนี้

๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย

๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

๒.๔ แนวคิดด้านส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์เมืองเชียงแสน

๒.๕ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๒.๗ ทฤษฎีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (SWOT)

๒.๘ แนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ นโยบายการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์มีคุณธรรมจริยธรรมมีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะ และสุขภาพที่ดีครบถ้วนรอบอุน เป็นคนเก่งที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึง ทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งชุมชนมีความ เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓. เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ภาพมีเสถียรและมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของ ฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความ เข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานรากและสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๔. เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุน การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๕. เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพทันสมัยโปร่งใสและมีการทำงาน เชิง บูรณาการของภาคีการพัฒนา

๖. เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการพัฒนาระดับภูมิภาคและเมืองเพื่อรองรับ การ พัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่

๗. เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่างๆ ในระดับอนุ ภูมิภาคภูมิภาคและนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์มีประสิทธิภาพรวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำ และ สร้างสรรค์ในด้านการค้าบริการและการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุ ภูมิภาค และโลก

เป้าหมายรวม

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้กำหนดเป้าหมายรวมการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประกอบด้วย^๖

๑. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีวินัยทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมมีความเป็นพลเมืองตื่นรู้มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมีสุขภาพกายและใจที่ดีมีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณมีวิถีชีวิตที่พอเพียงและมีความเป็นไทย

๒. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลงเศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่ว และเป็นธรรมกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและมีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและฐานความรู้ขั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพและมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี และมีปัจจัยสนับสนุน อาทิ ระบบโลจิสติกส์พลังงานและการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่เอื้อต่อการขยายตัวของภาคการผลิตและบริการ

๔. ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำโดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้รับร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยกรณีปกติปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๕. มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทยความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลงปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้าและ ค่า

^๖ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๙), หน้า ๖๓.

มนุษย์มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประเทศไทยมีส่วนร่วมกับกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เกิดความเชื่อมโยงการขนส่ง โลจิสติกส์มูลค่าห่วงโซ่เป็นหุ้นส่วน การพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก และอัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนและการขนส่งของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และอาเซียนสูงขึ้น

๖. มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจ และมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ ดีกว่า ลดลง เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติและ อันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณมีประสิทธิภาพ สูงฐานภาษีกว้างขึ้นและดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถ และปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องกระตุ้นความสนใจ การเดินทางของนักท่องเที่ยวรวมถึงเป็นจุดดึงดูดให้เกิดการกระจายการเดินทางไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย การสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อสามารถตอบสนองกระแสความสนใจในการเดินทางของคนรุ่นใหม่ เพื่อต่อยอดให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวคนรุ่นใหม่ หรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการสินค้าการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งกลุ่ม Segment หลักของตลาด การนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่โดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งในภูมิภาค ASEAN ด้วยการสร้างสรรค์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว โดยต่อยอดความรู้เดิม ร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐรวมถึงสร้างสรรค์สินค้าท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ทั้งในแง่ของตัวสินค้าและ Content ที่จะนำเสนอให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงทางการท่องเที่ยวผ่านวิถีท้องถิ่น (Local Experience) ที่จะนำไปสู่การนำเสนอขายบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นร่วมมือจากหน่วยงานเพื่อสร้างเครือข่ายภาคีทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อของการบริหารจัดการในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าถึงพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการตลาดสมัยใหม่ และเพียงพอที่จะรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ การกำหนดส่งเสริมนักท่องเที่ยวความสนใจพิเศษ (Niche Market) การส่งเสริมตลาดในประเทศไทยมุ่งเน้นกลยุทธ์สร้าง

ความเข้มแข็งให้สังคม ชุมชน และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การสร้างแรงบันดาลใจ จากการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ที่บอกเล่าวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ ท่ามกลางภูมิประเทศที่สวยงาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสนับสนุน กิจกรรม เทศกาล งานประเพณีที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเสน่ห์อันทรงคุณค่าของวิถีไทย เฉพาะถิ่น โดยเน้นการสร้างสรรคและพัฒนา การท่องเที่ยวในพื้นที่รอง กลุ่มเป้าหมายให้ตรงกับ Destination Branding เพื่อคัดกรองเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง และดำเนินการสื่อสารการตลาด ให้สอดคล้องกันทั้งการผลิตสื่อเผยแพร่ชิ้นงานโฆษณา ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนและ Blogger รวมถึงการเสนอขายร่วมกับพันธมิตรและผ่าน Online Travel Agent (OTA) เช่น Tralveloka Agoda และ Booking.com เป็นต้น

การพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่สามารถทำการตลาดได้อย่างยั่งยืน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่ม Multigeneration Family และกลุ่ม Silver Age เสนอขายสินค้าการบริการทางการท่องเที่ยวที่บอกเล่าเรื่องราวชาวเชียงรายผ่านศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติที่สวยงาม ภายใต้แนวคิด Chaing R.A.I. (Relax, Art, Inspiration) โดยจัดและสนับสนุน Event ที่สะท้อนภาพลักษณ์พื้นที่ เช่น นิทรรศการศิลปะ มหกรรมชาติพันธุ์ เทศกาลดอกไม้ และร่วมกับพันธมิตรเสนอขาย กิจกรรม เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ อาทิ เส้นทางชา กาแฟ เส้นทางศิลปวัฒนธรรม กิจกรรม Creative D.I.Y. รวมถึงการจัดโปรโมชั่นพิเศษ และการนำผู้ประกอบการเข้าร่วมงานส่งเสริมการขาย

การท่องเที่ยว Creative Tourism เพื่อผลักดันให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ เดินทางไปยังพื้นที่ท่องเที่ยวรอง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (Creative Tourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบ Creative Tourism ในชุมชน โดยจัดกิจกรรมสื่อสารการตลาด ผ่านสื่อออนไลน์ และออฟไลน์ จัดทำ Content เผยแพร่เรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชนและ Blogger และผลักดันให้เกิดการเสนอขายผ่านผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว และเสนอขายตรงกับนักท่องเที่ยว^๗

การออกแบบและพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบ Creative Tourism เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าในพื้นที่ท่องเที่ยวรองด้วยการสร้างสรรค์เรื่องราว (Content) บนรากฐาน

---

^๗ แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒, (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๒), หน้า ๘๕.

ชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่และการรับฟังเสียงของลูกค้า (Voice of Customer: VOC) รวมถึงจัดกิจกรรมพัฒนาแนวคิดชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาจัดทำแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม และสามารถกระตุ้นการใช้จ่ายทางการท่องเที่ยวของกลุ่มเป้าหมายได้ โดยเน้นสินค้าในพื้นที่ท่องเที่ยวรอง

นโยบายการพัฒนาประเทศไทย

การมุ่งเน้นทิศทางการแก้ไขปัญหาความยากจนในระยะยาวของประเทศ เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับรากหญ้าที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ การพัฒนาจะต้องได้รับความร่วมมือของชุมชน ผู้นำท้องถิ่น บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแล การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่ายภาคีเข้ามาร่วมในการจัดการวางแผนร่วมกันเพื่อลดปัญหาช่องว่างในการพัฒนา การก้าวสู่สังคมร่วมสมัยที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การมุ่งสร้างความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งของสังคมในภาพรวมจึงมีความจำเป็นจะต้องให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ความรู้กับชุมชน มุ่งสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการยึดหลักการสมดุล

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)^๔ อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลาง สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้นการแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมากขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้าน และจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นับเป็นจังหวะเวลาท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการวิจัย และพัฒนาและนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลาง การแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้านอาทิคุณภาพคนไทยยังแต่แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำที่

^๔ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), หน้า ๑.

เป็นนำเสนออุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน

ประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้างจึงส่งผลให้การผลักดัน ขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ ๕ ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ดังนี้

๑. ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม

๒. ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติ ที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพรวมถึงการสร้างคนให้ใช้ ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

๓. ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง

ยั่งยืน” โดยที่วิสัยทัศน์ดังกล่าวสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ ได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และ บูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่าง มั่นคง ของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็น ปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมความมั่นคงทางพลังงานอาหารและน้ำ ความสามารถในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างมี เกียรติและศักดิ์ศรีประเทศไทยไม่เป็นภาระของโลกสามารถแก้วิกฤตประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ด้อยกว่า

๔. ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙” ที่เป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา โดยที่ เป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งนี้ เป้าหมายประเทศไทยในปี ๒๕๗๙ ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันนั้นพิจารณาจากทั้งประเด็นหลักและ ลักษณะของการพัฒนาลักษณะฐานการผลิตและบริการสำคัญของประเทศ ลักษณะของคนไทยและ สังคมไทยที่พึงปรารถนา และกลุ่มเป้าหมายในสังคมไทย โดยกำหนดไว้ ดังนี้ “เศรษฐกิจและสังคมไทย มีการพัฒอย่างมั่นคงและยั่งยืนบนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรมมีความ เหลือมล้ำน้อย คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่มีวินัยตื่นรู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอด ชีวิตมีความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่เป็นค่านิยมที่ดี มีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่สมบูรณ์ มีความ เจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะ และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีนานาชาติ ระบบเศรษฐกิจ ตั้งอยู่บนฐานของการใช้นวัตกรรมดิจิทัล สามารถแข่งขันในการผลิตได้และค้าขายเป็น มีความเป็น สังคมประกอบการ มีฐานการผลิตและบริการที่มีคุณภาพและรูปแบบที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการใน ตลาดโลกเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ เช่น การให้บริการคุณภาพทั้งด้านการเงิน ระบบโลจิสติกส์ บริการด้านสุขภาพ และท่องเที่ยวคุณภาพ เป็นครัวโลกของอาหารคุณภาพและปลอดภัย เป็น ฐานอุตสาหกรรมและบริการอัจฉริยะที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ใช้นวัตกรรม ทุนมนุษย์ทักษะสูง และเทคโนโลยีอัจฉริยะ มาต่อยอดฐานการผลิต และบริการที่มีศักยภาพในปัจจุบันและพัฒนาฐานการ ผลิตและบริการใหม่ๆ เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การมีระบบเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนที่มีความเป็น อัจฉริยะ”

๕. ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม” แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มุ่งเน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีความครอบคลุมทั่วถึงเพื่อเพิ่มขยายฐานกลุ่มประชากรชั้นกลางให้กว้างขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ โอกาสทางสังคม และรายได้ของกลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ให้สูงขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและพัฒนานวัตกรรมนับเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะต่อไปสำหรับทุกภาคส่วนในสังคมไทยโดยที่เส้นทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นกำหนดเป้าหมายทั้งในด้านรายได้ ความเป็นธรรม การลดความเหลื่อมล้ำและขยายฐานคนชั้นกลาง การสร้างสังคมที่มีคุณภาพและมีธรรมาภิบาล และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖. ยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปี ที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว” จากการที่แผนพัฒนาฯ เป็นกลไกเชื่อมต่อในลำดับแรกที่จะกำกับและสั่งต่อแนวทางการพัฒนาและเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีให้เกิดการปฏิบัติในทุกระดับและในแต่ละด้านอย่างสอดคล้องกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงให้ความสำคัญกับการใช้กลไกประชารัฐที่เป็นความร่วมมือพลังขับเคลื่อนจากทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน และการกำหนดประเด็นบูรณาการของการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง และได้กำหนดในระดับแผนงาน/โครงการสำคัญที่จะตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างแท้จริง รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความครอบคลุมหลากหลายมิติมากกว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านๆ มา ในการกำหนดเป้าหมายได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติและการเป็นกรอบกำกับเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับย่อยลงมาที่จะต้องถูกส่งต่อ และกำกับให้สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างมีผลสัมฤทธิ์ภายใต้กรอบการจัดสรรงบประมาณ การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการรวมทั้งการพัฒนาระบบราชการที่สอดคล้องเป็นสาระเดียวกันหรือเสริมหนุนซึ่งกันและกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงกำหนดประเด็นบูรณาการเพื่อการพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางสำคัญประกอบการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน รวบรวมและกำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญในระดับปฏิบัติ และกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในระดับสาขาการผลิตและบริการและจังหวัดที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เศรษฐกิจโลกยังอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวจากปัญหาวิกฤตต่าง ๆ การแข่งขันในตลาดโลกจะรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่าง ๆ มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปีทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า ๕ ปีต่อจากนี้ไปจึงเป็นช่วงเวลาของการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับมาขยายตัวได้สูงขึ้นโดยการเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ตามแผนที่วางไว้และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่จูงใจให้ภาคเอกชนขยายการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเป้าหมายสำคัญ และขณะเดียวกัน ๕ ปี ต่อจากนี้เป็นช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจในหลายด้านเพื่อวางพื้นฐานให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงได้ภายในปี ๒๕๗๐ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยการใช้นวัตกรรมคุณภาพคน และการปรับปรุงด้านกฎระเบียบ และการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยนำในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงิน และดูแลวินัยทางการเงินและการคลังควบคู่กับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ สำหรับอนาคตการขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมรวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ นอกจากนั้นจะให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการ

พัฒนาตามแนวระเปียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งพัฒนาระบบ และกลไก ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายโอกาสเศรษฐกิจให้คนในชุมชน และท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อลดภาระการพึ่งพารายได้จากรัฐบาล เร่งถ่ายโอนภารกิจการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมบางประเภทที่รัฐบาลจัดเก็บให้แก่ท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดอัตราภาษีและวิธีจัดเก็บที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งเร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะด้านสาธารณสุขและการศึกษา พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ท้องถิ่นให้มีความพร้อมในการดำเนินภารกิจเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรองของประเทศ

การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สะท้อนให้เห็นจากรายได้การท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือโดยเฉลี่ย ๒๕.๙ ล้านคนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ ซึ่งส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อการจ้างงานในภาคบริการเกี่ยวเนื่อง อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมและแหล่งท่องเที่ยวรองที่เริ่มเป็นที่รู้จักในวงกว้าง เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วจากการเติบโตที่ขาดความตระหนักถึงความสมดุลระหว่างแหล่งท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้การจัดทำแผนพัฒนาเพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหลักและรองจึงเป็นมาตรการสำคัญเพื่อธำรงรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสายตานักท่องเที่ยวผ่านความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ขอแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในระยะยาว

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวรายสาขา

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางน้ำและทางรถไฟ สาระสำคัญ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความแตกต่าง หลากหลายตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว รวมทั้งกระแสความนิยมของสังคม ด้วยเหตุนี้ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่จึงได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่นำการนวดแผนไทยและสปาเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งในส่วนของกิจกรรมประเพณีตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ ด้วยความแตกต่างของรูปแบบกิจกรรม และปัจจัยสนับสนุนของการท่องเที่ยวแต่ละรายสาขา จึงมีความจำเป็นต่อการจัดทำแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เกิดความสนใจกิจกรรมท่องเที่ยวรายสาขาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงคมนาคม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรปกครองท้องถิ่น ตลอดจนภารกิจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวรายสาขาอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้น

สาระสำคัญ การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีขีดความสามารถในการรองรับที่จำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มนุษย์สร้างขึ้นดังนั้นควรจัดทำแผนพัฒนาที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ท่องเที่ยว และเกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจต่อชุมชนท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

- หน่วยงานดำเนินงานหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- กรอบระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ จัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว

บริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๒. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๓. พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสมดุลแก่ระบบนิเวศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของภาคเหนือที่เร็วกว่าระดับประเทศ ๑๐ ปี

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประตูการค้าสากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา สินค้าเกษตรปลอดภัย ประชาชนร่วมใจ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์เชื่อมโยงสู่สากลให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

๒. ส่งเสริมพัฒนาการและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร อุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม อารยธรรมแห่งล้านนาตะวันออก ดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นอัตลักษณ์และสุขภาพ

๔. อนุรักษ์ พัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและสนับสนุนการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและสุขภาพ เพื่อเป็นการสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ดำรงฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว

เมืองท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงสู่ GMS และ AEC

จังหวัดเชียงรายมีที่ตั้งภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่น่าอยู่ มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง ได้แก่

๑. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและสปา เช่น น้ำพุร้อนในพื้นที่อำเภอแม่จัน อำเภอเมือง อำเภอเวียงป่าเป้า และมีธุรกิจ สปาของเอกชนที่มีชื่อเสียงหลายแห่งในพื้นที่

๒ การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เช่น โบราณสถาน อำเภอเชียงแสนวัดพระแก้ว หมู่บ้านศิลปิน บ้านดำ วัดพระธาตุดอยตุง วัดร่องขุ่น หมู่บ้านชนเผ่าซึ่งอาศัยอยู่แบบดั้งเดิม

๓ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน และ หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP ที่หลากหลาย การล่องแพ อุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ดอยแม่สลอง ดอยตุง ล่องเรือในลำนํ้ากก/รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ อาทิ สนามกอล์ฟหลายสนามในพื้นที่ ซึ่งมีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) เช่น การท่องเที่ยวตามเส้นทาง R๓A,R๓B และการท่องเที่ยวลำนํ้าโขง เป็นต้น

การพัฒนาเพื่อการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การศึกษาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ตลอดจนการเข้าถึงนวัตวิถีชุมชนจะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงรายในการขับเคลื่อนเพื่อกำหนดทิศทางได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแบบการศึกษาเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

เป้าประสงค์

๑. เพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการค้า การลงทุน บริการ โลจิสติกส์ การเกษตร การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน + ๖ และ GMS

๒. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลัก ในการสร้างภูมิคุ้มกันในการสร้างคน สังคมที่มีคุณภาพ

๓. เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ

๔. เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ปกติและแนวชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ

จังหวัดเชียงราย ได้กำหนดกล ยุทธ์ที่สอดคล้อง กับประเด็น ยุทธศาสตร์นี้ไว้ ๓ กล ยุทธ์ ประกอบด้วย

๑) พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกิดการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน GMS

๒) ส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวช่วง Low Season พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพบุคลากรสู่สากล และ

๓) ส่งเสริมการเรียนรู้อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และค่านิยมล้านนา เชื่อมโยงสู่การเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. จังหวัดเชียงรายมีวัฒนธรรมประเพณีล้านนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่อ่อนช้อย และเป็นเอกลักษณ์

๒. จังหวัดเชียงราย มีองค์กรและทรัพยากรมนุษย์ที่ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียน

๓. จังหวัดเชียงรายมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้านนาที่เป็นเอกลักษณ์

๔. ประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕. มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศเพื่อนบ้านซึ่งทำให้ประชาชนมีการปรับตัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. ในยุคปัจจุบันเกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่เรียนรู้วัฒนธรรมที่ไม่ดี และไม่เหมาะสม

๒. สถานการณ์หมอกควันไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนเป็น ปัญหาที่กระทบต่อภาคการท่องเที่ยว ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนน้อยลง และยังเป็นอุปสรรคต่อสภาพการจราจรทางอากาศ

ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด

๑. พัฒนาเมืองหน้าด่านทางวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงราย

๒. ส่งเสริมการเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๓. จังหวัดเชียงรายมีที่ตั้ง ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่น่าอยู่ มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง จึงทำให้จังหวัดเชียงรายต้องส่งเสริมการเป็นเมืองท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

๑. พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว
  - ๑) การวางแผน และกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์
  - ๒) การกำหนดขีดความสามารถในศักยภาพการท่องเที่ยว
๒. พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ และบุคลากร
  - ๑) พัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำเที่ยวให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
๓. พัฒนาปัจจัย พื้นฐานด้าน ท่องเที่ยว/ทรัพยากร
  - ๑) การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
๔. พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว
  - ๑) การอนุรักษ์และนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศและสุขภาพที่เป็นอัตลักษณ์ของเชียงราย
๕. พัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยว
  - ๑) ส่งเสริมธุรกิจด้านสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ
  - ๒) ส่งเสริมและพัฒนา
๖. พัฒนาการตลาด และประชาสัมพันธ์
  - ๑) การทำการตลาดกลุ่มท่องเที่ยวคุณภาพ

๒.๔ แนวคิดด้านส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์เมืองเชียงแสน

การสำรวจการท่องเที่ยวที่ผ่านมาแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ทำให้มีคุณค่าทางศิลปและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทั้งผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวต่างก็ให้ความสนใจสนพื้นที่ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมสูงขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพักผ่อนหรือเพื่อทัศนศึกษาสิ่งๆที่ตนเองสนใจเป็นหลัก การส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบสร้างควมดึงดูดความสนใจในระบบเครือข่ายออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือก และตัดสินใจ การบริหารจัดการได้ด้วยตัวเอง การพัฒนาแอปพลิเคชันจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปกับภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ การขายตัวเมือง การพัฒนาที่พัก ร้านอาหาร ของที่ระลึก สาธารณูปการ สาธารณูปโภค และลานจอดรถ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ การพัฒนาวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ การบริการนักท่องเที่ยวทั้งในข้อมูลการท่องเที่ยว

ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก ศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ บริการอินเทอร์เน็ต ไปรษณีย์
สถานพยาบาล มัคคุเทศก์ และสถานที่รับแลกเปลี่ยนสกุลเงิน

โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ด้านปัญหามีการบูรณการสร้างบ้านเรือนในพื้นที่โบราณสถาน
หรือบริเวณใกล้เคียงทำให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่สามารถจัดรูปแบบที่ชัดเจนได้ ความ
รับผิดชอบของหน่วยงานไม่มีความต่อเนื่อง การประสานในระดับพื้นที่หรือชุมชนยังไม่ประสบ
ความสำเร็จในการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการวางแผนให้ชุมชนเข้ามามี
บทบาทในการร่วมวางแผนพัฒนาอำเภอเชียงแสนเพื่อร่วมกันในการแก้ไขปัญหาปัจจัยพื้นฐานด้าน
สาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ทำให้การบริหารจัดการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึง ความพร้อมของชุมชน
การมีส่วนร่วม สิ่งอำนวยความสะดวกที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้ง อาหาร สถานที่พัก ความ
ปลอดภัย ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ บ้ายบอกลสถานที่ท่องเที่ยว ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัด
เชียงราย ถนนวัฒนธรรมทุกสายจะต้องเพิ่มความสว่าง รถบริการในการท่องเที่ยวจะต้องมีเพียงพอใน
การรองรับนักท่องเที่ยว ความหลากหลายในการรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนจะต้องแบบเขตของ
กิจกรรม การบริการในการท่องเที่ยวจะต้องมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน สถานที่โบราณสถาน นวัตกรรม
ชุมชน บ้ายซื้อพร้อมคำอธิบายทั้งป้ายอิเล็กทรอนิกส์ และป้ายการท่องเที่ยว แหล่งวัฒนธรรมทั้ง ๖
ด้านจะต้องมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นบริการอย่างทั่วถึง การร่วมมือของทั้งภาครัฐ และเอกชน จะต้องมีความ
ร่วมมือกันอย่างจริงจัง

อำเภอเชียงแสน เป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และเมืองโลจิสติกส์ท่องเที่ยวทางแม่น้ำ
โขง (Port City) โดยอำเภอเชียงแสน มีข้อได้เปรียบทางทำเลที่ตั้งติดแม่น้ำโขง ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์
ในการขนส่งสินค้าที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ สินค้านำเข้าที่สำคัญ ผักผลไม้สด โดยเฉพาะแอปเปิ้ล
และสาลี สินค้าส่งออกที่สำคัญคือ น้ำมันปาล์ม ลำไยอบแห้ง ยางแผ่นรมควัน นอกจากนี้อำเภอเชียง
แสนยังเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และยังมีสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่
สำคัญ คือ สามเหลี่ยมทองคำ ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาของเชียงแสน คือ การเป็น
เมืองท่าเรือและ การท่องเที่ยว (Port City) มีแนวทางในการพัฒนา คือ การบูรณะฟื้นฟูเมือง
โบราณ เชียงแสน ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยว การ
อำนวยความสะดวกในส่วนของการบริการผ่านแดน มีปรับข้อกำหนด ข้อตกลง และมาตรการที่เป็น
ธรรมสำหรับการท่องเที่ยวระหว่างประเทศการตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าปลอดภาษี ตลอดจนการพัฒนาระบบ
คมนาคมขนส่งเพื่อความสะดวกในการเดินทาง

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ท่าเรือสู่อินเตอร์เนต/ท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำการพัฒนาและการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง
ธุรกิจ

๑. ให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดการลงทุน

๒. เสริมสร้างความเข้าใจผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ

รูปแบบการพัฒนากิจกรรมหลักภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๑. แนวทางการพัฒนา เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมในด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทางถนน และทางน้ำ

๒. กิจกรรมหลักของพื้นที่ การพัฒนาพื้นที่ชายขอบเชียงแสน-ห้วยทราย ให้เป็นเขตการค้าปลอดภาษีพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นตลาดการค้าชายแดนที่มีความทันสมัย และมีระบบการจัดการที่มีมาตรฐาน พร้อมจัดสรรพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์ขนส่งมวลชน เพื่อการเชื่อมโยงระหว่างด่านการค้าชายแดนกับเมืองเชียงราย พัฒนาท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว และศูนย์โลจิสติกส์การขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกสินค้าผ่านแดน

๓. การกำหนดองค์ประกอบของพื้นที่เพื่อรับกิจกรรมหลัก

๓.๑ ท่าเรือขนส่งสินค้า

๓.๒ สำนักงานศุลกากร

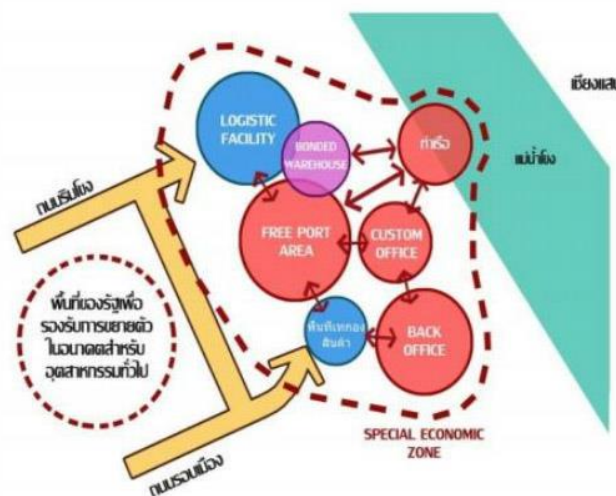
๓.๓ คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสินค้าผ่านแดน

๓.๔ พื้นที่ Free Port

๓.๕ ศูนย์ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งทางถนนและทางน้ำ

๓.๖ ย่านการค้าส่งระหว่างประเทศ

๓.๗ สำนักงาน และคลังสินค้า

การกำหนดแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดน จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะพิเศษของเมืองชายแดนที่แตกต่างไปจากเมืองอื่น ๆ ในหลายๆ ด้าน ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๐)

๑) เมืองชายแดนเปรียบเสมือนประตูทางบกหรือทางน้ำของประเทศ เมืองชายแดนมีจุดผ่านแดนซึ่งจะทำหน้าที่เป็นประตูการคมนาคมทางบกหรือทางน้ำระหว่างประเทศ แต่จะไม่มีลักษณะพิเศษเช่นนี้กับการคมนาคมทางอากาศ เพราะการตั้งสนามบินนานาชาติไม่จำเป็นต้องขึ้นกับความ เป็นเมืองชายแดน

๒) เมืองชายแดน เป็นเมืองที่มีการค้าระหว่างชายแดน มีการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่เสียภาษี หรือเสียภาษี การเป็นเมืองชายแดนมักจะมี ความเคลื่อนไหวทางธุรกิจการค้ามากกว่าเมืองทั่ว ๆ ไปและเศรษฐกิจของเมืองชายแดนมักจะขึ้นอยู่กับ การค้าระหว่างประเทศ

๓) เมืองชายแดนเป็นเมืองที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูด เป็นต้น ทำให้เมืองชายแดนเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีความน่าสนใจ

๔) เมืองชายแดนเป็นเมืองที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน การเคลื่อนย้ายแรงงานมักขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างค่าแรงงานของสองประเทศ เช่น แรงงานพม่า ลาว หรือเขมร เข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย เพราะอัตราค่าจ้างสูงกว่าและหางานได้ง่ายกว่า

๕) เมืองชายแดนมักมีโอกาสที่จะเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงกฎหมาย เช่น การเลี้ยงภาษีศุลกากร การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้ายาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย

สรุป ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวลักษณะพิเศษทางประวัติศาสตร์เมืองเชียงแสน เป็นเมืองที่มีการค้าระหว่างชายแดน มีการผสมผสานวัฒนธรรมหลากหลาย ทำให้เมืองชายแดนเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีความน่าสนใจ เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมในด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทางถนน และทางน้ำ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ทำให้มีคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทั้งผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวต่างก็ให้ความสนใจ สนับสนุนที่ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมสูงขึ้น การพัฒนาแอปพลิเคชันจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปกับภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ การขายตัวเมือง การพัฒนาที่พัก ร้านอาหาร ของที่ระลึก สาธารณูปการ สาธารณูปโภค และลานจอดรถ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ การพัฒนาวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ การบริการนักท่องเที่ยวทั้งในข้อมูลการท่องเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก ศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ บริการอินเทอร์เน็ต ไปรษณีย์ สถานพยาบาล มัคคุเทศก์ และสถานที่รับแลกเปลี่ยนสกุลเงิน โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ด้านปัญหาที่มีการบูรณสร้างบ้านเรือนในพื้นที่โบราณสถานหรือบริเวณใกล้เคียงทำให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่สามารถจัดรูปแบบที่ชัดเจนได้ ความรับผิดชอบของหน่วยงานไม่มี

ความต่อเนื่อง การประสานในระดับพื้นที่หรือชุมชนยังไม่ประสบความสำเร็จในการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผนพัฒนาอำเภอ เชียงแสนเพื่อร่วมกันในการแก้ไขปัญหาปัจจัยพื้นฐาน

๒.๕ แนวคิดด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๒) คำว่า “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” เป็นคำที่ค่อนข้างใหม่ และมีลักษณะของความเป็นนามธรรมมากกว่าความเป็นรูปธรรมในความเข้าใจของคนทั่วไปโดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกที่มีมักจะพูดถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นหลัก ทำให้เกิดความสับสนระหว่างคำว่า “เศรษฐกิจวัฒนธรรม (Cultural Economy)” และ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)” อยู่ไม่น้อย ซึ่งความสับสนและความไม่เข้าใจดังกล่าวทำให้การแบ่งประเภทและขอบเขตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในปัจจุบันยังมีความไม่ชัดเจนและเป็นสากล

นิยามเศรษฐกิจสร้างสรรค์

โดยภาพรวมความหมายของ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ยังอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาแนวคิดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความหมายของเศรษฐกิจสร้างสรรค์จึงมีความหลากหลาย และยังไม่มีคำจำกัดความที่สร้างความเข้าใจและการยอมรับอย่างเป็นทางการเป็นหนึ่งเดียวกัน อย่างไรก็ตาม มีความหมายอย่างง่ายของ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” คือ “การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์” โดย John Howkins ทั้งนี้ มีคำจำกัดความที่มักใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวาง ดังนี้

ความหมายที่กำหนดโดยประเทศที่เป็นผู้นำการพัฒนา

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศแรก ๆ ที่ให้ความสำคัญต่อแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเป็นประเทศต้นแบบที่มีความสำเร็จในการพัฒนาได้รับการยอมรับให้เป็น “ศูนย์กลางความสร้างสรรค์ของโลก” (World Creative Hub) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ดังนี้ “เศรษฐกิจที่ประกอบด้วยอุตสาหกรรมที่มีรากฐานมาจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ทักษะความชำนาญ และความสามารถพิเศษ ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความมั่งคั่งและสร้างงานให้เกิดขึ้นได้ โดยที่สามารถสังสรรค์และส่งผ่านจากรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา”

ความหมาย ที่กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อสร้างมาตรฐานอ้างอิง

๑) องค์การความร่วมมือเพื่อการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) ได้ให้ความหมายของ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ในบริบทของการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจไว้ว่า “เป็นแนวความคิดในการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์”

๒) องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมในเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นบริบทของทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) ว่า “ประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและศิลปะทั้งหมด ทั้งในรูปสินค้าและบริการที่ต้องอาศัยความพยายามในการสร้างสรรค์งาน ไม่ว่าจะเป็นการทำขึ้นมาโดยทันทีในขณะนั้นหรือผ่านกระบวนการผลิตมาก่อน”

๓) องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ยึดนิยามที่นำเสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม สื่อและการกีฬาของสหราชอาณาจักร (UK DCMS) ว่า คือ “อุตสาหกรรมที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ความชำนาญ และความสามารถที่มีศักยภาพในการสร้างงานและความมั่งคั่งโดยการผลิตและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา”

สรุป จะเห็นได้ว่าความหมายของ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” เป็นแนวความคิดในการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบร่วมของแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ความชำนาญ และความสามารถที่มีศักยภาพในการสร้างงานและความมั่งคั่งโดยการผลิต

ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

องค์ประกอบของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ครอบคลุมถึงอุตสาหกรรมกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดกลุ่ม และแยกประเภทบนพื้นฐานของแนวคิดหลัก ๒ แนวคิดกว้างๆ คือ กลุ่มที่แยกประเภทตามชนิดสินค้า/บริการ และกลุ่มที่แยกประเภทตามกิจกรรมการผลิตและห่วงโซ่การผลิต โดยมีตัวอย่างรูปแบบการแบ่งประเภทที่เป็นที่รู้จักในปัจจุบันทั้งหมด ๖ รูปแบบ ดังนี้

๑) การจัดประเภทเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศสหราชอาณาจักร (UK DCMS Model) โดยเป็นผู้ริเริ่มการแบ่งประเภทอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นครั้งแรกในปี ๒๕๔๑ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๑๓ กลุ่ม แยกตามสินค้าและบริการ คือ โฆษณา สถาปัตยกรรม งานศิลปะและวัตถุโบราณงานฝีมือ

แพชชั่น งานออกแบบ ภาพยนตร์และวิดีโอ ดนตรี ศิลปะการแสดง สื่อสิ่งพิมพ์ซอฟต์แวร์โทรทัศน์และวิทยุ และ วิดีโอและคอมพิวเตอร์เกมส์

๒) การจัดประเภทเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้วัฒนธรรมเป็นหลัก (Symbolic Texts Model) แบ่งออกเป็น ๑๑ กลุ่ม ได้แก่ โฆษณา ภาพยนตร์อินเทอร์เน็ต ดนตรี สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และวิดีโอ ศิลปะสร้างสรรค์ เครื่องใช้ไฟฟ้าแพชชั่น ซอฟต์แวร์ และกีฬา

๓) การจัดประเภทเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ศิลปะเป็นหลัก (Concentric Circle Model) แบ่งออกเป็น ๑๔ กลุ่ม ได้แก่ วรรณกรรม ดนตรีศิลปะการแสดง งานศิลปะ ภาพยนตร์พิพิธภัณฑ์และห้องสมุด การดูแลศิลปวัตถุ/โบราณสถาน สื่อสิ่งพิมพ์ การบันทึกเสียง วิดีโอและคอมพิวเตอร์เกมส์ โฆษณาสถาปัตยกรรม งานออกแบบ และแพชชั่น

๔) การจัดประเภทเศรษฐกิจสร้างสรรค์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Model) ใช้ประเด็นด้านลิขสิทธิ์เป็นตัวกำหนด แบ่งออกเป็น ๒๐ กลุ่ม ได้แก่ โฆษณา งานสะสม ภาพยนตร์และวิดีโอ ดนตรี ศิลปะการแสดง สื่อสิ่งพิมพ์ ซอฟต์แวร์ โทรทัศน์และวิทยุ งานศิลปะ และกราฟิก สื่อบันทึก เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องดนตรี กระจดาช เครื่องถ่ายเอกสารและอุปกรณ์ถ่ายภาพ สถาปัตยกรรม เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า งานออกแบบ แพชชั่นสินค้าตกแต่งบ้าน และของเล่น

๕) การจัดประเภทอุตสาหกรรมสร้างสรรค์โดย UNCTAD ได้แบ่งประเภทอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ออกเป็น ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ มรดกทางวัฒนธรรม (Heritage or Cultural Heritage) ศิลปะ (Arts) สื่อ (Media) งานสร้างสรรค์ตามลักษณะงาน (Functional Creation)

๖) การจัดประเภทอุตสาหกรรมสร้างสรรค์โดย UNESCO ได้แบ่งประเภทอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นเฉพาะด้านวัฒนธรรมออกเป็น ๕ กลุ่มหลัก (Core Cultural Domains) ได้แก่ มรดกทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ (Cultural and Natural Heritage) การแสดง (Performance and Celebration) ทัศนศิลป์ งานฝีมือ และการออกแบบ (Visual arts, Crafts and Design) หนังสือและสิ่งพิมพ์ (Books and Press) และ โสตทัศน์ และสื่อดิจิทัล (Audio Visual and Digital Media) นอกจากนั้นยังได้เพิ่มกลุ่มอื่นที่เกี่ยวข้อง (Related Domains) เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดประเภทให้เหมาะสมกับลักษณะวัฒนธรรมของแต่ละประเภท

การท่องเที่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) นับเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ โดยในทศวรรษที่ผ่านมาการท่องเที่ยวโลกมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๑ มีนักท่องเที่ยวถึง ๙๒๒ ล้านคน เพิ่มจากปี ๒๕๕๐ ถึง ๑๘ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒ สร้างรายได้ถึง ๖๔๒ ล้านล้านยูโร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของการส่งออกบริการของโลก และคาดว่าในปี ๒๕๖๓

จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑.๖ ล้านล้านคน ดังนั้นการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวดังกล่าว จึงมีผลให้สินค้าและบริการสร้างสรรค์มีการพัฒนาและเติบโตไปในทิศทางเดียวกันไปด้วย^๙

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด และมีการพึ่งพาธุรกรรมระหว่างประเทศ ทั้งปริมาณการส่งออก การลงทุนจากต่างชาติ และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการเป็นปัจจัยขับเคลื่อนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกประเทศค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ที่ผ่านมามีการ เน้นผลิตสินค้าแบบ Mass Production ที่พึ่งพิงเครื่องจักรและแรงงานราคาถูกเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นหลัก เช่นเดียวกับประเทศ อื่น ๆ ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน ทำให้มีสินค้าและบริการ ที่มีคุณภาพเหมือนกันจำนวนมาก จนอาจเกิดความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งทำให้การแข่งขันทางการค้าที่ความได้เปรียบด้านราคาของ ไทยมีแนวโน้มลดลงนอกจากนี้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมาประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจจากการหดตัวของกำลังซื้อของประเทศสำคัญในตลาดโลกรวมทั้งปัญหาความไม่สงบภายในประเทศ ทำให้การส่งออกและการท่องเที่ยวปรับตัวลดลง รวมทั้งมีผลกระทบต่อเนื่องทำให้ภาคการผลิต หดตัว มีการเลิกจ้างงานและอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการในระยะที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ในภาวะปัจจุบันที่เงินทุนและเทคโนโลยี ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจอีกต่อไป แต่การนำแนวคิดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่าง รวมทั้งเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันแบบเดิม ๆ เป็นสิ่งที่ประเทศต่าง ๆ ทั้งที่พัฒนาแล้ว และอยู่ระหว่างการพัฒนาแสวงหา และในส่วนของประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ยาวนานประกอบกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทย ซึ่งหากสามารถนำปัจจัยดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นก็นับว่าเป็นความท้าทายและเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นอย่างยิ่งแม้แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์จะเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย และยังไม่มีการกำหนดนิยามและขอบเขตกิจกรรมที่ชัดเจน แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา ทั้งเพื่อใช้ประโยชน์ในวงจำกัดและเพื่อการพาณิชย์มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหลังได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตและบริการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและบูรณาการมากขึ้น อย่างไรก็ตาม

^๙ ชูวิทย์ มิตรชอบ, เศรษฐกิจสร้างสรรค์ แนวคิดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ในทศวรรษหน้า, (กรุงเทพฯ : เศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช. ๕ (๑), ๒๕๕๓), หน้า ๘๔.

กลไกและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เหล่านี้ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ความชัดเจนของนโยบายการบูรณาการของแผนและหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ยังเป็นสิ่งที่ต้องการการพัฒนาและผลักดันอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเร่งสร้างความได้เปรียบในภาวะที่หลายประเทศยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นเช่นเดียวกับไทย

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในประเทศไทย

๑) ปัจจัยพื้นฐานด้านโทรคมนาคมโครงสร้างพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่โครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม เราจะพบว่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมของไทยยังด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ อยู่มาก โดยเฉพาะคู่สายโทรศัพท์พื้นฐานที่มีเพียง ๑๑ คู่สาย ต่อประชากร ๑๐๐ คน ในขณะที่สิงคโปร์มี ๔๑.๙๑ คู่สาย ฮองกงมี ๕๓.๗๗ คู่สาย และอังกฤษมี ๕๕.๔๓ คู่สาย เป็นต้นในด้านการใช้บริการอินเทอร์เน็ต ในปี ๒๕๕๑ มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเพียง ๒๑ คนต่อประชากร ๑๐๐ คน และมีเพียง ๐.๙๔ คน จากประชากร ๑๐๐ คน ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในระบบบรอดแบนด์ (Broadband) ซึ่งมีอัตราต่ำกว่าประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อื่น ๆ มาก และยิ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกอีกด้วยดังนั้นจะเห็นได้ว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมของประเทศไทยยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้มีโอกาสก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ อยู่มาก หากเราต้องการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างจริงจัง ควรให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านี้ให้มากขึ้นปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประเทศไทยยังไม่มีนโยบายและการดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างเป็นองค์รวม และยังไม่ได้มีการกำหนดขอบเขตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างชัดเจน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นไปอย่างไม่เป็นเอกภาพ กระจัดกระจายต่างคนต่างทำ แม้จะมีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยผ่านงานนิทรรศการ สัมมนาเชิงปฏิบัติการตั้งห้องสมุดเพื่อการออกแบบ ตั้งสถาบันบัณฑิตบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เช่น สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ เป็นต้น แต่ทั้งหมดก็มีได้ประสานกันอย่างเป็นเอกภาพ หรือมีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนเหมือนในประเทศอังกฤษ ที่จะพัฒนาบุคลากรเข้าสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละปีจำนวนเท่าใด สาขาใดบ้างการวิจัย พัฒนา และการจัดเก็บข้อมูลเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย แม้ที่ผ่านมาประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจในทุก ๆ ด้าน แต่การดำเนินงานก็มักจะเป็นไปในลักษณะแยกส่วนต่างหน่วยงานต่างทำไปในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ ไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจ

สร้างสรรค์ของประเทศ ยังไม่มีการวิจัยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นการเฉพาะเจาะจง ทำให้ขาดทิศทางในการดำเนินกลยุทธ์การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการจัดเก็บข้อมูล ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ทั้งนี้เพราะประเทศไทย ยังไม่มีการให้คำนิยามและกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

นโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของรัฐบาล ได้เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ โดยมีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่พัฒนาองค์ความรู้และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หลายองค์กร เช่น สำนักงานพัฒนาองค์ความรู้ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบของประเทศไทย องค์กรพิพิธภัณฑน์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ เพื่อเป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของแต่ละกลุ่มในระยะยาว อย่างไรก็ตามนโยบายและการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ในระยะที่ผ่านมายังขาดความต่อเนื่อง และการบูรณาการการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยสามารถแสดง ดังนี้

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์และโอกาส

- ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการสืบทอดมาเป็นเวลานานจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของไทย
- การขยายตัวของความต้องการสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมของเอเชีย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้สูง ซึ่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์จะเป็นตัวผลักดันและเป็นโอกาสให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ของประเทศและเป็นโอกาสในการพัฒนาและพึ่งพาตลาดภายในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งแสวงหาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่ประเทศไทยมีศักยภาพและกำลังเป็นที่ต้องการในตลาดโลก เช่น อุตสาหกรรมแฟชั่น สินค้าไลฟ์สไตล์ผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อให้สามารถแสวงหาประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างแท้จริง

- ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการเชื่อมโยงเครือข่ายสร้างโอกาสที่สำคัญหลายด้าน เช่น การพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์และโอกาส

- ประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาไว้ระดับหนึ่ง ตัวอย่างเช่นการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่ต่าง ๆ การจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และแหล่งบริการความรู้นอกระบบการศึกษา เช่น ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบและสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถสนับสนุนเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น สินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

- หน่วยงานรัฐเป็นกลไกสำคัญในการให้ความรู้ด้านการตลาดและสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดใหม่สำหรับธุรกิจสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์โดยรวม นอกจากนี้ภาครัฐและสถาบันการเงินเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นใน ๓ แนวทางผ่านการใช้สินทรัพย์ทางปัญญาที่มีอยู่ค้ำประกันสินเชื่อเพื่อการลงทุนกองทุนหมู่บ้าน และกองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) ต่าง ๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา

- การขาดแคลนบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะในระดับผู้ประกอบการ ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตของไทยอาศัยทรัพยากร ที่จับต้องได้ (Tangible-based Resource) เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ เครื่องมือและเครื่องจักร มากกว่าทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ (Intangible-based Resource) เช่น ความรู้ ความคิดภูมิปัญญา เป็นสำคัญ

- ขาดกลไกบูรณาการและการเชื่อมโยงการทำงานและช่องทางการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นขององค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบและหน่วยงานคุ้มครองสินทรัพย์ทางปัญญา เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติงานตามความหมายของเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีทิศทางที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ลักษณะการปฏิบัติงานขาดความสอดคล้องและไม่สนับสนุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ค่อนข้างน้อย เช่นกระทรวงศึกษาธิการยังมุ่งเน้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับมหภาค จึงขาดการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตรายสาขา เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา

- สภาพแวดล้อมโดยรวมยังมีบทบาทต่อการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการบริหารจัดการสินทรัพย์ทางปัญญายังไม่เข้มแข็ง โดยเฉพาะระเบียบและกระบวนการขอขึ้นทะเบียนสิทธิบัตรยังมีความล่าช้า การบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการละเมิดสินทรัพย์ทางปัญญายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และขาดมาตรการจูงใจที่เอื้อต่อการลงทุนพัฒนาระบบการผลิตที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งขาดกลไกในการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงพาณิชย์อย่างเป็นธรรม

- ขาดระบบฐานข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลที่มีความต่อเนื่องและทันสมัย รวมทั้งการจำแนกประเภทอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ ที่ควรให้ความสำคัญทั้งในปัจจุบันและระยะ ต่อไป

ประกอบด้วย

๑) พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อนำไปเพิ่มคุณค่าให้กับทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีอยู่ ดังนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบด้วย

๒) กำหนดนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศและบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงาน เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีกรอบการดำเนินงานที่ค่อนข้างกว้างและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก

๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมภายในประเทศไทย เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารและคมนาคม การส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การจัดหาแหล่งเงินทุน การพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ และครบวงจรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การพัฒนาการตลาดสมัยใหม่ให้ทันต่อคู่แข่งชั้น และการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้

- พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่กระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนผลิตสินค้าสร้างสรรค์โดยเพิ่ม มาตรการ กระตุ้นเพื่อดึงดูดบริษัทข้ามชาติให้ร่วมลงทุนกับภาคเอกชนและชุมชนไทยใน

การพัฒนาสินค้าสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและองค์ความรู้สมัยใหม่

- พัฒนาระบบฐานข้อมูล สื่อสาร และคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับภาคการผลิต สร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมแหล่งเรียนรู้สาธารณะและพัฒนาพื้นที่สาธารณะรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้าง เวทีนัก คิดและสร้างสรรค์ต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น

๔) ให้คุณค่าต่อทรัพย์สินทางปัญญาจากความคิดสร้างสรรค์ โดยได้มีกฎหมาย และ กฎระเบียบ ที่ช่วยในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และกระบวนการบังคับใช้อย่าง มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและกระบวนการที่มีอยู่

๕) ขับเคลื่อนและสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของ ผู้ประกอบการไทยให้มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Entrepreneurs)

๖) ศึกษาวิจัยและพัฒนาเชิงลึกในสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และทุนวัฒนธรรม โดย ทำการศึกษาใน ๕ ประเภท ได้แก่

- มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และความหลากหลายทางชีวภาพ
- เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม
- งานช่างฝีมือและหัตถกรรม
- อุตสาหกรรมสื่อ บันเทิง และซอฟต์แวร์
- การออกแบบและพัฒนาสินค้าสร้างสรรค์

๗) การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยโดยให้มีกลไก ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ซึ่งจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการติดตาม ดัชนีชี้วัดศักยภาพเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในราย สาขา

๘) ปรับโครงสร้างการผลิตและบริการของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผนวกความคิดสร้างสรรค์

๙) พัฒนาสถาบันและบูรณาการบทบาทของสถาบันที่เกี่ยวข้อง ให้เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เพื่อให้สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

สรุป เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คือ แนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมสมัยใหม่ นับเป็นการสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดมนุษย์ ซึ่ง เป็นระบบเศรษฐกิจที่สะท้อนถึงกระบวนการรวมเอาวัฒนธรรม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีเข้าไว้ด้วยกัน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน โดยการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวจึงมีผลให้สินค้าและบริการสร้างสรรค์มีการพัฒนาและเติบโตไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สาธารณะและพัฒนาพื้นที่สาธารณะรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้าง เวทีนัก คิดและสร้างสรรค์ต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยวจากที่องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้คือการท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางที่มีค่า ๓ คำ เป็นเงื่อนไขในการท่องเที่ยว คือ

๑.๑ การท่องเที่ยวจะต้องมีการเดินทาง หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่ง ไปยังสถานที่หนึ่งโดยใช้ยานพาหนะนาไปเป็นระยะทางไกลหรือไกลก็ได้

๑.๒ การท่องเที่ยวจะต้องมีจุดหมายปลายทาง หมายถึงมีสถานที่ที่เลือก เดินทางไปเยือนและใช้ช่วงเวลาหนึ่งอยู่ ณ ที่นั้นมักมีสถานที่ที่มีความสวยงามทางทัศนียภาพมาก หรือเป็นสถานที่ที่มีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่๑.๓ การท่องเที่ยวจะต้องมีจุดมุ่งหมาย หมายถึง มีจุดประสงค์ในการใน

การเดินทางไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำ แต่มีความมุ่งหมายในการเดินทางอย่างอื่น โดยผู้เดินทางอาจมีจุดมุ่งหมายในการเดินทางมากกว่า ๑ อย่างก็ได้

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่ทำให้ นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยที่นักเดินทางนั้นคือนักท่องเที่ยว การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจตามวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อทำการศึกษาและพักผ่อนหย่อนใจหรือก่อให้เกิดการกระทำ ร่วมกันของมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมจนเป็นเหตุดึงดูดใจให้เดินทางไปศึกษาและ ท่องเที่ยวตามแหล่งต่าง ๆ

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในปัจจุบันถือได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีความร่วมมือระหว่างประเทศในอันที่จะสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

สาระสำคัญของระบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก ๑ ด้าน คือ ๑.ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ๒.บริการการท่องเที่ยว ๓. การตลาดท่องเที่ยว ซึ่งแยกกล่าวแต่ละประเด็น คือ แหล่งท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องบางส่วน ดังนี้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (๒๕๔๒)

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ดังนี้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (๒๕๔๒)

๑. การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นโดยปราศจากการเดินทางเห็นจะไม่ได้ การคมนาคมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวจนกลายเป็นอุตสาหกรรม

๒. ที่พัก เมื่อมีการเดินทางก็จำเป็นต้องมีการพักรวม ซึ่งถือว่าอุตสาหกรรมที่พักเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับสองรองจากอุตสาหกรรมของที่ระลึก

๓. ร้านอาหารภัตตาคาร กิจกรรมร่วมที่ต้องเกิดในระหว่างที่นักท่องเที่ยวเดินทาง ยิ่งใหญ่หรือเป็นสถานที่ ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม ที่น่าสนใจซึ่ง ณ ที่นั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวที่เพียงพอสำหรับสนองความต้องการและความพอใจแก่ผู้มาเยือน

๔. บริการนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเดินทาง อำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่นักท่องเที่ยว

๕. สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งสิ่งดึงดูดใจที่เป็นธรรมชาติ และที่มนุษย์ สร้างขึ้น

๖. ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

๗. ความปลอดภัย ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากเช่นกัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสรรพสิ่ง รองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายปลอดภัย โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว แบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ การให้บริการการท่องเที่ยว

๒. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีนักท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เหล่านี้ให้แก่ประชาชนของตน ส่วนการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นผลพลอยได้ประกอบด้วย สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐบาลให้ความปลอดภัยทั้งร่างกายทรัพย์สินและการเดินทางแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่เสริมหรือสนับสนุนเพิ่มความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องประกอบด้วยตัวขององค์ประกอบหลาย ๆ อย่างผสมผสานกันทั้งสถานที่ บรรยากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญในการดึงดูดใจคนให้ชื่นชม สะดวก เดินทางไปมาง่าย ตลอดทั้งปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สรุปแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพองค์ประกอบสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ เพื่อช่วยสนับสนุนให้ นักท่องเที่ยวสามารถเดินในเส้นทางท่องเที่ยวในแหล่งที่ท่องเที่ยวอย่างสะดวกสบาย มีความสุขปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

รูปแบบการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

๑. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้ การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อ การรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๒. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากร ท่องเที่ยวหลัก สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว มีการจัดระบบการให้บริการไว้รองรับ นักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งมีการวางแผนป้องกัน และแนวทางแก้ไข ปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

๓. การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการชมหรือสัมผัส ศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ รวมทั้งงานเทศกาล ประเพณี ตลอดจนเที่ยวชมมรดกทางประวัติศาสตร์ ที่เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนสถาน สามารถแบ่งได้เป็นการท่องเที่ยว เชิงศิลปกรรม ประเพณี และแหล่งประวัติศาสตร์

๔. การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่น เป็นการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาการสัมผัสโดยตรงกับคนที่มีเชื้อชาติและภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากตัวนักท่องเที่ยว ไม่ใช่การสัมผัสผ่านสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม

๕. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อบำบัดโรค บำรุงสุขภาพกาย หรือสุขภาพจิต การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเพื่อรักษาสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมย่อยของการเล่นกีฬาด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว ดั่งนี้ มนัส สุวรรณ และคณะ (๒๕๔๑)

การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมี เป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพ ที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคม และสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะ ดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยว และดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้พร้อมทั้งมีการประเมินผลการ ท่องเที่ยวด้วย

สรุปการจัดการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มี รูปแบบ การดำเนินการที่เหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมของพื้นที่ มีเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการและแนวทางบริหารจัดการการท่องเที่ยว

การบริหารจัดการทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะมีรูปแบบการบริหารใน ๒ ระดับ คือระดับแนวนอนซึ่ง ประกอบด้วย หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง และระดับแนวตั้งคือ หน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล แต่มีบทบาทสำคัญใน การเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร แรงงาน ความรู้ ตามอำนาจของผู้คนในท้องถิ่นได้ ซึ่งการบริหารงานควรครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ

การที่การท่องเที่ยวของไทยมีมาตรฐานและสามารถแข่งได้ในระดับสากล ผู้บริหารจัดการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนควรต้องมอง การท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและตระหนักถึงความ เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันของระบบ เพราะทุกส่วนล้วนมีความสำคัญระบบการท่องเที่ยวไม่ใช่เป็น อุตสาหกรรม แต่เป็นระบบเริ่มต้นจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวไม่ใช่เป็น เหตุผลและแรงกระตุ้นแตกต่างกันไปจากนั้นจึงเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้วจึง ตัดสินใจเดินทางจากที่อยู่เดิม โดยอาศัยการคมนาคมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไปยังจุดหมาย ปลายทาง และ ณ จุดหมายปลายทางแห่งนี้นักท่องเที่ยวเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ มากมายการท่องเที่ยวมี ๒ ส่วน คือ

๑. เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยน โดยนักท่องเที่ยวซื้อบริการจากภาคเอกชน

๒. ไม่มีการแลกเปลี่ยน ไม่ได้มีไว้เพื่อขาย แต่หากเป็นสาธารณสมบัติ เช่น ชายหาดที่สวยงาม คนไทยที่มีความเอื้ออาทร วัฒนธรรมไทยที่มีความเป็นเอกลักษณ์ สิ่งเหล่านี้อยู่นอกเหนือ การควบคุม ของภาคเอกชน และเป็นส่วนที่ต้องแบ่งปันและใช้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและ เจ้าของบ้าน ซึ่ง ส่วนนี้ทำให้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีลักษณะแตกต่างจากการขายสินค้าอื่น ๆ เพราะจะต้องมีการ พึ่งพาอาศัยกัน ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิด การท่องเที่ยวจึงจะนำประโยชน์ไปสู่ทุกฝ่าย

๒.๗ ทฤษฎีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (SWOT)

การวิเคราะห์

SWOT (Strengths Weaknesses Opportunities and Weaknesses – Analysis) หรือ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ผู้บริหารทุกคนรู้จักในการ วิเคราะห์องค์กร เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้งานได้ง่ายและรวดเร็วใน การวิเคราะห์ภาพรวมของสถานการณ์ขององค์กร โดยเน้นว่ากลยุทธ์จะต้องก่อให้เกิดความเหมาะสม ระหว่างความสามารถภายใน (จุดแข็งกับจุดอ่อน) และสถานการณ์ภายนอก (โอกาสและข้อจำกัด) โดย ในการวิเคราะห์ SWOT นั้นผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์และพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาวะ แวดล้อมภายนอก (ทั้งสภาวะแวดล้อมทั่วไป และสภาวะแวดล้อมของอุตสาหกรรมและการแข่งขัน) ก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดอย่างไรต่อองค์กรธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์กรทั้งด้านบุคลากร ผู้บริหาร กิจกรรม สินค้าและบริการ โครงสร้าง ฯลฯ ปัจจัยประการใด ที่เป็นจุดแข็งและปัจจัยใดที่เป็นจุดอ่อน โดย SWOTมาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว ได้แก่

S = Strength หมายถึง จุดแข็งหรือจุดเด่นภายในองค์กร เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัทที่เป็นตัวผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้

W = Weakness หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของบริษัทที่ถ่วงมิให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้

O = Opportunity หมายถึง โอกาสจากภายนอกเป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้

T = Threat หมายถึง อุปสรรคซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกเป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกสิ่งกีดขวางภายนอกองค์กร ที่ทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ การตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรธุรกิจทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อนขององค์กร (Weaknesses) ซึ่งจะช่วยให้้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาส (Opportunities) และหลบหลีกจากข้อจำกัด (Threats) ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนยังช่วยระบุถึงจุดแข็งที่ถูกซ่อนอยู่และจุดอ่อนที่ถูกละเลย องค์กรธุรกิจจะต้องสามารถระบุปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนได้เนื่องจากจุดแข็งนำไปสู่การได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นสิ่งซึ่งองค์กรมีอยู่ ทำหรือสามารถทำ ซึ่งดีกว่าคู่แข่ง จุดอ่อน คือ สิ่งซึ่งองค์กรมีหรือทำหรือไม่มีเลย ซึ่งในขณะที่คู่แข่งสามารถทำได้ดีกว่า การพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนสามารถเปรียบเทียบได้กับปัจจัย ๓ ประการ

๑) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีตขององค์กร (Past Performance)

๒) คู่แข่งขันที่สำคัญขององค์กร (Key Competitors)

๓) อุตสาหกรรมทั้งหมด - พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทั้งหมด

จุดแข็งขององค์กรสามารถพิจารณาได้จากความสามารถ (Capabilities) ทรัพยากร (Resources) หรือปัจจัยอื่น ๆ ภายในองค์กรที่องค์กรมีเหนือกว่าคู่แข่ง รวมทั้งเป็นสิ่งที่ช่วยให้้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน เช่น คุณภาพของสินค้าและบริการที่ดีกว่าคู่แข่ง การมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เทคโนโลยีในด้านการผลิตที่เหนือกว่าหรือการบริการลูกค้าที่ดี เป็นต้น ในขณะที่จุดอ่อนเป็นปัจจัยภายในขององค์กรที่องค์กรขาดหรือทำได้แย่กว่าคู่แข่ง และก่อให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน เช่น คุณภาพของสินค้าที่บกพร่อง เทคโนโลยีที่ล้าหลังคู่แข่ง สถานะทางการเงินที่ไม่ดี ช่องทางการจัดจำหน่ายที่ไม่เข้มแข็งองค์กร ๆ หนึ่งอาจจะมีจุดแข็ง และจุดอ่อนมากมายหลายชนิด โดยที่จุดแข็งและจุดอ่อนแต่ละประการนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด จุดแข็งหรือจุดอ่อนบางประการขององค์กรอาจจะมีผลต่อการดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขันเหนือกว่าจุดแข็ง

หรือจุดอ่อนประการอื่นก็ได้ จุดแข็งบางประการ เช่น การมีช่องทางในการจัดจำหน่ายที่ดี อาจจะได้ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กรบางแห่งเท่ากับความความสามารถในการวิจัย และพัฒนา ขณะเดียวกันจุดอ่อนบางประการ เช่น การขาดแคลนพนักงานขาย อาจจะไม่มีการดำเนินงานขององค์กรเหมือนกับการขาดแคลนเงินสดหมุนเวียน ดังนั้นในการกำหนดกลยุทธ์ผู้บริหารจะต้องพิจารณาด้วยว่าจุดแข็งหรือจุดอ่อนชนิดใดที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องกำหนดกลยุทธ์โดยมีพื้นฐานมาจากสิ่งที่องค์กรสามารถทำได้ดีหรือมีจุดแข็ง และหลีกเลี่ยงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่องค์กรไม่สามารถทำได้ดีหรือจุดอ่อนขององค์กรในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อองค์กรธุรกิจแต่ละแห่งในลักษณะที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดโอกาสสำหรับองค์กรบางแห่งอาจจะกลายเป็นข้อจำกัดขององค์กรอื่น เช่น ความตื่นตัวในด้านการรักษาสุขภาพของคนไทย โดยวิธีการกินผักและผลไม้สด ย่อมส่งผลดีต่อผู้ประกอบการด้านสุขภาพ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นข้อจำกัดแก่ผู้จำหน่ายอาหาร และสินค้าอื่นที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพหรือถึงแม้องค์กรธุรกิจหลายแห่งอาจจะได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นคล้ายๆ กัน แต่บางแห่งก็อาจจะได้รับประโยชน์มากกว่าแห่งอื่น เนื่องจากลักษณะที่แตกต่างกันขององค์กรธุรกิจ จากตัวอย่างเดิมความตื่นตัวในด้านการรักษาสุขภาพของคนไทยก่อให้เกิดโอกาสกับองค์กรธุรกิจหลายชนิด เช่น ร้านอาหารเพื่อสุขภาพ ผู้จัดจำหน่ายผักและผลไม้ ศูนย์ออกกำลังกาย ทีวีสุขภาพ ฯลฯ แต่องค์กรธุรกิจก็จะได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่ลักษณะของธุรกิจ และความสามารถของผู้บริหารในการที่จะกำหนดกลยุทธ์ให้ได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้น

สรุป กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร ปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพโดยรวมของสถานการณ์สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดจนความเหมาะสมในการหาวิธีการที่ทำให้องค์กรได้ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ชัดเจนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ SWOT ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงหรือนักบริหารการตลาด สามารถกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อมากำหนดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมต่อไปได้

๒.๘ แนวทางการพัฒนาดิจิทัลเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ระบบดิจิทัลเป็นเชิงเลข ที่แสดงเป็นตัวเลข ที่ทำงานโดยใช้ตัวเลข ที่บันทึกภาพหรือเสียงในระบบตัวเลข ในทฤษฎีข้อมูลหรือระบบข้อมูล เป็นวิธีแทนความหมายของข้อมูลหรือชิ้นงานต่าง ๆ ในรูปแบบของตัวเลข ซึ่งที่เป็นเลขฐานสองที่ไม่ต่อเนื่องกันหรือแทนความหมายของข้อมูลโดยการใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง ดิจิทัล เป็นเชิงเลขดิจิทัลจะไม่ต่อเนื่อง สามารถเป็นได้ทั้งไม่ต่อเนื่อง เช่น ตัวเลขหรือตัวหนังสือ หรือต่อเนื่อง เช่น เสียง,ภาพและการวัดอื่น ๆ

ดิจิทัล หมายถึง นิ้วมือมักจะใช้สำหรับการนับที่ไม่ต่อเนื่อง นักคณิตศาสตร์ จอร์จ CStibitz ของห้องปฏิบัติการโทรศัพท์เบลล์ ใช้คำว่าดิจิทัลในการอ้างอิงถึงพัลส์ไฟฟ้าเร็วที่ปล่อยออกมาจากอุปกรณ์ที่ออกแบบเพื่อเลี้ยงและยิงปืนต่อต้านอากาศยานในปี ๑๙๔๒ นิยมใช้มากที่สุดในการระบบคำนวณและระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะถูกแปลงเป็นรูปแบบตัวเลขฐานสอง เช่น ในเสียงออดิโอดิจิทัลและการถ่ายภาพดิจิทัล

ดิจิทัล หมายถึง ตัวเลข หรือเลขโดด ย่อมาจาก digit จะมีความหมายคล้ายกับนิ้วมือที่คนเราใช้นับจำนวน เมื่อนำคำนี้มาใช้เป็นสัญญาณดิจิทัล จึงหมายถึงสัญญาณที่มีลักษณะเลขโดดโดยเฉพาะที่เป็นเลขฐานสองแยกจากกัน คือ ๑ และ ๐ ซึ่งเป็นจังหวะไฟฟ้า เปิด หรือ ปิด ที่มีลักษณะเป็นเหลี่ยมแทนที่จะเป็นคลื่นต่อเนื่องกัน เมื่อมีการส่งสัญญาณ ๑ จังหวะจะเป็นการส่ง ๑ บิต หรือภาวะเปิด ถ้าไม่ส่งสัญญาณจะเป็นการส่ง ๐ บิต หรือภาวะปิด^{๑๐}

ความหมายดิจิทัล

ดิจิทัล คือ การพัฒนามาเป็นรูปแบบใหม่ที่ใช้ช่องทางดิจิทัลเพื่อสื่อสารกับผู้บริโภคแม้ว่าจะ เป็นสื่อใหม่แต่ยังคงใช้หลักการดั้งเดิม เพียงแต่เปลี่ยนแปลงช่องทางในการติดต่อสื่อสารและการเก็บ ข้อมูลช่องทางสื่อสารดิจิทัล สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่มีรหัสระบุตัวผู้ใช้ได้ จึงทำให้นักการตลาดสามารถ สื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) กับลูกค้าได้อย่างต่อเนื่องเป็นรายบุคคล ข้อมูลที่ได้จากการสื่อสารกับลูกค้าแต่ละคนในแต่ละครั้งเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์กับลูกค้าคนต่อไป ต่อเนื่องและสอดคล้องกันเหมือนการทำงานของเครือข่ายเซลล์ประสาทสั่งการ โดย

---

^{๑๐} กิดานัน มลิตอง, **ไอซีทีเพื่อการศึกษา**, (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๕.

อาศัยช่องทางฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อเข้าถึงผู้บริโภคในเวลาอย่างรวดเร็ว มีความสัมพันธ์กับความต้องการ มีความเป็นส่วนตัว และใช้ต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบ โดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ สื่อสารทางออนไลน์ หรือ ตัวกลางที่ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่นำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และ วิดีโอ มาจัดการตามกระบวนการ และวิธีการผลิตโดยนำมาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งาน และตรงกับวัตถุประสงค์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำงานโดยใช้รหัสดิจิทัล แยกแยะระหว่าง "๐" กับ "๑" ในการแสดงข้อมูล

ดิจิทัล ๑.๐ ยุคของอินเทอร์เน็ต การกำเนิดของอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และอีเมล ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จะเปลี่ยนผ่านจากโลกออฟไลน์ หรืออนาล็อก มาเป็นโลกออนไลน์ในรูปแบบดิจิทัล เช่น การใช้อีเมลติดต่อสื่อสารกันแทนจดหมาย หรือ การใช้เว็บไซต์สืบค้นข้อมูลมากมายทดแทนการเดินทางไปหาหนังสือที่ห้องสมุด ในยุคนี้องค์กรต่าง ๆ เริ่มทยอยปรับตัวและจัดสร้างเว็บไซต์เพื่อเป็นสื่อของตนเอง เปรียบเสมือนหน้าบ้านในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

ดิจิทัล ๒.๐ ยุคแห่งโซเชียลมีเดีย คือ การรวมเพื่อนในสังคมออฟไลน์มาสู่ออนไลน์ และขยายพฤติกรรมการใช้งานสู่ยุคคอนซูเมอร์ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คเป็นสื่อหลักในการสื่อสาร จากการใช้โซเชียลมีเดียเข้ามาอยู่ในมือถือ มีบทบาทสำคัญทดแทนสื่อออฟไลน์ เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์

ดิจิทัล ๓.๐ ยุคของบิ๊กดาต้า อนุาไลท์ติกส์ คลาวด์คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน เป็นยุคที่เกิดการขยายของข้อมูลมหาศาลในแต่ละแพลตฟอร์ม ทุกองค์กรต่างเห็นความสำคัญของการนำบิ๊กดาต้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด นำไปสู่การขยายผลในรูปแบบต่าง ๆ จำเป็นต้องมีคลาวด์คอมพิวเตอร์มาช่วยอำนวยความสะดวก สามารถเชื่อมโยงการทำงานต่างแพลตฟอร์มมาใช้งานร่วมกันแบบเรียลไทม์ เกิดบริการ Online Service Omni Channel บริการต่าง ๆ บนมือถือและอื่น ๆ รวมโซเชียลมีเดีย เสิร์ชเอนจิน และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ล้วนเป็นแพลตฟอร์มที่จะรองรับและเชื่อมโยงบิ๊กดาต้ามากมาย เช่น Facebook ได้เปิดตัวบริการสั่งซื้อและชำระเงินสำหรับผู้ใช้บริการซื้อสินค้าผ่าน Facebook Fan Page เชื่อมโยงตลาดการค้าออนไลน์มากขึ้น

ดิจิทัล ๔.๐ ยุค Machine-๒-Machine เป็นโลกแห่งอนาคตและใช้ชีวิต เทคโนโลยี Internet Of Things (IoT) ที่ความฉลาดของเทคโนโลยีจะทำให้อุปกรณ์ Device ต่าง ๆ เชื่อมต่อและสั่งการได้อัตโนมัติ เช่น ระบบของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เชื่อมโยงกันกับอินเทอร์เน็ต เราจะเห็นตู้เย็นดิจิทัล ๔.๐ ส่งข้อมูลอาหารที่แช่ไว้ในตู้แจ้งเตือนการแช่อาหาร และเตือนเมื่ออาหารสดที่แช่ไว้หมดไปแล้ว สามารถสั่งการซื้ออาหารผ่านระบบออนไลน์ที่เราตั้งโปรแกรมอัตโนมัติไว้ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อต่อยอดธุรกิจบนการแข่งขันที่รวดเร็วและรอบด้านโดยเฉพาะสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ที่อยู่อาศัย การเงินธนาคาร

องค์ประกอบดิจิทัล

ประกอบไปด้วยพื้นฐาน ๕ ชนิด ดังนี้

๑. ข้อความ (Text) เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาของมัลติมีเดีย ใช้แสดงรายละเอียด หรือเนื้อหาของเรื่องที่น่าเสนอ ถือว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของมัลติมีเดีย ระบบมัลติมีเดียที่น่าเสนอผ่านจอภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ นอกจากจะมีรูปแบบและสีของตัวอักษรให้เลือกมากมายตามความต้องการแล้วยังสามารถกำหนดลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการใช้งานได้อีกด้วย ซึ่งปัจจุบัน มีหลายรูปแบบ ได้แก่

๑.๑ ข้อความที่ได้จากการพิมพ์ เป็นข้อความปกติที่พบได้ทั่วไป ได้จากการพิมพ์ด้วยโปรแกรมประมวลผลงาน (Word Processor) เช่น NotePad, Text Editor, Microsoft Word โดยตัวอักษรแต่ละตัวเก็บในรหัส เช่น ASCII

๑.๒ ข้อความจากการสแกน เป็นข้อความในลักษณะภาพ หรือ Image ได้จากการนำเอกสารที่พิมพ์มาทำการสแกน ด้วยเครื่องสแกนเนอร์ ซึ่งจะได้ผลออกมาเป็นภาพ ๑ ภาพ ปัจจุบันสามารถแปลงข้อความภาพ เป็นข้อความปกติได้ โดยอาศัยโปรแกรม OCR ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ เป็นข้อความที่พัฒนาให้อยู่ในรูปของสื่อที่ใช้ประมวลผลได้

๑.๓ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์เป็นข้อความที่พัฒนาอยู่ในรูปของสื่อที่ใช้ประมวลผลได้

๑.๔ ข้อความไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) เป็นรูปแบบของข้อความ ที่ได้รับความนิยมสูงมาก ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเผยแพร่เอกสารในรูปของเอกสารเว็บ เนื่องจากสามารถใช้เทคนิคการลิงค์ หรือเชื่อมข้อความ ไปยังข้อความ หรือจุดอื่น ๆ ได้

๒. ภาพนิ่ง (Still Image) เป็นภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหว เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด และภาพถ่ายลายเส้น ภาพนิ่งนับว่ามีบทบาทต่อระบบงานมัลติมีเดียมากกว่าข้อความหรือตัวอักษร ภาพจะให้ผลในเชิงการเรียนรู้หรือรับรู้ด้วยการมองเห็นได้สามารถถ่ายทอดความหมายได้ลึกซึ้งมากกว่าข้อความหรือตัวอักษรซึ่งข้อความหรือตัวอักษรจะมีข้อจำกัดทางด้านความแตกต่างของแต่ละภาษา แต่ภาพนั้นสามารถสื่อความหมายได้กับทุกชนชาติ ภาพนิ่งมักจะแสดงอยู่บนสื่อชนิดต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือวารสารวิชาการ

๓. ภาพเคลื่อนไหว (Animation) ภาพกราฟิกที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงขั้นตอนหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การเคลื่อนที่ของลูกสูบของเครื่องยนต์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์จินตนาการให้เกิดแรงจูงใจจากผู้ชม การผลิตภาพเคลื่อนไหวจะต้องใช้โปรแกรมที่มีคุณสมบัติเฉพาะทางซึ่งอาจมีปัญหาก่อเกิดขึ้นอยู่บ้างเกี่ยวกับขนาดของไฟล์ที่ต้องใช้พื้นที่ในการจัดเก็บมากกว่าภาพนิ่งหลายเท่า

๔. เสียง (Audio) ถูกจัดเก็บอยู่ในรูปของสัญญาณดิจิทัลที่สามารถเล่นซ้ำกลับไปกลับมาได้ โดยใช้โปรแกรมที่ออกแบบ มาโดยเฉพาะสำหรับทางด้านเสียง หากในงานมัลติมีเดียมีการใช้เสียงที่เร้าใจและสอดคล้องกับเนื้อหาใน การนำเสนอ จะช่วยให้ระบบมัลติมีเดียที่นั้นเกิดความสมบูรณ์แบบ มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความน่าสนใจและน่าติดตามในเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เนื่องจากเสียงมีอิทธิพลต่อผู้ชมมากกว่าข้อความหรือภาพนิ่งดังนั้น เสียงจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็น สำหรับมัลติมีเดียซึ่งสามารถนำเข้าสู่เสียงผ่านทางไมโครโฟน แผ่นซีดีดีวีดี เทป และวิทยุ เป็นต้น

๕. วิดีโอ (Video) เป็นองค์ประกอบของมัลติมีเดียที่มีความสำคัญ เนื่องจากวิดีโอในระบบ ดิจิตอล สามารถ นำเสนอข้อความหรือรูปภาพ ประกอบกับเสียงได้สมบูรณ์มากกว่าองค์ประกอบชนิด อื่น ๆ

ประเภทดิจิทัล

ดิจิทัลสัญญาณธรรมชาติที่มนุษย์สัมผัสได้เข้าใจ โดยประเภทของสื่อดิจิทัลที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

๑. CD Training คือ การสร้าง สื่อดิจิทัลในลักษณะที่เป็น CD ที่ใช้ในการสอนการใช้งาน จะ เป็นการสอนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เช่น สอนการใช้โปรแกรม Microsoft Word

๒. CD Presentation คือ การสร้างเป็นสื่อดิจิทัลในลักษณะที่เป็น CD ที่ใช้สำหรับในการ นำเสนอในสถานที่ต่าง ๆ เช่น นำเสนอข้อมูลในที่ประชุม นำเสนอข้อมูลบริษัท ที่เรียกว่า Company Profile

๓. VCD /DVD คือ การสร้างสื่อดิจิทัลในลักษณะที่เป็น CD ภาพยนตร์ ที่มีการตัดต่อ ภาพยนตร์ต่าง ๆ ในลักษณะที่เป็น Movie Clip แล้วนำมาจัดเรียงต่อกันเป็นภาพยนตร์ ๑ เรื่อง

๔. E-book และ E-document คือ การสร้างสื่อดิจิทัลในลักษณะที่เป็น การทำเป็นหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถสร้างโดยการแปลงไฟล์เอกสารต่าง ๆ ให้เป็น Webpage หรือเป็น PDF File

ประโยชน์ดิจิทัล

ข้อดีของสื่อดิจิทัล

๑. ความคงทน คุณภาพของสิ่งที่อยู่ใน Digital Media การเสื่อมสภาพจะใช้เวลาานานกว่า เพราะรูปแบบของข้อมูลที่จัดเก็บแบบสองระดับ ๐ กับ ๑ เช่น การบันทึกภาพลงในวีดีทัศน์แบบ อนาล็อก กับการบันทึกภาพลงในวีดีทัศน์ ในระบบดิจิทัล เมื่อเส้นเทปยืด การอ่านข้อมูลกลับมาในแบบ ดิจิตอล จะทำได้ง่าย และสามารถทำให้ได้ข้อมูลกลับมาได้เหมือนเดิมสำหรับอนาล็อกจะให้คุณภาพ ของภาพที่ลดลง

๒. รูปแบบของการนำไปใช้งานทำได้หลากหลายวิธี ข้อมูลที่จัดเก็บในแบบดิจิทัล ถือได้ว่าเป็นข้อมูลกลาง ที่สามารถแปลงไปสู่รูปแบบอื่นได้ เช่น ถ่ายรูปด้วยกล้องดิจิทัล เมื่อได้เป็นข้อมูลภาพออกมาแล้ว สามารถพิมพ์ภาพลงบนกระดาษหรือการแสดงภาพบนจอคอมพิวเตอร์ แสดงภาพบนจอทีวี

๓. การนำไปผสมผสานกับสื่อรูปแบบอื่น เช่น ภาพถ่าย นำมารวมกับเสียง มีการแสดงแบบ Multi-Media

๔. การปรับแต่ง เป็นการปรับแต่งสื่อที่เป็นภาพถ่าย วิดีโอ นำมาปรับแต่งให้ดีขึ้นกว่าเดิม การสอดแทรก สิ่งเหล่านี้ทำให้น่าดู น่าฟัง มากกว่าปกติ มีความวิจิตรพิสดาร

ข้อเสียของสื่อดิจิทัล

เป็นสิ่งที่ง่ายต่อการกระทำผิดศีลธรรม การละเมิดในสิทธิของผู้อื่น เช่น การนำเอาภาพของบุคคลหนึ่ง มาตัดต่อกับภาพเปลือยกายของอีกคนหนึ่ง หรือ การทำซ้ำ (Copy) กับ งานสื่อ ที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง เป็นต้น

ถึงอย่างไรก็ตาม จากข้อดี ที่มีคุณสมบัติเด่นมากมายเหล่านี้ ทำให้แนวโน้มของอุปกรณ์สื่อในอนาคต สามารถพัฒนาขึ้นเป็นสื่อดิจิทัล (Digital Media) และมีแนวทางของการพัฒนา ให้มีคุณภาพดีขึ้นทุกขณะ และราคาถูกลงอย่างเหลือเชื่อ

๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภาวี วงษ์บุตรศรี วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มคนในชุมชนที่ทำงานหรือที่อาศัยอยู่หรือทำธุรกิจบริเวณที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน ๖๒ คน และกลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำนวน ๑๒ คน โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ใช้เป็นสถานที่ในการศึกษาคือ พระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และพระธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้ ๑. ผลการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จากกลุ่มคนในชุมชน ๒. ผลการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จากกลุ่มผู้นำชุมชน^{๑๑} การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) กำหนด

---

^{๑๑} ประภาวี วงษ์บุตรศรี, การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, (ราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๖), หน้า ๑๓๒.

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับ นักท่องเที่ยวชาวไทย ๒) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของ นักท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อส่วน ประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ๓) ศึกษาปัจจัย ส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อ การกลับมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และ ๔) ศึกษาหาแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการจัดการ รongรับนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างมี คุณภาพในช่วงเทศกาล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่ เป้าหมาย ๒ แห่ง คือ พระธาตุพนม และพระธาตุ เข็ญชุม จำนวน ๓๓๓ ตัวอย่าง และแบบสัมภาษณ์ใน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนในชุมชน จำนวน ๖๒ ตัวอย่าง และผู้นำชุมชน จำนวน ๑๒ ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ยังใช้สถิติอ้างอิง t-Test F-Test Scheffe's method และ Discriminant Analysis ผล การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการ จัดการโลจิสติกส์ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๓$) โดยมี ความพึงพอใจ ในด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = ๓.๙๗$) และพบว่านักท่องเที่ยวที่มีปัจจัย ส่วนบุคคลด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อความพึง พพอใจต่อ ส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมีความต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก โดยปัจจัยด้าน ผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อ การกลับมาของนักท่องเที่ยวมากที่สุดมีขนาดของ ผลกระทบเท่ากับ ๓.๖๑๒ ทางด้านแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวโดย ภาพรวมแล้วควรมีการพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านการบริการ และการจัดการโลจิสติกส์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การปรับภูมิทัศน์การควบคุมราคาสินค้า การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูล เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ จัดระเบียบพื้นที่จอดรถ ดูแลความสะอาดของห้องน้ำ จัดทำป้ายแนะนำขั้นตอนการ ให้บริการ ปรับปรุงสภาพถนนรวมทั้งการจราจรในช่วงเทศกาล การเพิ่มป้ายบอกทาง การติดตั้งตู้ ATM บริเวณใกล้แหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนให้คนในชุมชนมีรายได้จากการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยว และการสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าใจ และร่วมมือร่วมใจในการสร้างเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

จักรินรัตน์ นิยมคำ การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓^{๑๒} ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถทราบแนวทางการยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดเชียงใหม่อย่างยั่งยืน โดยอาศัยแนวคิดการจัดการของนันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร (๒๕๕๕) ที่เน้นการพัฒนาการบริหารจัดการ ๔ ด้าน คือ การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี และการบริหาร จัดการด้านองค์การการที่จะเพิ่มศักยภาพให้ชุมชนสามารถรักษาฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของ ชุมชนได้โดยสามารถดึงเอาฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดการทำลายอัตลักษณ์สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (๒๕๕๔) ระบุว่า การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ประกอบไปด้วย มิติการพัฒนาด้านสังคม มิติการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายทาง ชีวภาพและสามารถพลิกพื้นที่ให้กลับสู่สภาพใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ปัจจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประวัติศาสตร์ที่สำคัญ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การสร้างองค์ ความรู้ท้องถิ่น การสร้างการเรียนรู้และทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว โดยแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ดวงพรอ่อนหวานและคณะ(๒๕๕๔) ชุมชนประกอบไปด้วยคนหลากหลายทั้งคนในท้องถิ่น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีบทบาทในการร่วม การพัฒนาในชุมชน

ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ :กรณีศึกษาบ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย^{๑๓} การศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษาบ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนบ้านสบยาบเป็นชุมชนน่าอยู่ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของ

^{๑๒} จักกรินรัตน์ นิยมคำ, การวิจัยเรื่องนี้การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

^{๑๓} ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช, การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษา บ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๗๙.

ชุมชน โดยศึกษาบริบทของชุมชนที่เอื้อให้ชุมชนเข้มแข็งมีศักยภาพ และการดำเนินการพัฒนา ศักยภาพของชุมชนในการเป็นชุมชนน่าอยู่ โดยผ่านกิจกรรมที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) การวิจัย (Research) ๒) การพัฒนาศักยภาพ (Capacity Building) ๓) การปฏิบัติจริง (Practice) มีภาคีที่ ทำงานร่วมกัน ๓ ฝ่าย คือ ผู้วิจัย (Researcher) ชุมชนนักปฏิบัติ/ผู้นำชุมชน (Practitioner) ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มหนุ่มสาว และกลุ่มป๊อปปี้บ้าน ส่วนตัวแทนภาครัฐที่มีบทบาทเป็นที่ปรึกษา(Consultant) ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ นายองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาดังนี้ ๑) การมองเป้าหมายร่วมกัน โดยการนัดประชุมชาวบ้าน และจัดกิจกรรมการสร้างวิสัยทัศน์ และเป้าหมาย ร่วมกัน ๒) การสร้างโครงสร้าง/กลไกพื้นฐานเพื่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยกิจกรรมเดินสำรวจและกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อค้นหาพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ๓) การทำโครงการร่วมกัน โดยการทำความเข้าใจชุมชน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างทีมผู้วิจัยและตัวแทนภาคประชาชน

ภัทรา แจ่มใจเจริญ การวิจัยเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา ชุมชนโอ หงิมajiหมู่บ้านสิริคาวาโก จังหวัดกิฟุ ประเทศญี่ปุ่น^{๑๔} ผู้วิจัยมุ่งสำรวจผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนโอหงิมaji โดยได้รวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสำรวจภาคสนาม สามารถอธิบายผลกระทบและแนวทางการจัดการต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวของชุมชน โอหงิมajiได้ดังต่อไปนี้ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้วยภูมิประเทศที่อยู่ในหุบเขาล้อมรอบด้วยภูเขาสูงทำให้ชุมชนโอหงิมajiเป็นพื้นที่ที่ยาก ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม หลายพื้นที่ในบริเวณโดยรอบเคยถูกทิ้งร้าง แต่การจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมส่งผลให้ชุมชนโอหงิมajiสามารถรักษาถิ่นฐานและนำการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจของชุมชน แต่อย่างไรก็ดีชุมชนก็ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้ การสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน จากความสำเร็จในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทำให้ชาวบ้านใน ชุมชนหันมาประกอบธุรกิจท่องเที่ยว จำนวนร้านค้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวใน

---

^{๑๔} ภัทรา แจ่มใจเจริญ, การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษา ชุมชนโอหงิมajiหมู่บ้านสิริคาวาโก จังหวัดกิฟุ ประเทศญี่ปุ่น, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๑๑๒.

ชุมชนเพิ่มมากขึ้นมีเพียงที่พักแบบมินิชุมชนที่น้อยลงเนื่องจากไม่สามารถขออนุญาตขึ้นทะเบียนเพิ่มเติมได้ จากข้อมูลทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านชิราคาวาโก พบว่า โดยร้อยละ ๒๖.๒ ของ การจ้างงานในหมู่บ้านมาจากธุรกิจที่พักและร้านอาหาร และร้อยละ ๑๓.๙ ของการจ้างงานมาจาก ร้านค้าขายปลีก เป็นต้น กล่าวคือ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของการจ้างงานใน ๑๖ ชุมชนของหมู่บ้านชิราคาวาโกเกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนโอฮิงมาจิโดยตรง อีกด้านจากการสำรวจภาคสนามของผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการประกอบ กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนโอฮิงมาจิ ยังขาดความสร้างสรรค์และความน่าดึงดูดใจ และ อุปาทานในการให้บริการนักท่องเที่ยวนั้นยังไม่เพียงพอกล่าว คือ จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละวันมี มากกว่าจำนวนประชากรทั้งหมด ๕ เท่า จากการสำรวจในชุมชนและการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวพบว่า ร้านอาหารและร้านของที่ระลึกในชุมชนขายสินค้าคล้ายคลึงกัน เช่น ร้านอาหารส่วนใหญ่จะเป็นร้าน โซบะโดยใช้เส้นโซบะสำเร็จรูป แต่ละร้านมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าคิวรอรับประทานอาหารแต่ คุณภาพของอาหารยังไม่เป็นที่น่าประทับใจ นักท่องเที่ยวหลายคนไม่ทราบว่าอาหารท้องถิ่นหรือ อาหารขึ้นชื่อของชุมชนคืออะไร (การสัมภาษณ์ เสาวลักษณ์ แจ่มใจเจริญ, วสุมล บุญยเกียรติ, Makiko Kitahara, ๒๐๑๓) และของที่ระลึกที่ขายในชุมชนนั้นส่วนใหญ่รับมาจากเมืองทาเคยาม่าและเมือง ไกล่เคียง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ถูกดึงดูดในการเลือกซื้อ (การสัมภาษณ์ Yufuko Komatsu, Junko Ito, ๒๐๑๓) แม้ชุมชนมีโอกาสทางธุรกิจคือมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในชุมชนเป็นจำนวนมาก แต่ อัตราการเติบโตรายได้ในหมู่บ้านนั้นไม่ได้เติบโตตามในระดับที่เท่าที่ควร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ในปีค.ศ. ๒๐๐๙ มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในหมู่บ้านมากขึ้นจากปีค.ศ. ๑๙๙๖ ถึงร้อยละ ๗๐ แต่รายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ ๓๗ และการขายสินค้าต่าง ๆ เพียงร้อยละ ๑๑ ดังนั้นเองการทบทวนแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอาจช่วยสร้างรายได้และเพิ่ม ประสิทธิภาพที่ดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนโอฮิงมาจิและหมู่บ้านชิราคาวาโกได้

นุชนางค์ ชุมดี วิจัยเรื่องการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔^{๑๔} เวียงหลักหรือเวียงศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงกำแพงเมืองและจัดการระบบชลประทาน และการปฏิสังขรณ์วัด เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการสร้างความมั่นคงแข็งแรงให้กับเมืองเชียงใหม่ในฐานะศูนย์กลางแห่งอำนาจของพม่าจากการศึกษา การตั้งถิ่นฐานและ

^{๑๔} นุชนางค์ ชุมดี, การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๘๙.

พัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔ ได้สะท้อนให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่ได้อาศัยศักยภาพทั้งในด้านทำเลที่ตั้ง และความสัมพันธ์ของชุมชนโบราณต่าง ๆ ๒๑ แห่ง ที่กระจายอยู่ตามลำน้ำสายต่าง ๆ ในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่ เพื่อก่อให้เกิดเมืองเชียงใหม่ที่มีความสำคัญในทางการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ ในท่ามกลางบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น อิทธิพลทางเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง

ผลจากการศึกษา พบว่า ก่อนการสร้างเมืองเชียงใหม่ในพุทธศตวรรษที่ ๑๙ มีเมืองเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่แล้ว ด้วยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ (๑) การผสมผสานและความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนระหว่างกลุ่มคนดั้งเดิม และกลุ่มที่เข้ามาอยู่ใหม่ (๒) ทำเลที่ตั้งที่เอื้ออำนวย เช่น การตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมในการติดต่อแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น ๆ มีที่ราบกว้างขวางเอื้อต่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตทางการเกษตรกรรมในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๒ เมืองเชียงใหม่สร้างขึ้นภายใต้ราชอำนาจของราชวงศ์มังราย โดยอาศัยฐานอำนาจของชุมชนที่มีอยู่เดิมในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่ ปัจจัยที่สำคัญคือสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นด้านทางการเมือง และด้านพุทธศาสนา จึงปรากฏว่ามีการสร้างชุมชนใหม่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งชุมชนในบริเวณที่ราบลุ่มเชียงใหม่เหล่านี้มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน แม้ในช่วงที่เมืองเชียงแสนตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของพม่าในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๔ พม่าอาศัยย่านชุมชนที่มีอยู่แต่เดิมในเขตเมืองเชียงแสนไว้ และปรับปรุงเวียงเชียงแสนให้เป็นเวียงหลักหรือเวียงศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงกำแพงเมืองและจัดการระบบชลประทาน และการปฏิสังขรณ์วัด เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการสร้างความมั่นคงแข็งแรงให้กับเมืองเชียงแสนในฐานะศูนย์กลางแห่งอำนาจของพม่าจากการศึกษา การตั้งถิ่นฐาน และพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงใหม่ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔ ได้สะท้อนให้เห็นว่าเมืองเชียงใหม่ได้อาศัยศักยภาพทั้งในด้านทำเลที่ตั้ง และความสัมพันธ์ของชุมชนโบราณต่าง ๆ ท่ามกลางบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น อิทธิพลทางเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุมชน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่นำมาใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบ กระบวนการพัฒนาสังคมหรือประเทศ ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิด หลักการทางกฎหมาย และกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยคุณภาพมีขั้นตอนการดำเนินการ การศึกษาวิจัยตามรายละเอียดผ่านกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ การดำเนินการวิจัยพัฒนาศักยภาพของชุมชนตามบริบทที่เอื้อต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน การเก็บข้อมูลเชิงลึกตามแผนการดำเนินงานเป็นการศึกษาดำเนินงานภาคสนามในพื้นที่เป้าหมายเพื่อศึกษา มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เชียงแสนมรดกล้านนา ๒) เพื่อพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงแสนด้วยแอปพลิเคชัน ๓) เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา โดยมีวิธีวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานของการวิจัย ๔ ประเภท คือ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

๑. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลที่เป็นเอกสารแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลพื้นฐานของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยศึกษาเอกสารข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพื้นที่เป้าหมายด้านสถิติพื้นฐาน การจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม นวัตกรรมชุมชน ดังนี้

๑) ประวัติความเป็นมาของ ประวัติศาสตร์โดยได้ พบหลักฐานทาง โบราณคดีประเภท เครื่องมือหินกะเทาะ จัดเป็นเครื่องมือยุคหินเก่า ประเภทเครื่องขูด สับและสับตัด อันเป็นเครื่องมือที่ใช้ในสังคมล่าสัตว์ ซึ่งตรงกับการแบ่งยุคแบบเดิม คือ เครื่องมือหินสมัยก่อน เครื่องมือกลุ่มนี้ เป็นไปได้ว่ากลุ่มคนยุคหินเก่าที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณดังกล่าว อาจมีความสัมพันธ์ในด้านหนึ่งกับคนยุคหินเก่าในประเทศจีน หรือที่รู้จักกันในชื่อและควรมีอายุอยู่ในราวมนุษย์ปักกิ่งปลายสมัยไพลโตซีนหรือประมาณสองแสนถึงหมื่นปี^{๑๖} อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พญาแสนภูแห่งราชวงศ์มังราย พ.ศ. ๑๘๗๑ ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเมืองในการพัฒนาช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๒ ประชาชนได้อยู่กันอย่างกระจุกกระจายในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงบริเวณที่ราบลุ่มอำเภอเชียงใหม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การขยายตัวของสังคมชุมชนอำเภอเชียงใหม่มีส่วนหนึ่งที่ได้บุกรุกโบราณสถาน การเติบโตของเมือง การตั้งถิ่นฐาน และความสัมพันธ์ของชุมชนในพื้นที่อำเภอเชียงใหม่จึงกลายเป็นเมืองโบราณสถานที่มีความสำคัญของอาณาจักรล้านนา เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีความสำคัญเมืองหนึ่งประวัติศาสตร์ในยุคของตำนานและปรัมปราคติบางตำนานกล่าวว่าอาจมีมาแล้วตั้งแต่ในสมัยพุทธกาลหรือบางตำนานเริ่มขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ เป็นต้นมาในตำนานต่าง ๆ ของเมืองเชียงใหม่ กล่าวถึงชื่อเมืองโบราณสองเมืองที่เกี่ยวข้องกับเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ โยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสน และหิรัญนครเงินยางเชียงแสน โดยที่เมืองแรกนั้นปรากฏอยู่ใน “ตำนานสิงหนวัติกุมารกล่าวถึงการสร้างเมืองโดยเจ้าชายสิงหนวัติกุมาร” พร้อมด้วยไพร่พลจำนวนแสน ครั้นลงมาตั้งบ้านเมืองใหม่ที่เมืองเชียงใหม่ ณ ริมฝั่งตะวันตก

---

^{๑๖} วีรพันธุ์ มาลัยพันธุ์, เครื่องมือยุคหินเก่าที่เชียงใหม่, (โบราณคดี ปีที่ ๔: ฉบับ ๑ ก.ค. ๒๕๑๕), หน้า ๓๘.

ของแม่น้ำขรนที (แม่น้ำโขง) ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของแคว้นเมืองสุวรรณโคฒาคำ^{๑๗} แต่เดิมนั้นเป็นถิ่นของชาวละว้า “ปู่เจ้าลาวจกมี” เป็นหัวหน้ามีอายุตั้งแต่ศาสนาพระพุทธกัสสปในภัทรกัสสปในภัทรกัปปี^{๑๘} อายุของเมืองใหม่ที่พระเจ้าสิงหนวัติราชสร้างร่วมสมัยกับพุทธกาล

เมืองโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสนเจริญรุ่งเรืองมาได้ถึงศักราช ๔๖๗ หรือราว พ.ศ. ๑๐๐๓ รัชสมัยของพระองค์มหาชัยชนะเจ้าก็ถึงคราวล่มสลาย เนื่องจากชาวเมืองไปกินปลาไหลเผือก เกิดแผ่ยุบน้ำไหลเข้าท่วมเมืองจนกลายเป็นหนองน้ำถูกทิ้งร้างไว้เมืองมีอายุยืนยาวถึง ๑,๑๑๕ ปี รวมมีกษัตริย์ปกครองทั้งหมด ๔๖ พระองค์^{๑๙}

ในขณะที่ชื่อเมือง “หิริญนครเงินยางเชียงแสนปรากฏขึ้น” ภายหลังเมืองโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสนของราชวงศ์พระเจ้าสิงหนวัติราช ตามที่ตำนานและพงศาวดารเมืองเชียงแสน เชียงราย พะเยา และเชียงใหม่ระบุไว้ เป็นเมืองที่พระเจ้าลาวจักรเทวราชสร้างขึ้นที่ริมฝั่งแม่น้ำละว้าวันที่ และเป็นที่เดียวกับที่พระพุทธเจ้าได้เคยทรงแสดงพุทธทำนายไว้ในรัชสมัยของพระเจ้าสิงหนวัติราช^{๒๐}

ตำนานในช่วงปลายกล่าวไว้ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานภาพของเมืองเงินยางเชียงแสนทราบแต่เพียงว่ากษัตริย์องค์สุดท้ายที่ปกครองเมือง คือ ฌูลาวเมง ถึงศักราช ๖๑๓ จากนั้นเจ้ามังรายผู้เป็นโอรสทรงย้ายไปประทับอยู่เมืองเชียงรายแทน และเป็นพระองค์ที่ทรงรวบรวมเมืองสำคัญ ของเมืองเหนือเข้าเป็นปึกแผ่นภายใต้อาณาจักรล้านนา โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเชียงใหม่ เมืองเชียงแสนยุคประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการเขียนตำนานเมือง เห็น

^{๑๗} กรมศิลปากร, ตำนานสิงหนวัตินิคมารในประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑ พิมพ์ครั้งที่สาม ในงานพระราชทานเพลิง ศพ พลตรี เจ้าราชบุตร (วงศ์ถวัน ณ เชียงใหม่), (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๑๖), หน้า ๕๓.

^{๑๘} พระยาประชาภิจักรจักร, ภาคที่ ๑ ชื่อสุวรรณโคฒาคำว่าด้วยขอมสมัย ในพงศาวดารโยนก, พิมพ์ครั้งที่ห้า, (กรุงเทพฯ: คลังวิทยา, ๒๕๐๗), หน้า ๑๑๘.

^{๑๙} กรมศิลปากร, ตำนานสิงหนวัตินิคมารในประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑ พิมพ์ครั้งที่สาม, (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๑๖), หน้า ๘๙.

^{๒๐} พระยาประชาภิจักรจักร, “ภาคที่ ๔ ชื่อพินควงศ์ว่าด้วยละว้าสมัย : ปริเฉทที่ ๑๑ ว่าด้วยลาวจกราชสร้างเมืองเชียงราย”, และกรมศิลปากร “พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน” ในประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑, (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๑๖), หน้า ๒๒๔.

ได้ชัดเจนจากการสร้างบ้านเมืองตามพุทธทำนายเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ และยิ่งใหญ่ให้กับเมือง คือ ความเกี่ยวเนื่องสอดคล้องกันระหว่างเมือง และศาสนาพุทธ การทำนุบำรุงพระศาสนาหรือการ ศีลธรรมของผู้นำล้วนส่งผลต่อความเจริญและการล่มสลายของเมืองตามปรากฏในตำนาน^{๒๑} ชื่อเมือง ตามที่เรียกกันในปัจจุบันเชียงแสนเป็นชื่อที่เรียกกันมาภายหลัง และมีที่มาของชื่อที่แตกต่างกันออกไป ในขณะที่ความของอายุสมัยหากเทียบด้านระยะเวลาแล้ว เมืองหิรัญนครเงินยางของราชวงศ์ลาวจักรราช ที่เกิดภายหลังเมืองโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสนมีอายุอยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกับเมืองหริภุญชัย การ เสื่อมอำนาจความเป็นศูนย์กลางการปกครองในระยะเวลาใกล้เคียงกันด้วย คือ พญามังรายเริ่ม รวบรวมดินแดนเมืองเหนือเข้าอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองเดี่ยวอาณาจักรล้านนา ความสัมพันธ์ของ ทั้งสองพื้นที่ เช่น เดียวกับงานศิลปกรรมที่มีอายุก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๙ แม้ว่าในตำนานการสร้างวัด วาอาราม พระธาตุเจดีย์จำนวนมากภายในเมืองและบริเวณใกล้เคียงเมืองเชียงแสนภายใต้การ ปกครองของพม่า(พุทธศตวรรษที่ ๒๒-๒๓) อาณาจักรล้านนาตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า ราชวงศ์ตองอูของพม่าสามารถยึดอาณาจักรล้านนาไว้ภายใต้อำนาจได้ เมืองเชียงแสนตกอยู่ในภาวะ ความวุ่นวายของการชิงอำนาจโดยพม่า เชียงใหม่ ล้านช้าง และกรุงศรีอยุธยาพม่าได้แต่งตั้งขุนนางมา ปกครองเมืองเชียงแสนมีตำแหน่งเจ้าเมืองเชียงแสน เรียกว่า หุ่น หรือเมี้ยวหุ่น เมืองเชียงแสนถือเป็นชัยภูมิที่ดีในการแผ่ขยายอำนาจของแต่ละแคว้นแคว้นจึงมีการแยกกันหลายครั้งงพม่าทั้งเชียงใหม่ และอยุธยา พม่าจึงโอบน้อมให้เชียงแสนขึ้นตรงต่อกรุงอังวะ เมืองเชียงแสนจึงเป็นที่มั่นของพม่าสืบต่อมา จนถึงสมัยกรุงธนบุรีมีผู้นำสองคนของล้านนา คือ พญาจำบ้าน และเจ้ากาวิละ ร่วมทัพกับกรุงธนบุรี ต่อต้านอำนาจพม่าในล้านนา สงครามครั้งนี้ ๓๐ ปี ล่วงเข้าสมัยยึดเยื้อถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจึง ประสบความสำเร็จ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเมืองเชียงแสนนั้นเมืองกองทัพของเจ้ากาวิละเข้ามาตีเมือง จนแตกและกวาดต้อนเชลยไปเป็นจำนวนมากเชียงแสนในฐานะเมืองศูนย์กลางของพม่าในสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น และการ สิ้นสุดของเมืองเชียงแสน (พุทธศตวรรษที่ ๒๔) การแผ่อำนาจเหนือ อาณาจักรล้านนาในอดีตระหว่างพม่าและสยามตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี ยึดเยื้อต่อมาจนถึงสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น ในช่วงนี้เมืองเชียงแสนถูกพม่าใช้เป็นฐานที่ท่าสงครามกับเชียงใหม่ และเมือง เหนืออื่น ๆ ตรงกับกรุงเทพฯที่ขึ้นราชธานีใหม่ของสยามผู้นำคนสำคัญของเมืองเหนือ คือ เจ้ากาวิละ ซึ่งได้รับพระราชทานตำแหน่งขุนนางจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ เป็น พระยาวชิร ปราการเจ้าเมืองนครเชียงใหม่ในฐานะเจ้าประเทศราช ได้รวบรวมไพร่พลจัด ทัพสู้รบกับพม่าอยู่หลาย

^{๒๑} พรศวรรค์ อัมรานนท์, ตำนานเชียงแสน : การศึกษาเชิงวิจารณ์, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร , ๒๕๒๖), หน้า ๒๔๘.

ครั้งระหว่าง พ.ศ.๒๓๓๖ จนถึง พ.ศ. ๒๓๔๐^{๒๒} จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๓๔๗ กองทัพผสมระหว่าง เชียงใหม่ นครลำปาง น่านและแพร่ก็สามารถตีเมืองเชียงแสนได้ กองทัพเชียงใหม่ครั้งที่สามารถตีเมือง เชียงแสนแตกและขับไล่พม่าออกไปได้นำโดยเจ้าเจ็ดตนเชื่อว่าสงครามในครั้งนั้นทำให้เชียงแสนกลายเป็นเมืองร้าง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ ได้โปรดให้เผาเมืองเชียงแสนทิ้ง เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นที่มั่นของพม่าอพยพชาวเชียงแสนมาอยู่ยังหัวเมืองในภาคเหนือเชียงใหม่ ลำปาง น่าน และเวียงจันทน์อีก ส่วนหนึ่งให้ลงมายังกรุงเทพฯ โปรดให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่สระบุรี(บ้านเสาไห้) และ จังหวัดราชบุรี(บ้านคูบัว)^{๒๓}

สมัยแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังคงปรากฏความพยายามของพม่าในการหวนกลับมายึดครองเมืองเชียงแสนอีกครั้งด้วยการส่งขุนนางมาครองเมืองแต่ไม่เป็นผลสำเร็จเนื่องจากทางสยามใช้ข้ออ้างว่าเมืองเชียงแสนอยู่ในราชอาณาจักรไทย เมื่อเมืองเชียงแสนกลายเป็นเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองของสยามในท้ายที่สุดแล้วนโยบายให้ตั้งเป็นเมืองขึ้นมาใหม่แต่ไม่ประสบความสำเร็จมากนักจุดสิ้นสุดความเป็นเมืองแสน คือ ช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองระดับท้องถิ่นโดยยุบเมืองเชียงแสนเข้าเป็นอำเภอเชียงแสนหลวงขึ้นตรงต่ออำเภอแม่จัน ต่อมาจึงยกระดับขึ้นเป็นอำเภอเชียงแสนใน ๒๕๐๐

๒) รูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมเมืองเชียงแสน เช่น การพัฒนา รูปแบบผลงานทางศิลปะ การสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย ความสำคัญของเมืองเชียงแสนสามารถศึกษาได้จากหลักฐานทางโบราณคดีที่เหลืออยู่ ได้แก่ กำแพงเมือง คูเมือง และที่สำคัญ คือ วัตถุอารามต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมากซึ่งพบเท่าที่สำรวจ และทำบัญชีไว้แล้ว ๑๔๑ มีถึงวัด ซึ่งสอดคล้องกับตำนาน และพงศาวดารเมืองเชียงแสน ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการสร้างวัด ตั้งแต่เริ่มต้นของการสร้างเมืองในสมัยพญาแสนภูได้ให้มีการสร้างวัดขึ้นแห่งแรก ในเมืองเชียงแสน คือ วัดเชียงมั่น ต่อมาให้สร้างวัดพระหลวง (วัดเจดีย์หลวง) ป่าสักเป็นต้น และในรัชกาลต่อมาก็ได้ให้มีการสร้างวัดสืบต่อกันมาตลอด ไม่ว่าเมืองเชียงแสนจะขึ้นอยู่กับเมืองเชียงรายหรือขึ้นอยู่กับพม่าผู้ที่มาปกครองเมืองเชียงแสน

^{๒๒} วินัย พงศ์ศรีเพียร, เมืองเชียงแสนในจดหมายเหตุชาวตะวันตก, โลกประวัติศาสตร์ ๓, (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๔๐), หน้า ๗.

^{๒๓} พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ ฉบับเจ้าพระยาธรรมาธิกรรวงศมหาโกษาธิบดี, (กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๒๐๐.

มีพระราชนิยามในการสร้างวัด ซ่อมแซมวัดเป็นสำคัญ การสร้างวัดนั้นน่าจะเกิดจากศรัทธาของเจ้าผู้ครองเมืองชาวเมืองที่รวมกันสร้างขึ้น เพื่ออุทิศให้แก่พระพุทธศาสนา

วัดบางวัดจะมีตำนานที่กล่าวถึงการสร้าง และปีแม้ว่าที่สร้างไว้แล้ว แต่เนื่องจากเมืองเชียงแสนมีวัดอยู่เป็นจำนวนมากประกอบกับวัดต่าง ๆ ได้เคยถูกทิ้งร้างมาแล้วทั้งสิ้น จึงนับได้ว่าเป็นปัญหาอย่างมากต่อการศึกษารูปแบบของเจดีย์เมืองเชียงแสน เกี่ยวกับชื่อของวัดที่กล่าวถึงในตำนานว่าตรงกับที่ได้มีการกำหนดไว้ในปัจจุบันบางวัดก็สามารถกำหนดชื่อ และตำแหน่งได้แน่ชัด เช่น วัดป่าสัก วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิตติ เป็นต้น สมัยที่ ๑ ศิลปกรรมในยุคแรกเริ่ม (พุทธศตวรรษที่ ๑๙) หลักฐานทางศิลปกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเป็นงานในระยะแรกที่เก่าสุดของเมืองเชียงแสน (ในพุทธศตวรรษที่ ๑๙) ได้แก่ การรับอิทธิพลมาจากศิลปะปาละของอินเดียศิลปะพุกาม ของพม่าและศิลปะทริภุญชัย ตัวอย่างสำคัญคือเจดีย์ทรงปราสาทห้ายอด ได้แก่ พระธาตุสองพี่น้อง (องค์ทิศใต้) และ วัดป่าสัก เป็นต้น พระพุทธรูปแบบขัดสมาธิเพ “แบบเชียงแสนสิงห์หนรที่เรียกว่า” ซึ่ง เป็นรูปแบบที่ได้รับมาจากศิลปะปาละผ่านมาทางศิลปะพุกามที่แสดงให้เห็นถึงงานศิลปกรรมที่เก่าสุด คือ อิทธิพลของศิลปะพุกาม ได้แก่เจดีย์ทรงปราสาทยอดหรือทรงปราสาทห้ายอด ที่วัดพระธาตุสองพี่น้องป่าสักสิ่งทีแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลศิลปะพุกาม คือ การที่เจดีย์ที่มีเรือนธาตุ มีเจดีย์ยอดที่ไม่มีบัลลังก์ เหนือมีการประดับเจดีย์เล็ก ๆ ที่มุมทั้งเรียกว่าสถูป ๔ มิ่งงานประดับที่สำคัญ คือ รูปแบบของซุ้มเรียกว่า ซุ้มฝักเพกา หรือซุ้มปีกนก ในศิลปะพุกามเรียกวซุ้มเคล็ก (Clec) การประดับลายที่เสา และผนังของเรือนธาตุ เรียกว่าลายกาบบน กาบล่าง หรือลายประจายามอกซึ่งมีการประดับลวดลาย และลักษณะของลายที่ยังเป็นแรก ๆ ในศิลปะล้านนา กำหนดอายุได้ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ทั้งเทคนิคการทำและรูปแบบปรับปรุงมาจากเจดีย์วิหารในศิลปะพุกามลักษณะของเจดีย์ทรงปราสาทห้ายอดยังมีความสัมพันธ์ทางด้านรูปแบบกับศิลปะสมัยทริภุญชัยตอนปลายหรือล้านนาตอนต้น เช่น ที่เจดีย์วัดเกาะกลาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน และเจดีย์เชียงยัน วัดพระธาตุทริภุญชัย เป็นต้น

งานประติมากรรม ปรากฏหลักฐานอย่างชัดเจนว่ามีอิทธิพลของศิลปะปาละที่ผ่านมาทางพุกาม คือ กลุ่มพระพุทธรูปที่เรียกว่า “พระพุทธรูปแบบเชียงแสนสิงห์หนึ่ง” ได้แก่ กลุ่มพระพุทธรูปประทับ นั่งขัดสมาธิเพชร พระพักตร์กลม อมยิ้ม ขมวดพระเกศาใหญ่ พระรัศมีเป็นดอกบัวตูม พระวรกาย อ้วน ชายสังฆาฏิสั้นอยู่เหนือพระถัน สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้พบพระพุทธรูปนี้เป็นครั้งแรกที่เมืองเชียงแสน จึงทรงกำหนดเรียกว่า “ศิลปะสมัยเชียงแสนเป็น” และทรง เรียกว่า พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรก ปัจจุบันเรานิยมเรียกศิลปะในภาคเหนือทั้งหมดว่า “ศิลปะล้านนา” แทน “ศิลปะเชียงแสน” เพราะครอบคลุมมากกว่าในเรื่องของความเป็นศูนย์กลาง อาณาจักร แต่เรายังคง

เรียกแบบพระพุทธรูปว่า “แบบเชียงแสนสิงห์หนึ่ง” พระพุทธรูปที่เรียกว่า “แบบเชียงแสนสิงห์หนึ่ง” พบที่เมืองเชียงแสน และน่าจะเป็นพระพุทธรูปในระยะแรก ๆ ในศิลปะล้านนาและของเมืองเชียงแสน มีการกำหนดอายุใหม่ว่าพร้อมกับการสถาปนาเมืองเชียงแสนหรืออาณาจักรล้านนาระยะแรกในราวพุทธศตวรรษที่๑๙

๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของวัดที่เป็นต้นแบบพุทธศิลปกรรมในล้านนา เช่น วัดพระธาตุสองพี่น้องยอดหรือทรงปราสาทห้ายอดที่ป่าสักสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลศิลปะพุกาม คือการที่เจดีย์ที่มีเรือนธาตุ มีเจดีย์ยอดที่ไม่มีบัลลังก์ เหนือมีการประดับเจดีย์เล็ก ๆ ที่มุมทั้งเรียกว่า สฎีปี ๔ วัดเจดีย์หลวง เป็นต้น

๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะของวัดและชุมชน เนื่องจากศิลปวัฒนธรรมอำเภอเชียงแสน การแสดง พื้นบ้าน อัตลักษณ์ประจำจังหวัดเชียงรายที่คนภาคเหนือได้สืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการแสดงฟ้อนเล็บ ตีกลองสะบัดชัย การฟ้อนดาบ การฟ้อนซิ่งถือเป็นการแสดงที่ชาวเหนือล้านนาได้มีการประยุกต์ทำรำด้วยจินตนาการของตนตามดนตรีเป็นท่าฟ้อนที่งดงาม ซึ่งศิลปะการแสดงทางภาคเหนือ การอนุรักษ์ถ่ายทอดความรู้โดยครูสอน ผ่านความเชื่อและพิธีกรรมการสืบสานกันมานาน ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรมเหล่านี้ขาดการบันทึก เป็นรายลักษณะอักษร ผู้สืบสานต้องที่จะฝึกหัด ส่วนมากก็จะเป็นคนในครอบครัวหรือเครือญาติที่ร่วมกันอนุรักษ์สืบสานกันมาตามช่วงอายุ สภาพการณ์ด้านการส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะการแสดงฟ้อน การตีกลองต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย การจัดสรร งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมและโครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมอาจต้องพิจารณาเรื่องความสมดุลของงบประมาณที่จะต้องยึดหลักการสืบสานของเก่าโบราณ ให้ประชาชนคนรุ่นใหม่มีความเข้าใจและยอมรับค่านิยมแตกต่างกันต่อศิลปะเชิงวัฒนธรรมดั้งเดิม ในทางปฏิบัติควรมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามระบบของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ความจำกัดในเรื่ององค์ความรู้ และงบประมาณในการส่งเสริมไม่ชัดเจนจึงทำให้การบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปวัฒนธรรมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการของคนในท้องถิ่นเท่าที่ควร อำเภอเชียงแสนจึงเป็นจุดหนึ่งของเป้าหมายในการที่จะเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมชุมชน เพื่อที่จะบริหารจัดการให้ชุมชนได้มีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดเชียงราย

๕) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ศิลปะและการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปะรวมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชิงสร้างสรรค์ในเมืองเชียงแสน ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเพื่อหา แนวทางการส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดย มีการสูมตัวอย่างแบบเจาะจงใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการ ศึกษา คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนท่า และการศึกษาเชิงคุณภาพโดย ใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องพื้นที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ศักยภาพของพื้นที่ในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ที่เก่าแก่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากชุมชนอื่น วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมควรใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะชุมชนที่มีความพร้อมในการใช้นวัตกรรม ประเพณี และสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมต่อไปในอนาคตได้สามารถเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่จะต้องมีการจัดสรรบุคลากรและต้องหาหน่วยงานในการรับผิดชอบและส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ชุมชนและการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมชุมชน

๒. การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งเน้นการสำรวจความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อทราบถึงรูปแบบการเดินทาง ความสนใจต่องานศิลปะและการสร้างสรรค์ เส้นทางท่องเที่ยว รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศิลปะและงานสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พัฒนา และสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๒) การสำรวจกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมในพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓) ประมวลความคิดเห็นในรูปแบบของข้อมูลทางสถิติ ระบบสารสนเทศ และพัฒนาไปสู่ประเด็นการพัฒนาเมืองศิลปะเชิงสร้างสรรค์ในเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย

๔) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นฐานการวิจัยและการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) การลงพื้นที่ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อการสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำ นักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่พัฒนา และสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประวัติความเป็นมาของศิลปกรรม ศิลปะพื้นบ้าน และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของล้านนา รูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโบราณสถาน ศิลปะของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การจัดการทรัพยากร วัฒนธรรม และรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชนในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๒) การสัมภาษณ์ สนทนากลุ่มกับตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำจังหวัดเชียงราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบริษัทท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พัฒนาและสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์ เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปะของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชิงสร้างสรรค์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับปราชญ์ท้องถิ่น ศิลปินพื้นบ้าน และกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่พัฒนาและสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์

๔) การพูดคุยกับกลุ่มเยาวชนและกลุ่มจิตอาสาที่ทำงานในพื้นที่พัฒนาและสร้างสรรค์ศิลปะเชิงสร้างสรรค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาโบราณสถานศิลปะร่วมสมัย รวมทั้งการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์

๔. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยการลงพื้นที่สำรวจผลงานทางโบราณสถาน ศิลปะ วัฒนธรรมในพื้นที่จากอดีตจนถึงปัจจุบันในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่จะนำมาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แล้วนำไปสร้างเป็นพื้นที่ศิลปะ วัฒนธรรมชุมชนของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยเน้นการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การร่วมศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับการศึกษา ข้อมูลชุมชนในด้านประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม การจัดลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยการกระตุ้นให้ประชาชนได้เรียนรู้สภาพของชุมชน นวัตกรรม ชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำ และประกอบการพิจารณาวางแผนงานวิจัยในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การร่วมวางแผน เป็นการวางแผนการพัฒนาหลังจากได้ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์พื้นที่ชุมชน โดยการนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อกำหนด นโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจน กำหนดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะใช้เพื่อการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๓ การร่วมดำเนินการ เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อ การดำเนินการพัฒนา กำหนดขั้นตอนปฏิบัติการตามแผนการวิจัยที่ได้วางไว้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างพื้นที่ชุมชน โดยการสนับสนุนด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน รวมทั้งการเข้าร่วมในการบริหารงาน การประสานขอความช่วยเหลือจากภายนอกในกรณีที่มีความ จำเป็นในเรื่องการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๔ การร่วมรับผลประโยชน์ โดยประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดการ แจกจ่ายผลประโยชน์จากกิจกรรมการวิจัยในพื้นที่ชุมชน

ขั้นตอนที่ ๕ เป็นการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานวิจัย และผลของการพัฒนา จากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ มีปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดอย่างไร เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้น และนำข้อผิดพลาดไปปรับปรุงการดำเนินการต่อไป การเปิดให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้มี โอกาสเข้าร่วมในพื้นที่ชุมชนทั้งในด้านการสร้างสรรค์ และร่วมกันอนุรักษ์ ซึ่งก่อให้เกิดรากฐานแห่ง ความยั่งยืนของการพัฒนาส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหวังให้การพัฒนาพื้นที่โบราณสถาน ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนของ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงใหม่ มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และ แหล่งเรียนรู้เชิงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนที่ยั่งยืนในรูปแบบที่มีเอกลักษณ์ของอำเภอเชียงแสน จังหวัด เชียงราย

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และพื้นที่โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาชุมชนศิลปะที่มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ ที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลัก แหล่งโบราณสถาน วัด ชุมชน และการพัฒนาชุมชน ดังนี้

๑. พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์โบราณ และการสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชนในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย

๑) โบราณสถาน ได้แก่ วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุเจงา วัดสองพี่น้อง วัดป่าสัก วัดเชียงยืน วัดจอมกิตติ วัดสังฆาแก้วดอนตัน โบราณสถานรอบนอกเวียงเชียงแสน

๒) ศิลปะ ได้แก่ วัดพระธาตุผาเงา วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระธาตุแสนคำฟู วัดพระนอน วัดจอมหมอก

๓) วัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรม ๙ ชนเผ่า สงกรานต์ แข่งเรือเมืองเชียงแสน ห่อผ้า คัมภีร์ใบลาน การทอตุ่งพื้นบ้าน การฟ้อนเชียงแสนหรือระบำเชียงแสน ปฏิมากรรม สถาปัตยกรรม

๒. พื้นที่การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

๑) วัดพระธาตุเจงา บ้านสบคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๒) วัดเจดีย์หลวง บ้านเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓) วัดวัดพระธาตุแสนคำฟู บ้านสันตันเปา อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๔) วัดวัดสองพี่น้อง บ้านเชียงแสนน้อย ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๕) วัดจอมกิตติ ยอดดอยน้อย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๖) วัดสังฆาแก้วดอนตัน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๗) วัดป่าสัก ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๘) วัดจอมหมอกหรือวัดจอมสวรรค์ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๙) วัดพระนอน

๓. พื้นที่พัฒนาสินค้าศิลปะเชิงสร้างสรรค์ในล้านนา

๑) พิพิธภัณฑ์ผ้าทอล้านนาเชียงใหม่ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

- ๒) กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลายเชียงแสน วัดพระธาตุผาเงา บ้านสบคำ ตำบลเวียง
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๓) กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอไหล้อบ้านวังลาว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๔) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองลายเชียงแสน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย
๔. กลุ่มเครือข่ายศิลปปะเชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๑) พิพิธภัณฑ์ผ้าทอล้านนาเชียงแสน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๒) หอศิลป์ศรีดอนมูล ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนด ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

ก. ภาครัฐ	จำนวน	๕	คน
๑. นายอำเภอเชียงแสน			
๒. ปลัดอำเภอเชียงแสน			
๓. เกษตรอำเภอเชียงแสน			
๔. วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย			
๕. การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย			
ข. องค์กรปกครองท้องถิ่น	จำนวน	๕	คน
๑. นายกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๒. รองนายกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๓. สมาชิกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๔. ผู้อำนวยการศึกษา			
๕. นักพัฒนาชุมชน			
ค. กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ	จำนวน	๒๐	คน
ง. ผู้นำชุมชน	จำนวน	๖	คน
จ. กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว	จำนวน	๔	คน
ฉ. ประชาชน/นักท่องเที่ยว	จำนวน	๖๐	คน
รวมทั้งหมด จำนวน ๑๐๐ คน			

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” จำนวน ๑๐๐ คน

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยการลงพื้นที่สำรวจผลงานทางศิลปะ วัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้พื้นที่ศิลปะในชุมชนของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะนำมาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แล้วนำไปสร้างเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เป็นส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และการสร้างแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ในรูปแบบที่มีเอกลักษณ์ของเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

๑. แบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐๐ ราย เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย

๑) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนารูปแบบผลงานทางศิลปวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

๓) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการและการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๒. แบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับนักท่องเที่ยว

เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมในพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๐๐ คน เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย

๑) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับศึกษา อาชีพ รายได้ การเรียนรู้ การอนุรักษ์ และการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ความถี่ในการท่องเที่ยว

๒) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว และการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน เป็นต้น

๓) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การซื้อสินค้า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เป็นต้น

๔) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

๒. แบบสัมภาษณ์ (Interview) มุ่งเน้นการสัมภาษณ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่พัฒนาและสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มชาวบ้าน และกลุ่มเยาวชนและกลุ่มจิตอาสาที่ทำงานในพื้นที่การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ดังนี้

๑) ประวัติความเป็นมาและการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

๒) กระบวนการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เช่น การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการของชุมชนในพื้นที่

๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informant) ในพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและ

การกีฬาประจำจังหวัดเชียงราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มชาวบ้านที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ ดังนี้

- ๑) ประวัติความเป็นมาและการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่
- ๒) กระบวนการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เช่น การ
พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสรุปและสังเคราะห์องค์ความรู้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิง
สร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ ในด้านต่าง ๆ
- ๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการของชุมชนใน
พื้นที่
- ๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน ที่สอดคล้อง
กับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๕) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม
สถาปัตยกรรม ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ๖) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่
- ๗) การพัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่
ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เป็นการประชุมสัมมนาในระดับอำเภอ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐ คน จากตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่
การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย
ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและการกีฬาประจำ
จังหวัดเชียงราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศิลปิน กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน ในพื้นที่พัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ ประเด็นหลักในการสัมมนาประกอบด้วย

- ๑) การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่
- ๒) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่มรดกทางศิลปวัฒนธรรม
เชิงสร้างสรรค์
- ๓) การพัฒนาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่
- ๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมือง
เชียงใหม่

๕) การพัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมือง เชียงแสน

๕. ชุดปฏิบัติการทางศิลปะ (Art Workshop) เป็นการชุดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และการพัฒนาพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

๑) ชุดความรู้ เช่น ประวัติศาสตร์ศิลปะ วัฒนธรรม ที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาของเมือง เชียงแสน อัตลักษณ์ เชียงประจักษ์ และการสร้างสรรค์

๒) ชุดปฏิบัติการทางศิลปะเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในด้านประวัติศาสตร์ เมืองเชียงแสน จังหวัด เชียงราย และวัฒนธรรมเพื่อประกอบการพิจารณาวางแผนงานวิจัยในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

ขั้นตอนที่ ๒ การวางแผนโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมือง เชียงแสน

ขั้นตอนที่ ๓ การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนและออกแบบสินค้า ชุมชน

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน และการพัฒนา ชุมชน

ขั้นตอนที่ ๕ การส่งเสริมผลประโยชน์ของชุมชนจากกิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชียงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน และการสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชน

ขั้นตอนที่ ๖ การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๗ การยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนเชิงสร้างสรรค์และ สินค้าสู่การตลาดสากล

๓) การจัดทำระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์ เพื่อรองรับข้อมูลของโครงการ การ พัฒนากิจกรรม และการสร้างเครือข่ายการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดสินค้าชุมชนที่ร่วมโครงการ

๖. แบบประเมินผลงานและกิจกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น แบบประเมินผลงานและ กิจกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อประเมินความรู้ ทักษะคติ และกระบวนการของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

จังหวัดเชียงราย โดยประเมินก่อน-หลัง (Pre-test-Post-test) การเข้าร่วมกิจกรรม เนื้อหาประกอบด้วย

๑) ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ วัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ชุมชน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๒) ทักษะคิดต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓) กระบวนการมีส่วนร่วมในการกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรมอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๔) ทักษะและความเข้าใจต่อการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่เกี่ยวข้องทั้ง แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ชุดปฏิบัติการวิจัย และแบบประเมินโครงการ

๒) ร่างเครื่องมือการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ชุดปฏิบัติการวิจัย และแบบประเมินโครงการ เพื่อให้เป็นต้นแบบการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๓) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ คน เพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๔) นำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (IOC: Item Objective Congruence Index) เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๐.๕๐ ถึง ๑.๐๐ ซึ่งแสดงว่าจุดประสงค์นั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา หรือข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถ้าข้อใดได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๐.๕๐ ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข เพราะอาจมีความสอดคล้องกันต่ำ และปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ชุดปฏิบัติการวิจัย และแบบประเมินโครงการ ให้มีความสมบูรณ์

๕) จัดทำเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมือง เชียงแสน จังหวัดเชียงรายฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มเป้าหมาย

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยออกเป็น ๖ ระยะ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑) ระยะที่ ๑ การจัดประชุมทีมวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อชี้แจงความรู้ความเข้าใจและจัดสร้างการจัดสร้างเครื่องมือประกอบการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการวิจัยการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน ได้แก่ เครื่องบันทึกภาพและเสียง และความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือการทำงานทางศิลปะ วัฒนธรรมสำหรับการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

๒) ระยะที่ ๒ การลงสำรวจข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยการคัดเลือกชุมชนเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงกายภาพของพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยการทำจดหมายและประสานงานติดต่อเพื่อขออนุญาตทำวิจัยกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงแสนมรดกล้านนา ร่วมกับการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และข้อมูลทางโบราณคดีเมืองเชียงแสนจากอดีตถึงปัจจุบันทั้งที่ขึ้นทะเบียน และยังไม่ขึ้นทะเบียน เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน โดยการสำรวจข้อมูลและคัดเลือกชุมชนเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงกายภาพของพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

๑) สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจต้องเป็นสถานที่โบราณสถาน ศิลปะ วัฒนธรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เช่น มีแหล่งท่องเที่ยวทาง

โบราณสถาน ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณวัตถุ มีเส้นทางเดินทางเข้าถึงได้ง่าย และสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกขั้นพื้นฐาน สิ่งอุปโภค และบริโภคเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว

๒) สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจ ต้องมีองค์กรชุมชน ผู้นำ และประชาชน
อนุญาตและให้ความร่วมมือในพัฒนาองค์ความรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบันได้

๓) สถานที่ในการลงพื้นที่สำรวจมีปราชญ์หรือกลุ่มเรียนรู้เพื่อการรักษางาน
ศิลปะ วัฒนธรรม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้

๓) ระยะเวลาที่ ๓ ปฏิบัติการพัฒนาศิลปะเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ ๙ แห่ง และการพัฒนา
สินค้าทางศิลปะในล้านนาที่กำหนดไว้ในพื้นที่การศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ผลงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ การ
พัฒนาสินค้าทางศิลปะ และการพัฒนาเครือข่ายเมืองศิลปะเชิงสร้างสรรค์

๔) ระยะเวลาที่ ๔ การจัดพิมพ์เอกสารรายงานความก้าวหน้างานวิจัยเพื่อนำเสนอรายงาน
ความก้าวหน้าแก่แหล่งทุนสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายงานความก้าวหน้า
งานวิจัยและนำเครื่องมือการวิจัยไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบ
ความเชื่อมั่น (Reliability) ในการจัดทำฉบับสมบูรณ์

๕) ระยะเวลาที่ ๕ การสรุปองค์ความรู้ศิลปกรรมล้านนา แล้วนำข้อมูลไปสู่การจัดทำเวที
ประชาคมในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
จัดทำประชาพิจารณ์ในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ หลังจากนั้น จึงดำเนินการลงมือปฏิบัติการวิจัยเพื่อสร้างศิลปกรรม
ในพื้นที่ศิลปะแบบมีส่วนร่วม

๖) ระยะเวลาที่ ๖ การจัดประชุมเสวนาทางวิชาการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการทาง
ศิลปะ (Art Workshop) เพื่อการเรียนรู้องค์ความรู้พื้นที่ศิลปะในเมืองและชุมชน และการพัฒนาพื้นที่
ศิลปะในเมืองและชุมชนของกลุ่มจังหวัดล้านนาที่มีกระบวนการสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม
เพื่อสร้างเป็นต้นแบบในการพัฒนาแก่ชุมชนอื่น ๆ โดยการประเมินผลจากการสอบถามทัศนคติของคน
ในพื้นที่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ การพัฒนาพื้นที่ในเมืองและชุมชนที่มีกระบวนการสร้างสรรค์
และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม

๗) ระยะเวลาที่ ๗ การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ วีดีโอ ผลงานวิจัย วีดีทัศน์นำเสนอ และนวัตกรรม
เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน รวมทั้งการจัดทำแผ่นพับ หนังสือสรุปองค์ความรู้ เว็บไซต์ จำนวน
๑๐ เล่ม และการเผยแพร่สู่สื่อสารมวลชน สื่อสารสนเทศ วารสารท่องเที่ยวและวัฒนธรรม และการ
จัดพิมพ์เอกสารรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่สร้างสรรค์ในเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมพุทธศิลปกรรมในเชียงใหม่ จำนวน ๑๐๐ ราย โดยมีขั้นตอนการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ความสนใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๒ ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ของแหล่งท่องเที่ยวภายในวัด โดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑- ๒.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑- ๓.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑- ๔.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑- ๕.๐๐ = มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๔) แบบสอบถามส่วนที่ ๓ ซึ่งเป็นข้อมูลด้านผลลัพธ์จากการปฏิบัติในการเรียนรู้ด้านศิลปกรรมตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นต้น โดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของกิจกรรมการพัฒนาเมืองศิลปะเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๕) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาค่าเป็นกลางทางสถิติ และเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

๖) การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จากแบบสอบถามในเชิงสถิติและพรรณนา

๗) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการ และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของวัด

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) หลังจากนั้น ผู้วิจัยยืนยันความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาและบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง โดยการแปลข้อมูลพร้อมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทักท้วงหรือยอมรับข้อมูลที่นำเสนอ ซึ่งการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยใช้กับข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลที่เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้ตีความแล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการนำเสนอภาพกิจกรรมและชุดองค์ความรู้ (หนังสือสรุปองค์ความรู้) และวิถีทัศนบรรยากาศการสังเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่สาธารณะของชุมชนให้ได้ผลเป็นเชิงประจักษ์ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในวงกว้าง โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

๑) ประวัติความเป็นมาของศิลปกรรม ศิลปะพื้นบ้านและพุทธศิลปกรรมในเชียงใหม่ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองเชียงใหม่ เช่น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี สังคม และวัฒนธรรม การออกแบบงานศิลปกรรมในพื้นที่ศิลปะชุมชนที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรม

๒) รูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของกลุ่มศิลปินในเชียงใหม่ เช่น การพัฒนารูปแบบผลงานทางศิลปะ การสร้างสรรค์ผลงานร่วมสมัย เป็นต้น

๓) การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของวัดที่เป็นต้นแบบพุทธศิลปกรรมในเชียงใหม่ เช่น วัดเจดีย์หลวง เป็นต้น

๔) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ศิลปะของวัดและชุมชน

๕) การศึกษาการมีส่วนร่วมของวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัดที่เป็นกรณีศึกษา ในมิติของการจัดการเรียนรู้ กระบวนการสื่อสารคุณค่า การพัฒนาจิตใจ และการเสริมสร้าง กระบวนการเครือข่ายการเรียนรู้ในมิติต่างๆ ร่วมกัน

๖) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ศิลปะและการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว นโยบายและ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชิงสร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

๗) การศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการ เรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาเมืองศิลปะเชิงสร้างสรรค์

๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูลทั่วไป

๒. การใช้สถิติ เช่น t-test และ f-test ในการหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ทางการพัฒนาศิลปะเชิงสร้างสรรค์ และการเชื่อมโยงเครือข่าย การเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของประชาชนและ นักท่องเที่ยวกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้และการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ สัจเคราะห์ข้อมูลจากทุกฝ่ายดังกล่าว โดยการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการ และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่ง ท่องเที่ยว

๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การพัฒนากิจกรรมด้านศิลปะ และการสนทนากลุ่มเฉพาะ นำมาทำการวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล โดยจับประเด็นหลักของเรื่อง (Traits) และจำแนก เหตุการณ์หลักๆ ด้วยการแยกเป็นประเด็น ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะ นำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) พร้อมอ้างอิงคำพูดผู้ให้ข้อมูล สำคัญและนำเสนอรูปภาพประกอบเหตุการณ์ของเรื่องเพื่อยืนยันประเด็นที่พรรณนาวิเคราะห์ตาม

ความเหมาะสม โดยเป็นการนำเสนอผลการวิจัยชุดองค์ความรู้ในการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบการบรรยายตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายพร้อมการบรรยาย จากผลการลงพื้นที่สำรวจผลงานทางศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อหาข้อมูลที่จะนำมาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน แล้วนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ศิลปกรรมล้านนา แล้วนำข้อมูลไปสู่การจัดทำเวทีประชาคมในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ ในชุมชนหรือพื้นที่ โดยการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำประชาพิจารณ์ หลังจากนั้น จึงดำเนินการลงมือปฏิบัติการวิจัย การจัดประชุมเสวนาทางวิชาการ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการเรียนรู้องค์ความรู้พื้นที่กับชาวบ้านในชุมชน และการพัฒนาพื้นที่ในเมืองและชุมชนของกลุ่มที่มีกระบวนการสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม เพื่อสร้างเป็นต้นแบบในการพัฒนาแก่ชุมชน โดยการประเมินผลจากการสอบถามทัศนคติของคนในพื้นที่ เพื่อจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ ผลงานวิจัย วิดีทัศน์ นำเสนอ และนวัตกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน รวมทั้งการจัดทำแผ่นพับ หนังสือสรุปองค์ความรู้ และการเผยแพร่สู่สื่อสารมวลชน สื่อสารสนเทศ วารสารท่องเที่ยวและวัฒนธรรม และการจัดพิมพ์เอกสารรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

๓.๙ สรุปกิจกรรมและขั้นตอนการวิจัย

ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย การใช้หลักการประมวลผลภาพผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดิจิทัลในการพัฒนาสังคมในการมุ่งไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัย สื่อหรือ ข้อมูลในการมีปฏิสัมพันธ์และใช้ประโยชน์กับสารสนเทศ และมีความรับผิดชอบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป ทักษะการรู้ดิจิทัลเป็นทักษะหลักที่มีความสำคัญต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน แนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลในการส่งเสริม พัฒนา และให้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม โดยมีรายละเอียดที่กำหนดเป็นลำดับ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เบื้องต้นทั้งเรื่องของฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ส่วนติดต่อผู้ใช้ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้อุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย ทักษะ

ในการใช้ความหลากหลายของการใช้งานเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการทำงานของเทคโนโลยีที่ต้องรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศดิจิทัล ทักษะการทำงานร่วมกันทางออนไลน์

ดิจิทัลเป็นทักษะในการค้นหา การประเมินผล การใช้ร่วมกัน และการสร้างเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต ความสามารถดิจิทัลสามารถแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑. การใช้ (Use) หมายถึง ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ที่หลากหลายตั้งแต่พื้นฐาน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ไปถึงเทคนิคขั้นสูงสำหรับการเข้าถึงและใช้ความรู้ เช่น การใช้โปรแกรมค้นหา (search engine)

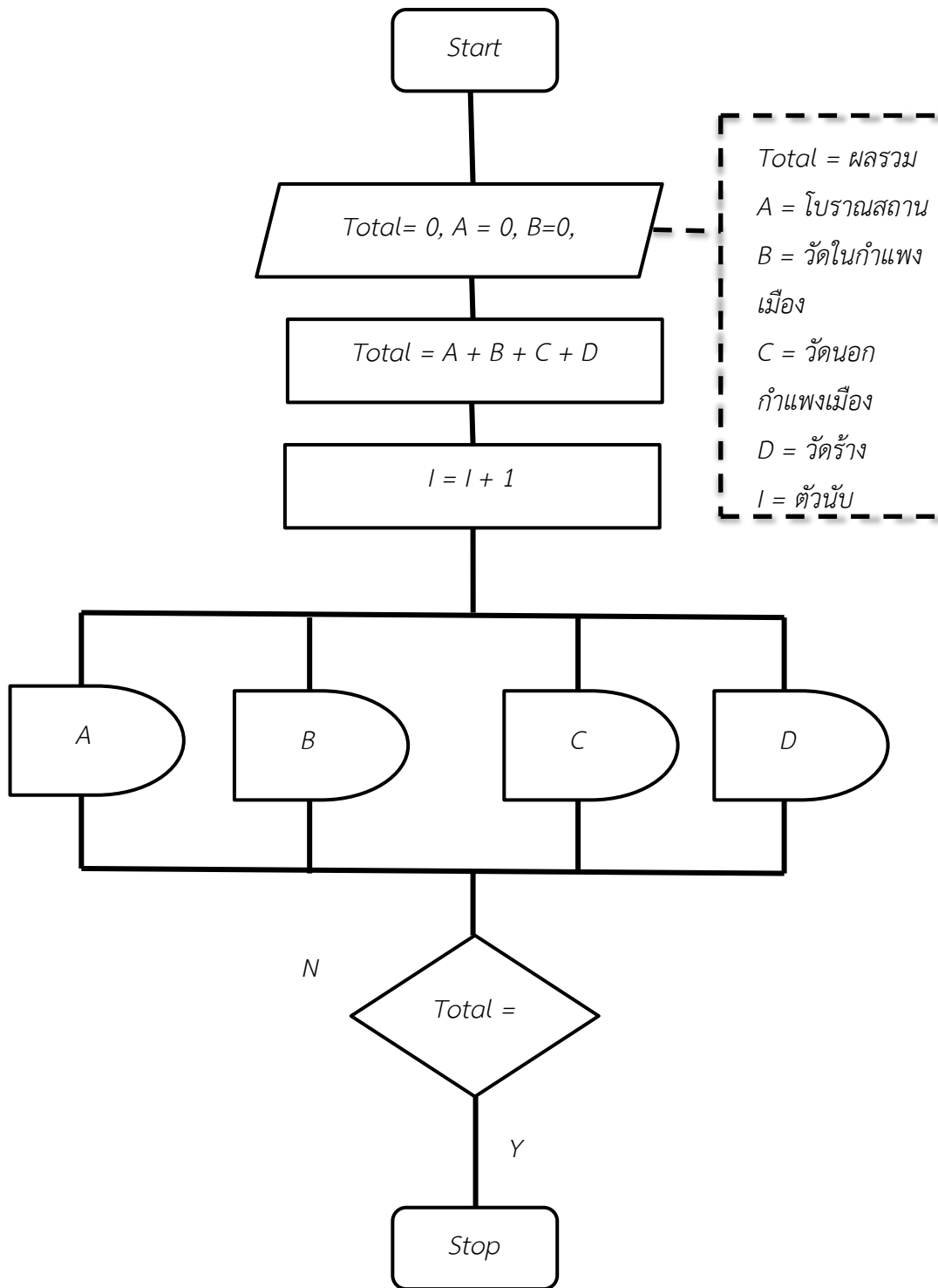
๒. การเข้าใจ (Understand) หมายถึง ทักษะที่ช่วยให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ สื่อ การพัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศและความรับผิดชอบต่อสิทธิความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมในสังคมดิจิทัล

๓. การสร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ทักษะในการผลิตหรือสร้างเนื้อหาผ่านเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ การสื่อสารโดยใช้ความหลากหลาย

คู่มือการใช้โปรแกรม

ซอฟต์แวร์สำหรับสร้างการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้โปรแกรมประยุกต์หลักการประมวลผลภาพเป็นซอฟต์แวร์ที่ได้นำระบบภาพมาประยุกต์ใช้งานร่วมกับการออกกำลังกายเพื่อการพัฒนาแบบให้สะดวกและง่ายในการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ทุกสภาพ

๑. ขั้นตอนการทำงานของระบบแอปพลิเคชันการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ ๑ ฟังความคิดการออกแบบโปรแกรม

๓.๑๐ สัมภาษณ์

การศึกษาในพื้นที่การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ของเทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์ โดยมีฐานข้อมูลจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชน/นักท่องเที่ยว จำนวน ๑๐๐ คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด ผู้วิจัยได้พัฒนาการสัมภาษณ์จากการทบทวนวรรณกรรม แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประมวลผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบตามวัตถุประสงค์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ของเทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดพื้นที่ในการสัมภาษณ์ข้อมูลจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประชากร (Populations) ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออก ได้แก่

ก. ภาครัฐ	จำนวน	๕	คน
๑. นายอำเภอเชียงแสน			
๒. ปลัดอำเภอเชียงแสน			
๓. เกษตรอำเภอเชียงแสน			
๔. วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย			
๕. การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย			
ข. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน	๕	คน
๑. นายกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๒. รองนายกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๓. สมาชิกเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน			
๔. ผู้อำนวยการศึกษา			
๕. นักพัฒนาชุมชน			
ค. กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ	จำนวน	๒๐	คน
ง. ผู้นำชุมชน	จำนวน	๖	คน
จ. กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว	จำนวน	๔	คน
ฉ. ประชาชน/นักท่องเที่ยว	จำนวน	๖๐	คน

รวมทั้งหมด จำนวน ๑๐๐ คน

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานหลายรูปแบบทั้งสำรวจเอกสารและการศึกษาภาคสนาม ดังนี้

๑. การศึกษาเอกสาร เป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากหนังสือ บทความในวารสาร เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ และแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม กับเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ศึกษาแนวคิด วิธดำเนินการการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายในท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในเขตพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มหรือประชาชนในพื้นที่

การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ^{๒๔}(qualitative research) ของการดำเนินงานรูปแบบการจัดการที่เป็นแนวทางการศึกษาในการจัดเก็บข้อมูลอันประกอบด้วย

๑. การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview)^{๒๕} เป็นข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพจากการเก็บจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ที่จัดเก็บข้อมูลในการรวมกลุ่มสมาชิก จากการทำงานร่วมกัน จากการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชน/นักท่องเที่ยวจำนวน ๑๐๐ คน

^{๒๔} วรรณดี สุทธินรากร. การวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยในกระบวนการค้นคว้าเลือก, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๙๖.

^{๒๕} ไพบูลย์ วรรณคำ. การวิจัยเพื่อการศึกษา, (มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิมพ์ครั้งที่ ๓, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑๒.

๒. การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)^{๒๖} เป็นการสนทนากลุ่มสมาชิกที่รับผิดชอบในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่รายในพื้นที่

การนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. วิธีการวิจัย เป็นการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยตามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดระเบียบการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและกระบวนการสัมภาษณ์มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การสัมภาษณ์เจาะลึกโดยการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ ในการกำหนดกระบวนการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์มีการออกแบบโครงสร้างของข้อความที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ หรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ คือ เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญมาใช้ประกอบในการชี้แนะคำสัมภาษณ์ เช่น มีการร่างข้อความที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อความที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อความให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในภาครัฐ ภาคประชาชน รวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตอบข้อความจากการสัมภาษณ์เจาะลึกได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย

---

^{๒๖} วรณีย์ แกมเกตุ. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, (พิมพ์ครั้งที่ ๒), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่ง (๒๕๕๑), หน้า ๒๕๔.

การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รู้และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งกลุ่มผู้นำของชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชน/นักท่องเที่ยวจำนวน ๑๐๐ คน เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและ กลไกการการปกครองในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน

๑.๒ การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) ดำเนินการโดยใช้วิธีการสังเกตในพื้นที่ภาคสนามและการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้นำ และกลุ่มในพื้นที่ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันในประเด็นของสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการศึกษาผสมผสานหลายรูปแบบทั้งสำรวจเอกสารและการศึกษาภาคสนาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากหนังสือ บทความในวารสาร เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งสืบค้นงานวิจัย (Data sources) เพื่อใช้ในการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชน/นักท่องเที่ยวจำนวน ๑๐๐ คน ศึกษาแนวคิดการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในเขตพื้นที่

การศึกษาลงพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้คณะผู้วิจัยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรม และประสบการณ์ในการพัฒนา

แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาทั้งหมด

แผนการดำเนินงาน

๑. วางแผนงานในการจัดเก็บข้อมูล
๒. สร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่
๓. ทำตารางลงพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
๔. จัดกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อการจัดเก็บข้อมูล เน้นควบคุมคุณภาพด้านการจัดการการใช้ประโยชน์ของการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
๕. จัดประชุมระดับความคิดผู้ที่เกี่ยวข้องในการการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ นำผลการศึกษานำเสนอต่อที่ประชุมของชุมชน

๓.๑๑ การพัฒนาดิจิทัล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ศิลปวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่เชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ประชาชน
๒. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน

ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ จำนวน ๒๐ คน ผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๔ คน และประชาชน นักท่องเที่ยว จำนวน ๖๐ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัยจำนวน ๑๐๐ คน เป็นแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการ ดังนี้

เครื่องมือที่นำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย การวิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัยโดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้ในทางวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นแนวทาง

ประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์แบบชี้แนะที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง การสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเทคนิคและกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่กำลังดำเนินกระบวนการวิจัย เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะได้อย่างหลากหลายผู้สัมภาษณ์สามารถที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ และสามารถที่จะสอบถาม ที่สำคัญและมีความน่าสนใจในแต่ละประเด็นของคำตอบ จากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ อันทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย โดยดำเนินการและใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อศึกษาชุมชนเป้าหมายดังนี้

๑. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลอง

๑.๑ วัตถุประสงค์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ

๑.๒ คู่มือการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ

๑.๓ ตัวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการชี้แนะและการใช้เทคโนโลยีแอปพลิเคชันต่อกลุ่มเป้าหมาย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๒.๑ แบบบันทึกก่อนการส่งเสริมการท่องเที่ยวประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ชื่อ สกุล อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพ และรายได้(ต่อเดือน)

๑.๑ ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

๑.๒ การรับรู้การการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน

๑.๓ ปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชันของเมืองเชียงใหม่

๑.๔ การเสริมสร้างการการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน

๑.๕ พฤติกรรมการการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการวิจัยได้กำหนดให้ใช้วิธี ดังนี้ กำหนดให้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกโดยกระบวนการสัมภาษณ์แบบชี้แนะเป็นกระบวนการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะที่ไม่มีข้อความที่เป็นมาตรฐานเป็นการกระบวนการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อความที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึก เพียงแต่มีการกำหนดลักษณะของข้อความที่มีลักษณะเปิดกว้างมีความยืดหยุ่น และมีการนำคำผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนตามสถานการณ์ที่มีการขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลาส่วนการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการออกแบบการวิจัยหรือการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัย ในการวิเคราะห์และแก้ไขข้อผิดพลาดของแอปพลิเคชัน ดังนี้

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในการวิจัย คือ โปรแกรม Corona Simulator Console ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันในการสร้าง โดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองซึ่งเป็นการดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ ออกแบบผังความคิดการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีโบราณสถานเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๓๔ แห่ง วัด ๑๔๑ วัด วัดในเมือง วัดนอกเมือง วัดร้าง และประเพณีวัฒนธรรม

๑.๒ เขียนโปรแกรมโดยใช้ โปรแกรม Corona Simulator Console ภาษา Lua

๓.๑๒ วิเคราะห์ผลทดลอง

แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัย แบบทดลองการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ขั้นตอนการทดลองการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

ขั้นเตรียมการทดลอง

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญ
๒. จัดเตรียมทำคู่มือ และแอปพลิเคชัน จำนวน ๑ ชุด
๓. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นการชี้แนะ และการชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ รูปแบบ และการบันทึก
๔. การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงที่กลุ่มเป้าหมายมีความสมัครใจเข้าร่วม โครงการวิจัย เทศบาลตำบลเวียง ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑๐๐ คน ประกอบด้วย ภาครัฐ จำนวน ๕ คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ คน นักท่องเที่ยวและประชาชน จำนวน ๖๐ คน กลุ่มศิลปินและกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน ๒๐ คน ผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน และตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๔ คน โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษารายชื่อจำนวน ๑๐๐ คน

ขั้นตอนในการทดลองแอปพลิเคชัน

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ กติกาในการเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย
๒. นัดหมาย เวลา วัน สถานที่ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดสถานที่สถานเทศบาลตำบลเวียงเชียงใหม่ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ระหว่าง วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ ถึง วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้น ๘ สัปดาห์

วิเคราะห์ทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ในการสัมภาษณ์ การประชุมสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ในเชิงลึกเป็นกระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเชิงเนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ความชัดเจนในประเด็นที่ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์ที่มีปัจจัยที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกของการบริหารจัดการ การดำเนินงานได้บอกถึงรูปแบบการจัดการ ศักยภาพท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงรายของชุมชนเชิงพาณิชย์ มีขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดประเด็นและจัดกลุ่มข้อมูลเป็นแนวคิด และรูปแบบการจัดการ

เชิงพาณิชย์ของชุมชนโดยใช้การตลาดนำการส่งเสริม สนับสนุนกระตุ้นให้ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในชุมชน ผู้ศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ความชัดเจนในประเด็นที่ทำการศึกษามีขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์

วิเคราะห์การสนทนากลุ่มศึกษาการบริหาร การใช้ประโยชน์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการกำหนดแผนระยะยาวที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณต่อไปให้ต่อเนื่องจากได้รับข้อมูลเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มของกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาสภาพพื้นที่ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้

การพัฒนาศักยภาพทางการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันจึงนำสู่การอบรมเชิงปฏิบัติ ดังนี้

๑. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดเตรียมชุมชนให้สู่ด้านบริการ โดยมีศูนย์กลางการเรียนรู้ในกาเผยแพร่องค์ความรู้ที่อยู่ในชุมชนได้มีการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มี จำนวน ๑๐๐ คน การอบรมในครั้งนี้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้กับการเชื่อมโยงกิจกรรมในศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชัน

๒. การอบรมเชิงปฏิบัติการแอปพลิเคชันกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนได้มีการประสานและความร่วมมือในการเอื้อประโยชน์ในด้านอุปกรณ์ และบุคลากรเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มี จำนวน ๑๐๐ คน เป็นเวลา ๑ วัน ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการเข้ารับความรู้ในการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชัน นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมอบรมยังสามารถนำความรู้มีประสิทธิภาพ

๓. การบริหารจัดการแอปพลิเคชันเป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปกครองท้องถิ่นที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาดูงานที่เพิ่มทักษะให้กับผู้ที่สนใจในชุมชน และการร่วมมือกับผู้วิจัยในการนำแอปพลิเคชันในชุมชน

๔. การถ่ายทอดความรู้โดยความร่วมมือของแอปพลิเคชันในชุมชนมาให้ความรู้ในการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันการสร้างความเข้มแข็งชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจในชุมชน

๕. การรวบรวมความรู้ด้านแอปพลิเคชัน และการรวบรวมองค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อนำมาสู่การจัดพิมพ์ชุดความรู้ในการจัดเผยแพร่ให้กับชุมชนและเครือข่าย

๒. การนำเสนอข้อมูล ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ศึกษาพื้นฐานปัญหา สาเหตุ และกระบวนการจัดการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ตามแผนนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาพพื้นที่ จำนวนประชากรและครัวเรือน เศรษฐกิจในพื้นที่ตำบล และองค์กรส่วนราชการอื่น ๆ

ส่วนที่ ๒ ศึกษาการจัดการใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันของชุมชน ตามแผนนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน ๑. ศึกษาข้อมูลทางเอกสาร ๒. การศึกษาการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT

จุดแข็ง

๑. เป็นบริการจัดการการประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
๒. มีการใช้งานบริการการด้วยแอปพลิเคชันอย่างต่อเนื่อง
๓. เข้าถึงประชาชนที่เข้าร่วมโครงการได้โดยตรง

จุดอ่อน

๑. มีการให้บริการสถานที่ยังไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
๒. การลงทุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทางด้านศูนย์เรียนรู้มีน้อย
๓. การจูงใจประชาชนมีน้อย

อุปสรรค

๑. นวัตกรรมที่ทันสมัย
๒. มีการเพิ่มพื้นที่ใช้งานของศูนย์เรียนรู้
๓. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี

โอกาส

การบันทึก การท่องเที่ยวชุมชนอาจไม่ควบคุม

๒. สภาพแวดล้อมของสถานที่โบราณสถานเมืองเชียงแสน
๓. พื้นที่อาจไม่สามารถให้บริการได้ตามความต้องการ

องค์ความรู้จากการวิจัย

๑. ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ (Creative Thinking)
  - ๑.๑ การระดมความคิดในการสร้างแอปพลิเคชันให้เหมาะสมกับชุมชน
  - ๑.๒ ค้นหาจุดบกพร่องของการใช้แอปพลิเคชันในการให้บริการ
๒. การจัดการและต่อยอดองค์ความรู้ (Knowledge Management)

๒.๑ การวางแผนเพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว

๒.๒ นำมาใช้เป็นข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชน

๓. ความต้องการแก้ปัญหา (Problem)

๓.๑ วิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยที่แท้จริงของปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน

๔. การปรับปรุงพัฒนา (Improvement)

๔.๑ การประเมินความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชัน

การวิเคราะห์การพัฒนาแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

๑. ส่วนการนำโปรแกรมประยุกต์ไปใช้งาน

๑.๑ ส่วนของฮาร์ดแวร์ (Hardware)

- CPU ความเร็วไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ MHz

- RAM ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ MB

- หน้าจอไม่ต่ำกว่า ๒.๔ นิ้ว ความละเอียด ๓๒๐x๒๔๐ พิกเซล ขึ้นไป

๑.๒ ส่วนซอฟต์แวร์ (Software)

-ระบบปฏิบัติการ Android ๔.๐ ขึ้นไป

วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเชิงลึกทั้ง ๓ กลุ่ม ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชน/นักท่องเที่ยวจำนวน ๑๐๐ คน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยแบ่งตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชน

๒) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแบบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาจัดประเด็นความสำคัญของคำถามในแต่ละส่วนที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน และปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาแอปพลิเคชัน

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลในการใช้แอปพลิเคชัน

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งชุมชนด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยววัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิเคราะห์เอกสารและวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยเชิงสำรวจและการศึกษาภาคสนาม โดยการพัฒนาแอปพลิเคชันกลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลคู่มือประกอบการบรรยายแอปพลิเคชันตามลำดับได้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนา

ตอนที่ ๒ พัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน

ตอนที่ ๓ การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา

๔.๑ จัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนา

ตอนที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนา

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความสอดคล้องครอบคลุมซึ่งได้มีการดึงชุมชนร่วมเป็นฐาน ขับเคลื่อนคนในพื้นที่ทุกมิติ เชียงใหม่ เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงเป็นแหล่งที่สำคัญทั้งด้านมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ภายในอำเภอเชียงใหม่มีกำแพงเมืองเก่า คูเมือง ป้อมประตูเมืองที่ยังคงเหลือให้เห็นในปัจจุบันมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นตามลำน้ำโขงเนื่องจากส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม อำเภอเชียงใหม่จึงเป็นที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจที่เป็นประตูแหล่งการท่องเที่ยววัฒนธรรมล้านนาตะวันออก

การขยายตัวของการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจในปัจจุบันมีความสำคัญต่อสังคมในชุมชน การสัญจรทั้งทางน้ำและทางบกสามารถติดต่อได้จากหลายอำเภอ เช่น อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน อำเภอดอยหลวง และอำเภอเชียงของ แหล่งให้บริการท่องเที่ยวที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมซึ่งมีโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก บริการเรือเร็วบริการนักท่องเที่ยวในการเที่ยวชมสองฝั่งแม่น้ำโขงตลอดจนตลาดไทย-ลาว การศึกษาบริบทพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเพื่อที่จะสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวการศึกษาบริบทพื้นที่อำเภอเชียงแสน ตลอดจนสภาพปัจจุบันของเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นจึงมีความน่าสนใจในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์การท่องเที่ยวชายขอบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

แผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงแสนมรดกล้านนา

อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรม โบราณสถานที่มีมากในเขตนอกเมือง และในเมือง การเข้ามาจัดการพัฒนาของชุมชนเพื่อจัดการประชาสัมพันธ์ โบราณที่เสื่อมโทรม จะทำให้เศรษฐกิจในแนวชายแดนได้กลับมาคึกคักและมีการค้าขายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การพร้อมรับนักท่องเที่ยวเงินตลอดถึงการใช้เส้นทางน้ำโขงเป็นแหล่งล่องเรือพานิชย์ เรือเร็วในการบริการนักท่องเที่ยวชมภูมิทัศน์ทางน้ำ

การพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ทางอำเภอเชียงแสนได้มีการเขามามีบทบาทในการอนุรักษ์ขนานวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบในการส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ใช้การบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งท่าเรือพานิชย์ ท่าเรือโดยสาน ลาว ไทย เมียนมาร์ ในการปรับปรุงหรือพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงจะต้องมีการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณรอบๆ โบราณสถานที่อยู่ติดกับชุมชน ด้านการค้าขาย การเศรษฐกิจ การปกครอง และการประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน จึงจะต้องยึดหลักการผสมผสานชุมชน โบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้เป็นพื้นที่อย่างมีระเบียบ การจัดการพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การจัดการบูรณะ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพเดิม การสร้างสิ่งปลูกสร้างใหม่จะต้องไม่ลบล้างหรือบังทัศนียภาพของโบราณสถาน การบริการชุมชนโดยการจัดแบ่งเขตพื้นที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

เขตพื้นที่ชุมชน ภาครัฐ เอกชน จะต้องมีการจัดเตรียมการบริหารจัดการควบคุมพื้นที่และรูปแบบ โรงเรียน อาคาร ถนน ร้านอาหาร สถานที่บริการ และสถานที่ราชการ ที่จะต้องมีการดูแลการลุล้างโบราณสถานที่ยังคงสภาพเดิมอยู่ทั้งการย้ายบ้านเรือน สิ่งก่อสร้างที่ชุมชนก่อสร้างขึ้นมาใหม่

การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีการวางแผนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ การประชาสัมพันธ์ด้านการให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการช่วยกันอนุรักษ์โบราณสถานประกอบกับการให้ความรู้ในเมืองประวัติศาสตร์ของอาณาจักรล้านนา ด้านภาษา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านวิถีชีวิตท้องถิ่น ด้านการแต่งกาย ซึ่งการให้ข้อมูลเบื้องต้นจะทำให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจในกระบวนการสืบสานวัฒนธรรมล้านนาในอดีตสู่ปัจจุบัน ศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่ การบริการด้านการท่องเที่ยวที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงการสัมผัสธรรมชาติทางประวัติศาสตร์ เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมชุมชน การนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ที่ชุมชนได้สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ การบริการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้สนับสนุน ดังนี้

๑. ป้ายโบราณสถาน
๒. ศูนย์บริการการท่องเที่ยว
๓. แผ่นพับใบปลิวการท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่
๔. ของที่ระลึก
๕. งานส่งเสริมวัฒนธรรมเชียงใหม่
๖. การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี

ส่วนการอนุรักษ์พื้นที่โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ โดยชุมชนมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการร่วมกับภาครัฐ และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ดังนี้

๑. การก่อสร้างโครงการใหม่
๒. การปรับปรุงโบราณสถานที่สำคัญในเมือง และนอกเมืองเชียงใหม่
๓. การย้ายสถานที่ราชการออกจากโบราณสถาน
๔. การปรับภูมิทัศน์โบราณสถานที่ต้องย้ายบ้านเรือนที่บุกรุกออกนอกสถานที่
๕. การจัดถนนชุมชนให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมรูปแบบใหม่

เขตพื้นที่เกษตรกรรม ในภาพรวมส่วนใหญ่พื้นที่ทำการเกษตรของคนในพื้นที่จะอยู่รอบนอกหรืออยู่ห่างไกลกับโบราณสถาน เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะทำไร่ ทำนา ทำสวน ตลอดถึงการเลี้ยงสัตว์พื้นที่เหมาะในการเกษตรจึงต้องพึ่งพาแหล่งน้ำ ทำเลที่เหมาะสมจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

เขตพื้นที่ป่าสงวน เชียงแสนมีภูเขาด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม และเป็นจุดขายให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาชมซึ่งเป็นพื้นที่อุทยานของกรมป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่ของโบราณสถานจะมีส่วนราชการเข้ามาดูแลในการบูรณะของประชาชนในการใช้เป็นพื้นที่อาศัยเพราะอยู่ใกล้กับความเจริญของเมืองเชียงแสนทั้งที่เป็น คูเมือง กำแพงเมือง สถานโบราณ การบริหารจัดการของชุมชนและภาครัฐได้จัดการจัดโซนให้กับชุมชนได้ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมืองเชียงแสนอย่างมีระเบียบตามแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตพื้นที่สาธารณะ ได้มีการบริการจัดการให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมทั้ง ถนน อาคาร ร้านค้า สถานที่เอกชน และสถานที่ราชการ การจะขออนุญาตในการก่อสร้างจะต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนรูปแบบที่ใช้พื้นที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบถึงจุดประสงค์ในการก่อสร้างเพื่อที่จะให้การจัดการเป็นไปตามระเบียบ

ส่วนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว

ที่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๔	๒๔
หญิง	๗๖	๗๖
อายุ		
๒๐-๓๐ ปี	-	-
๓๑-๔๐ ปี	-	-
๔๑-๕๐ ปี	๓	๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๙๗	๙๗
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	๓๖	๓๖
ชั้นมัธยมศึกษา	๕๘	๕๘
ปริญญาตรี	๖	๖
ปริญญาโท	-	-
สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป	-	-
สถานภาพ		
โสด	๕	๕

สมรส	๗๙	๗๙
หม้าย	๑๑	๑๑
หย่าร้าง	๕	๕
รายได้(ต่อเดือน)		
๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท	๙๑	๙๑
๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท	๙	๙
๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท	๑	๑
๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	-	-

N=๑๐๐

จากตารางที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่อาศัยในพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า เป็นหญิง ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๙๗ การศึกษามัธยมศึกษา ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สถานภาพสมรส ๗๙คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย) รายรับสูงกว่ารายจ่าย(เหลือเก็บ) คิดเป็นร้อยละ ๙๑

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว				
๑	ความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม	๔.๑	.๘๓	มาก
๒	กิจกรรมการเรียนรู้	๔.๒	.๗๕	มาก
๓	การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน	๔.๔	.๖๖	มากที่สุด
๔	เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่	๔.๓	.๗๘	มากที่สุด
๕	ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว	๔.๒	.๗๕	มาก
๖	การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว				
๗	การเดินทาง	๔.๔	.๔๙	มากที่สุด

๘	ค่าใช้จ่าย	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
๙	การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
๑๐	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่				
๑๑	ร้านอาหารเพียงพอ	๔.๑	.๘๓	มาก
๑๒	สถานที่จอดรถ	๔.๒	.๗๕	มาก
๑๓	ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย	๔.๔	.๖๖	มากที่สุด
๑๔	การบริการข้อมูลประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน	๔.๓	.๗๘	มากที่สุด
๑๕	ป้ายบอกทาง	๔.๒	.๗๕	มาก
๑๖	การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด

N=๑๐๐

จากตารางที่ ๒ การวิเคราะห์แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย การบริการข้อมูลประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ตาม ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว ร้านอาหารเพียงพอ สถานที่จอดรถ ป้ายบอกทางลำดับ

๔.๒ การพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน

ตอนที่ ๒ การพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน

วิเคราะห์ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงประวัติเมืองเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. เมืองโบราณสถานเมืองเชียงแสน(นอกเมือง)

๒. เมืองโบราณสถานเมืองเชียงแสน(ในเมือง)

เมืองเชียงแสนเป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงเมืองโบราณโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสน และหิรัญนครเชียงแสน ซึ่งอยู่ในตำนานสิงหนวัตกุมาร โดยเจ้าชายสิงหนวัตกุมารได้ตั้งเมืองใหม่ที่เมืองเชียงแสนริมฝั่งแม่น้ำขรนที(แม่น้ำโขง)ซึ่งเป็นแคว้นเมืองสุวรรณโคมคำ ปัจจุบันส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเมือง เนื่องจากเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอเชียงแสนและเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน พื้นที่เต็มไปด้วยอาคารสิ่งปลูกสร้างทั้งของส่วนราชการและเอกชน รวมถึงบ้านเรือนราษฎร ร้านค้า ตลาดท่าเรือ วัด สถานศึกษา บ้านพักและรีสอร์ท หน่วยงานด้านการค้า ศุลกากร การท่องเที่ยว และพิพิธภัณฑ์ โดยมีโบราณสถานแทรกตัวอยู่เป็นระยะพื้นที่ด้านทิศใต้ภายในเมืองมีสภาพเป็นชุมชนหนาแน่นน้อยกว่าพื้นที่ด้านทิศเหนือ บางส่วนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ พื้นที่นอกเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม บางส่วนเป็นชุมชนเมือง นิคมอุตสาหกรรม และป่าไม้ สถานที่สำคัญต่าง ๆ ของเชียงแสนล้วนมีประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น พื้นที่ภายในและโดยรอบเชียงแสนมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ทั้งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งยังเป็นแหล่งค้าขายระหว่างประเทศที่สำคัญ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากมาย แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ เช่น เมืองโบราณเชียงแสน เมืองโบราณเชียงแสนน้อย วัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผาเงา วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระยืน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน น้ำตกบ้านไร่ สบรวกหรือสามเหลี่ยมทองคำ เวียงเชียงเมียงหรือเวียงสบรวก พระธาตุคอกปูเข้า หอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น เวียงหนองลุ่ม ทะเลสาบเชียงแสน และยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไทยวน ไทลื้อ อุโล้อ่าข่าตอยสะงั๊ ม้งชาวบ้านธารทอง เย้าบ้านห้วยก๊ว้น ส่วนประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวเชียงแสน เช่น ปอยหลวง ทานสลาก สืบชะตาเมือง

ศตวรรษที่ ๑๘ - ๒๔ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเรียกรัฐ เชียงแสนว่า รัฐล้านนา ซึ่งมีอารยธรรมและวัฒนธรรมเฉพาะ อำเภอเชียงแสนอยู่ทางภาคเหนือของอาณาจักรสุโขทัยที่มีความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและวิทยาการต่าง ๆ โดยได้รับอิทธิพลทางศิลปอินเดียสมัยราชวงศ์ปาละผ่านทางมาทางประเทศพม่า และได้พัฒนาจนกลายเป็นรูปแบบของศิลปะผ้าทอเป็นของตัวเอง และทอขึ้น เพื่อเป็นสินค้าขายให้แก่อาณาจักรใกล้เคียง เช่น ผ้าสีจันท์ขาว ผ้าสีจันท์แดง ผ้าสีดอกจำปา แสดงว่ามีการย้อมสีจากธรรมชาติ แต่งกายจึงเป็นการแต่งกายเป็นการผสมผสานระหว่าง พม่า และ ขอมลักษณะการแต่งกาย ดังนี้

ลักษณะผู้หญิงแต่งกาย

๑. ผม ผมทรงสูงเกล้าผมไว้ตรงกลาง
๒. เครื่องประดับ สวมเครื่องประดับศีรษะ มีรัดเกล้า สวมสร้อยสังวาล รัดแขน กำไลมือ กำไลเท้า ใสตุ้มหู
๓. เครื่องแต่งกาย นุ่งผ้าถุงยาวแบบต่ำที่ระดับใต้สะดือ มีผ้าคาดทิ้งชายยาว ปล่อยชาย พกห้อยออกมาที่ด้านหน้าเป็นแฉก ไม่สวมเสื้อ มีสไบแพรบางสำหรับรัดอกให้กระชับขณะทำงาน

ลักษณะผู้ชายแต่ง

๑. ผม ไว้ผมทรงสูง สวมเครื่องประดับศีรษะ
๒. เครื่องประดับ สวมกรองคอ สร้อยสังวาล กำไลมือ และกำไลเท้า
๓. เครื่องแต่งกาย นุ่งผ้าสองชาย จับจีบลงมาเกือบถึงข้อเท้า ด้านหน้าซ้อนผ้าหลายชั้น รัดชาย ออกเป็นปลีทางด้านข้างคล้ายชายไหวชายแครง มีผ้าข้อม้ามาเคียนเอว หรือพาดบ่า อากาศหนาว จะสวมเสื้อแขนยาว

การฟ้อนเชียงใหม่

ฟ้อนเชียงใหม่ ตามแบบศิลปะ และโบราณวัตถุสถานเชียงใหม่ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๗ - ๒๕ ดินแดนภาคเหนือของประเทศไทยหรือเรียกว่าอาณาจักรลานนา ต่อมาเมื่อเชียงใหม่เป็นนครหลวงของอาณาจักร และเป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษาพระพุทธศาสนาฝ่ายหินยานมีพระเถระไทยผู้เป็นนักปราชญ์มาก เช่น แต่งตำนาน และคัมภีร์พระพุทธศาสนาเป็นภาษาบาลีขึ้นไว้หลายคัมภีร์อาทิ คัมภีร์ชินกาลมาลีปกรณ์ และมังคลัตถทีปนี เป็นต้น ศิลปะแบบเชียงใหม่ได้เผยแพร่ในราชอาณาจักรลาว เรียกว่า ลานช้าง หรือกรุงศรีสัตนาคนหุต แล้วแพร่หลายเข้าไปในประเทศไทยเช่น พระพุทธรูปบางชนิดที่นักโบราณคดีบางท่านบัญญัติเรียกว่า พระพุทธรูปเชียงใหม่แบบลาว หรือพระลาวพุงขาว ฟ้อนแบบเชียงใหม่ จึงมีลีลาท่ารำ และกระบวนเพลงแบบสำเนียงไทยภาคเหนือ ลาว และแบบไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือปนจึงปะปนกัน

ดนตรี และเพลง

วงพื้นเมืองภาคเหนือ เครื่องดนตรีประกอบด้วย ปี่จุ่ม แคน สะล้อ ซึง ตะโพน ฉิ่ง ฉาบใหญ่ และฆ้องหุ่ย เพลงที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ เพลงเชียงใหม่

เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายของฟ้อนหรือระบำเชียงใหม่ ประกอบด้วย

๑. เสื้อรัดอกสีเนื้อ

๒. เสือลูกไม้สี่เหลี่ยม ตีตรึมด้วยแถบผ้าตาดสีทอง
๓. ชิ่นเชิงแบบป้ายข้างแถวหนึ่งสีแดง อีกแถวหนึ่งสีตอง
๔. เครื่องประดับประกอบด้วยเข็มขัดมีเชือกห้อยทิ้งชายพุ่งลงมาด้านหน้าทั้งสองข้าง สร้อยคอต่างหู กำไลข้อมือ และกำไลข้อเท้า
๕. แต่งทรงผมตั้งกระบังหน้าประดับขดโลหะสีเงินเกล้าผมมวยไว้ด้านหลัง ติดดอกกล้วยไม้ข้างหูซ้าย

ศิลปะเชียงแสนหรือล้านนาไทย

ศาสนาพุทธ นิกายเถรวาท ศิลปะเชียงแสน เกี่ยวข้องกับศิลปะขอมหรือลพบุรี ได้อิทธิพลด้านรูปแบบจากขอมในเขมรเพราะเชื้อชาติ ภูมิศาสตร์และการปกครองซึ่งอยู่ใกล้ชิดกัน ในทำนองเดียวกันศิลปะล้านนาหรือที่เดิมเรียกว่าเชียงแสน เป็นศิลปะที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะพม่า สมัยราชธานีพุกาม ด้านภูมิศาสตร์และการเมืองการปกครอง อำเภอเชียงแสนพุทธศตวรรษที่ ๑๗ และมีความสำคัญว่าเป็นเมืองหลักสำคัญไม่แพ้กว่าก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๙ เมืองใกล้เคียงมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เรียกว่า ศิลปะล้านนา พระพุทธรูป เรียกว่า พระเชียงแสน

ปฏิมากรรม

รุ่นแรกเป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะคล้ายกับพระพุทธรูปแบบปาละของอินเดียผ่านมาทางพุกามของพม่า ค้นเคยกันดีในหมู่คนเล่นพระว่า “สิ่งหนึ่ง” คือมีลักษณะพระรัศมีเป็นรูปดอกบัวตูมหรือลูกแก้ว ขมวดพระเกศาใหญ่ พระพักตร์กลม อมยิ้ม พระหนุ (คาง) เป็นปม พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายจีวรเหนือพระอังสาซ้ายสั้นเหนือพระถันปลายเป็นเขี้ยวตะขาบ ชอบทำปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร แลเห็นฝ่าพระบาททั้งสองข้าง ฐานมีกลีบบัวคว่ำบัวหงายและเกสรบัวประกอบหล่อด้วยสัมฤทธิ์ (รูปที่ ๑) และเชื่อกันว่าเป็นวัตถุที่สร้างขึ้นตั้งแต่ครั้งชนชาติไทยแรกลงมาตั้งเป็นอิสระขึ้นทางภาคเหนือของประเทศไทยตั้งแต่ราว พุทธศตวรรษที่ ๑๗ ลงมาแต่บางท่านก็ว่าไม่เก่ากว่าปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ประติมากรรมแบบนี้ที่งดงามมากบางชิ้นพบที่เมืองเชียงแสน และในสมัยนั้นเมืองเชียงแสนอาจเป็นเมืองสำคัญ จึงได้ตั้งชื่อศิลปะแบบนี้ว่าศิลปะเชียงแสน

สำหรับพระพุทธรูปแบบเชียงแสนรุ่นที่ ๒ หรือ “สิ่งสอง” นั้น เป็นแบบที่มีอิทธิพลของศิลปะสุโขทัยเข้ามาปนแล้ว(ศิลปะสุโขทัยพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๐) และคงมีอายุตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๒๐ หรือ ๒๑ ลงมา มีลักษณะสำคัญคือพระรัศมีเป็นรูปดอกบัวตูมที่สูงชัน หรือส่วนใหญ่เป็นรูปเปลวไฟ ขมวดพระเกศาเล็ก พระพักตร์มักเป็นรูปไข่ ขนงโค้ง โອษฐ์ยิ้ม แต่บางครั้งก็ยังคงกลมอยู่ วรกายเพรียวบาง อังสาใหญ่ บั้นองค์เล็ก ตักกว้าง แต่ชายจีวรเล็กแคบยาวลงมาถึงพระนาภี ชอบทำประทับ

นั่งขัดสมาธิราบแลเห็นฝ่าพระบาทแต่เพียงข้างเดียว ฐานบางครั้งก็เรียบไม่มีลวดลายประกอบ ในศิลปะแบบเชียงแสนรุ่นหลังหรือเชียงใหม่ มีพระพุทธรูปทรงเครื่องอยู่บ้างเหมือนกัน เห็นจะหมายความว่า เป็นพระอนาคตพุทธเจ้าหรือพระพุทธรูปปางทรงพระยามหาชมพู สันนิษฐานว่าสร้างปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๑ ลงมา พระพุทธรูปทรงเครื่องมักให้ความสำคัญกับการประดับตกแต่งฐานซึ่งค่อนข้างสูงเนื่องจากนอกจากจะมีฐานบัวคว่ำบัวหงายแล้วยังมีฐานรองรับอยู่อีกชั้น ซึ่งเจาะเป็นช่องและน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะแบบจีน ในสมัยนี้นิยมสร้างพระพุทธรูปด้วยแก้วและหินสีต่างๆ พระแก้วมรกตก็อาจเป็นพระพุทธรูปที่สลักขึ้นทางภาคเหนือของประเทศไทยในระยะนี้เช่นเดียวกัน แต่บางท่านก็ว่าเป็นพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นในเกาะลังกาหรือประเทศอินเดียภาคใต้ ตามตำนานที่น่าเชื่อถือได้กล่าวว่าได้ค้นพบ พระแก้วมรกตองค์นี้ในพระเจดีย์ที่เมืองเชียงราย เมื่อราว พ.ศ. ๑๙๗๙ และต่อมาได้ตกไปอยู่เมืองลำปาง เมืองเชียงใหม่ และประเทศลาวตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ขณะทรงพระยศเป็นเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกในสมัยกรุงธนบุรีเสด็จยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ได้ใน พ.ศ. ๒๓๒๑ จึงได้ทรงนำกลับมายังประเทศไทย พระพุทธรูปแบบเชียงแสนรุ่นหลังได้แพร่หลายออกไปจนถึงเมืองหลวงพระบาง เวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์ ตลอดจนถึงเมืองเชียงรุ่ง เชียงตุง แต่ฝีมือสู้แบบเชียงแสนในไทยไม่ได้ พระพิมพ์แบบเชียงแสนก็มีเหมือนกัน ส่วนมากหล่อด้วยโลหะ ประติมากรรมรูปเทวดา หรือรูปบุคคล ก็มีอยู่เช่นเดียวกันแต่เป็นจำนวนน้อย

สถาปัตยกรรม

อาคารหลังคาคลุมเช่นโบสถ์วิหาร มักได้รับการบูรณะเปลี่ยนแปลงหรือสร้างขึ้นใหม่เรื่อยมาจนคาดเดาเค้าเดิมได้ลำบากดังนั้นการศึกษาจึงน่าจะอยู่ที่การศึกษาเรื่องเจดีย์มากกว่า เจดีย์ล้านนาแบ่งออกได้เป็น ๒ สายใหญ่ๆคือสายเจดีย์ทรงปราสาทและสายเจดีย์ทรงระฆังสำหรับสถาปัตยกรรมในศิลปะเชียงแสนหรือล้านนานั้น ส่วนมากที่ยังเหลืออยู่ให้เห็นได้เป็นฝีมือในสมัยเชียงแสนรุ่นหลัง คือตั้งแต่ครั้งสมัยพ่อขุนมั่งรายสร้างนครเชียงใหม่ พ.ศ. ๑๘๔๐ ลงมาทั้งนั้น สายเจดีย์ทรงปราสาท เจดีย์ทรงปราสาทแบบล้านนาวิวัฒนาการเริ่มราวพุทธศตวรรษที่ ๒๑ และนิยมเรื่อยมาจนกระทั่งอาณาจักรล้านนาเสื่อมอำนาจราวพุทธศตวรรษที่ ๒๒ เป็นงานที่สืบทอดมาจากสมัยทวารวดี(หรือทวารวดีราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๘ ซึ่งได้รับอิทธิพลทวารวดี) ได้แก่เจดีย์ทรงปราสาทในฝั่งสี่เหลี่ยม เช่น พระเจดีย์สี่เหลี่ยม จ.เชียงใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลมาจากเจดีย์แบบทวารวดีที่วัดกุฎีหรือจามเทวีเมืองลำพูน เจดีย์อีกกลุ่มเป็นทรงปราสาทยอดหรือปราสาท ๕ ยอดได้รับอิทธิพลจากพุกาม เช่นเจดีย์วัดป่าสัก เมืองเชียงแสนแต่ในสมัยหลังๆได้เปลี่ยนเป็นยอดเดี่ยว สำหรับพระเจดีย์ทรงระฆังมีที่มาจาก

ลังกา ในลำนารับมา ๒ ทาง คือ จากพุกามและจากสุโขทัยแต่ส่วนใหญ่จะเป็นแบบที่ได้รับอิทธิพลมาจากสุโขทัย ส่วนมากองค์พระเจดีย์เป็นทรงกลมแบบลังกา แต่มีฐานสูงย่อมุม พระเจดีย์แบบนี้มีอยู่หลายแห่งทางภาคเหนือของประเทศไทย เป็นต้นว่า พระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง พระธาตุหริภุชไชย จ.ลำพูน เป็นต้น รูปแบบเจดีย์แบบนี้ได้รับความนิยมราวต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๐ และได้สืบทอดเรื่อยมาจนถึงราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๑ แต่ก็มีบางส่วนที่มีวิวัฒนาการด้านรูปแบบแตกต่างออกไป เช่น นิยมองค์ระฆังและบัลลังก์เหลี่ยมแปดเหลี่ยม สิบเหลี่ยม สิบสองเหลี่ยม เช่นกลุ่มเจดีย์พระธาตุดอยสุเทพ เป็นต้น ในบรรดาสถาปัตยกรรมแบบเชียงแสนหรือลำนานามีที่แปลกอยู่แห่งหนึ่งคือวัดเจ็ดยอดหรือโพธาราม ณ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถาปัตยกรรมที่เลียนแบบมหาวิหารโพธิ์ที่พุทธคยาในประเทศอินเดีย มีผู้พยายามอธิบายว่าได้สร้างขึ้นในรัชกาลของพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ. ๑๙๘๕-๒๐๓๑) เพื่อฉลองพระพุทธศาสนาครบ ๒,๐๐๐ ปี ดังกล่าวมาแล้ว สำหรับโบสถ์วิหารในศิลปะแบบเชียงแสนที่ยังคงอยู่ในปัจจุบันนี้ส่วนมากเป็นสมัยหลัง และเนื่องจากดินแดนทางภาคเหนือของประเทศไทยถูกพม่าเข้าครอบครองระหว่างต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๒ ลงมาจนถึงต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๔ บรรดาโบสถ์วิหารจึงมีอิทธิพลของศิลปะพม่าเข้าไปปนอยู่

ประเพณีประจำปีของเชียงแสน

งานประเพณีสงกรานต์และแข่งเรือเมืองเชียงแสน

วันที่จัดงาน: ๑๓ - ๑๘ เมษายน ของทุกปีสถานที่จัดงาน: อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
วันปีใหม่ไทยเป็นประเพณีดั้งเดิมที่สืบเนื่องกันมาอย่างยาวนาน อำเภอเชียงแสนมีการจัดกิจกรรมปีใหม่ ๔ ชาติ (ไทย ลาว จีน และพม่า)ภายในงานมีการแข่งเรือ ๓ ชาติ (ไทย ลาว-พม่า) ชมการละเล่นพื้นเมืองและมหรสพมากมาย รวมถึงการประกวดธิดาสามเหลี่ยมทองคำ ขวบพาเหรดได้ถูกจัดอย่างสวยงามพร้อมกับที่ประชาชนได้สร้างน้ำพระพุทธรูปพระเจ้าล้านทอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมแข่งเรือและการแสดงพื้นบ้าน เมืองเชียงแสนถือเป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาณาจักรล้านนาจักรโบราณ ประเพณีสงกรานต์ได้จัดอย่างยิ่งใหญ่ในทุกวันที่ ๑๓-๑๘ เมษายนของทุกปี ซึ่งถือเป็นการสืบสานประเพณีอันดีงามของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ลาวและจีนไว้อย่างเป็นเอกลักษณ์ เชียงแสนเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายไปทางตอนใต้ระยะทางประมาณ ๖๕ กิโลเมตร มีโรงแรมและรีสอร์ทตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำโขงและเมืองโบราณมีทิวทัศน์ที่สวยงามโดยเฉพาะยามเช้าที่ดวงอาทิตย์ขึ้นท่ามกลางสายหมอก ปัจจุบันพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาและมีชื่อเสียงคือ สามเหลี่ยมทองคำ เป็นพรมแดนรอยระหว่างสามประเทศได้แก่ อำเภอเชียงแสน ประเทศไทย, แขวงบ่อแก้ว ประเทศลาวและทาจิกิสถาน ประเทศพม่า เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญเนื่องจากเป็น

ท่าเรือขนส่งสินค้าไปยังประเทศจีนและลาว วัดศูนย์กลางของเมืองเชียงใหม่ เป็นศาสนสถานที่สำคัญสำหรับชาวพุทธเพื่อนมัสการพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพของชุมชน ในวันปีใหม่ของทุกปีชาวบ้านจะนำพระพุทธรูปออกจากบ้านมาเพื่อสรงน้ำพระในวัด ในตอนเย็น มีการปิดถนนสายหลักของเมืองเพื่อทำการตั้งร้านค้าขายจำนวนมากให้ผู้คนและนักท่องเที่ยวสามารถเดินชม เลือกของสวยงาม สองข้างทางเต็มไปด้วยสินค้าที่วางขายเช่น ของพื้นเมือง งานหัตถกรรมและเทศกาลอาหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเพลิดเพลินกับอาหารมื้อค่ำในแบบล้านนาที่เรียกกันว่าขันโตกและชมความบันเทิงพื้นบ้าน การละเล่นต่างๆมากมาย

ประเพณีการลอยกระทง

ภายในงานจะมีมหรสพ ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน การจำหน่ายสินค้าโอท็อป มีการประกวดนางนพมาศ การประกวดกระทง การประกวดโคมลอยหรือว่าไฟ การประกวดโคมแขวน การแข่งขันขกมวยไทย และมีการขายและเล่นประทัดตลอดทั้งงานและที่ขาดไม่ได้เลยก็คือวันเปิดงานจะมีการแห่ขบวนกระทงทั้งเล็กและใหญ่ที่ตกแต่งอย่างสวยงาม คนที่มาร่วมเดินขบวนก็จะแต่งกายแบบย้อนยุคหรือแบบล้านนามาร่วมเดินขบวน ซึ่งถือว่าเป็นการเปิดเมืองเชียงใหม่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ไหว้พระ ชมเมืองโบราณ ลอยกระทงในแม่น้ำโขง และการปล่อยโคมลอยทั้งหมดนี้จะทำให้ได้สัมผัสกับอากาศหนาวๆ บรรยากาศดีๆ ที่ผืนน้ำเต็มไปด้วยแสงไปจากกระทงท้องฟ้าเต็มไปด้วยแสงไปอันสว่างจากโคมลอย

พัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย การท่องเที่ยวโบราณสถานเป็นการจัดกิจกรรมที่นำความเจริญสู่ชุมชนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งชุมชนจะได้ผลประโยชน์เข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การพัฒนาการท่องเที่ยวมุ่งหวังเน้นความยั่งยืน

แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณคดี และสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของคนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง การจัดการความรู้ทางโบราณสถาน เป็นกระบวนการในการก่อเกิดจิตสำนึกร่วมกัน ของชุมชน

ภาพที่ ๒ แผนผังการแสดงองค์ความรู้

การออกแบบหน้าจอแอปพลิเคชัน

การออกแบบแอปพลิเคชันได้ยึดหลักการในการออกแบบ User Interface ที่ประกอบไปด้วย Visibility, Development และ Acceptance.

๑. **Visibility** คือ มีความชัดเจนที่จะบ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแอปพลิเคชัน โดยคำนึงการใช้งาน และมี Concept ที่ชัดเจน

๒. Development ต้องคำนึงถึง ความสามารถในการปรับแต่งและข้อจำกัดของ platform เช่น การรองรับ การสร้างต้นแบบที่รวดเร็ว มีคลังข้อมูล และมีชุดเครื่องมือที่รองรับ เพื่อที่จะสามารถต่อยอดและพัฒนาต่อไปได้

๓. Acceptance หมายถึง ยอมรับในข้อตกลงสิทธิบัตร และนโยบายองค์กร ไม่ขัดกับข้อบังคับ (Apple Store, Google Play)

พื้นฐานหลักการออกแบบแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๑. Communication ความสอดคล้องกันระหว่าง ผู้ใช้ และฟังก์ชันการใช้งาน เช่น พฤติกรรมการใช้งาน interactive ต่าง ๆ

๒. Economization การลดจำนวนขั้นตอนการทำงานของ User Interface ให้น้อยที่สุด แต่ต้องครอบคลุมที่สุด

๓. Organization หมายถึง User Interface จะต้องมีการสร้างการที่จะใช้งานและ Concept ที่ชัดเจน

menu.loa

```
local composer = require( "composer" )
```

```
composer.gotoScene("menu")
```


ภาพที่ ๓ โลโก้เมืองเชียงใหม่

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน

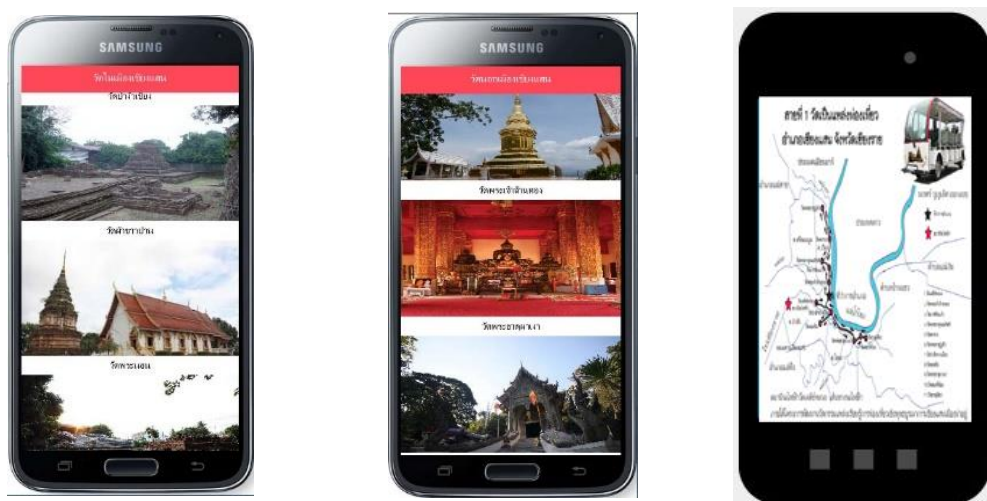
๑. ชุมชนได้มีความคิดในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่จะต้องมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชุมชนมีส่วนร่วม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเชื่อมโยงผลประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้ง ร้านอาหาร ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ร้านขายของที่ระลึก

ภาพที่ ๔ แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่

๒. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ภาพที่ ๕ วัดนอกเมืองเชียงใหม่

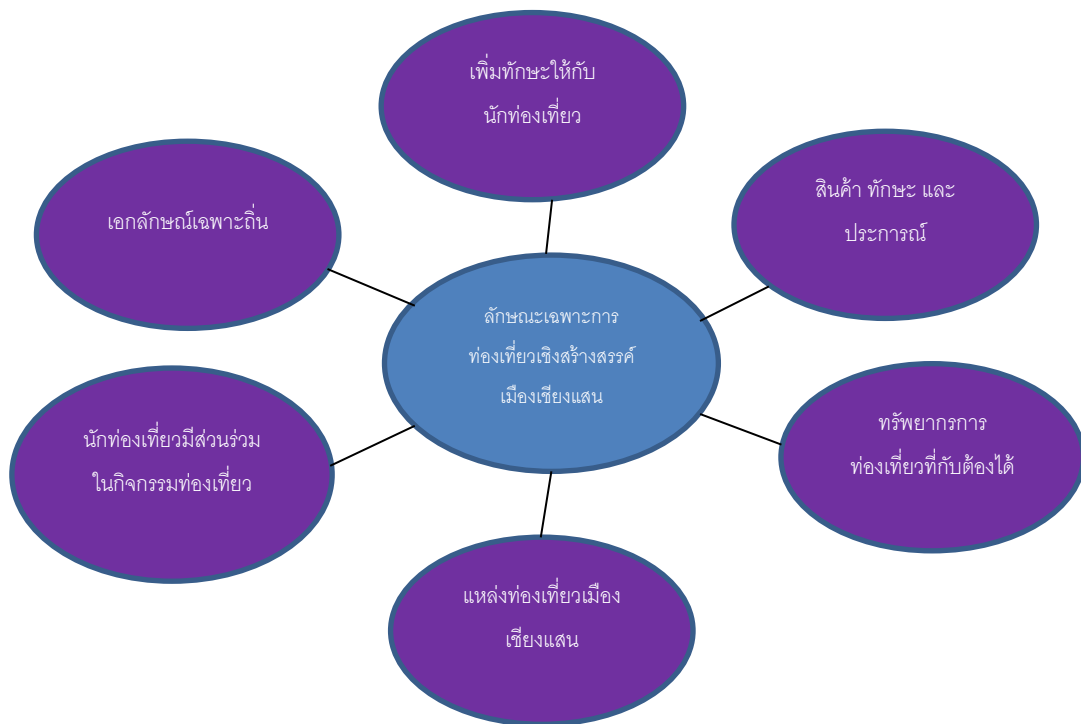
๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ โบราณสถานและวัฒนธรรม

ภาพที่ ๖ การอนุรักษ์วัดร้างในเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่มีลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถแสดงองค์ประกอบ ด้วย ๖ ประการ

ภาพที่ ๗ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

แนวคิดการทำธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาต่อ ยอดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มุ่งเน้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวจากชุมชน และส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่นป้อนสู่ตลาด

ภาพที่ ๘ ธุรกิจการท่องเที่ยววัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

ภาพที่ ๙ ธุรกิจการท่องเที่ยวโบราณสถานเชิงสร้างสรรค์

วิเคราะห์การพัฒนาแอปพลิเคชัน

แอปพลิเคชันซึ่งมีความสำคัญการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงราย ทางด้านโบราณสถาน วัฒนธรรม และธรรมเนียมการปฏิบัติซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น โดยพัฒนารูปแบบการให้บริการให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ทำให้บริการต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของแอปพลิเคชันไลน์ได้รับการยอมรับและตรงความต้องการ ของผู้ใช้งาน แอปพลิเคชัน การพัฒนาแอปพลิเคชันทำให้ผู้มีความนิยม สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและบริการ ทั้งแบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ได้ในทุกสถานที่และทุกเวลา การเสนอข้อมูล ข่าวสารในแอปพลิเคชันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเป็นการเชื่อมต่อระหว่างกัน สามารถรับข้อมูลข่าวสาร การท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา การสร้างสรรค์พัฒนาแอปพลิเคชันเป็นการเปิดโอกาสให้ใช้สร้างสรรค์งาน การท่องเที่ยวทำให้ผู้ใช้สะดวกจากการบันทึกเสียง บันทึกภาพ และภาพวิดีโอ ซึ่งเป็นการนำเสนอแบบ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันในกลุ่มที่สนใจในแต่ละด้านเพื่อสนองความต้องการนักท่องเที่ยวที่สามารถ ศึกษาข้อมูลได้ด้วยตนเอง แอปพลิเคชันเป็นการสื่อสารในรูปแบบใหม่ที่ทำให้การศึกษา การนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารมีความสะดวก รวดเร็วเป็นที่นิยมใช้ขยายการให้บริการท่องเที่ยว พฤติกรรมการใช้ แอปพลิเคชันจึงได้ขยายธุรกิจอย่างรวดเร็วที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผู้ใช้ ประโยชน์ อิทธิพลในการใช้แอปพลิเคชันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องรักษาความปลอดภัย ของข้อมูลต่างๆ ในการเข้าถึงตัวผู้ใช้ที่เหมาะสมให้คงความเป็นมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยด้าน ความรวดเร็วในการตอบสนองการบริการข้อมูลในการได้รับ

๒. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามในการสนทนากลุ่ม(Focus group) ของเทศบาล ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และการสัมภาษณ์กลุ่มกับกลุ่มองค์กรบริหารส่วน ท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

การสนทนากลุ่มการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

การสนทนากลุ่มย่อยได้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ วัดพระธาตุผาเงา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วัดอุปสงฆ์ของการสนทนากลุ่มมีดังนี้

๑. เพื่อต้องการทราบถึงแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายและคู่มือการใช้แอปพลิเคชันจากการใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวโบราณสถานเมือง เชียงแสน

๒. การระดมความคิดเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัด เชียงรายเมื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชุมชนแล้วยังนำมาจัดเข้ากับการจัดการเรียนการสอนใน สถาบันการศึกษา

๓. การจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ชุมชนเป็นศูนย์เรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น กระบวนการขับเคลื่อน ประสิทธิภาพ ทางด้านการท่องเที่ยวโบราณสถานเมืองเชียงแสน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในชุมชน การสร้าง องค์ความรู้ใหม่ การสร้างเครือข่าย การเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์กับชุมชนในปัจจุบัน

จากการได้สนทนากลุ่มย่อยจึงได้พิจารณา และได้ผลสรุปของชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลาย ของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน หน้าที่จะต้องทำอะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะส่งผลกระทบอะไรเมื่อมีการปฏิบัติตามแผน การ กำหนดเงื่อนไขจะต้องมีระบบที่เข้าควบคุมตัวแปรทุกขั้นตอน ดังนี้

๑. กำหนดทุกประเด็นการปฏิบัติงานให้ชัดเจน
๒. กำหนดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนในชุมชน
๓. การเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องในแต่ละสัปดาห์

สนทนากลุ่มย่อยในครั้งนี้มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการเจาะจงที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการระดมความคิดเห็น ความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนา สิ่งที่เป็นต้นทุนของชุมชนเพื่อการอยู่ได้ด้วยตนเองในเรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมส่งเสริม แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายในหลายทัศนะได้สรุปบทสัมภาษณ์ความ คิดเห็นที่เกี่ยวข้องการทำ SWOT การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัด เชียงราย ซึ่งได้แก่

- ๑) พระพุทธิญาณมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๒) พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก วัดนอกเมืองอำเภอเชียงแสน

- ๓) นายทองศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๔) นางสาวแสงอัมพา หริมูลวงศ์ ศึกษาพิเศษ สพฐ. เขต ๓ จังหวัดเชียงราย
- ๕) นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษาพิเศษ สพฐ. เขต ๓ จังหวัดเชียงราย
- ๖) นายบุญส่ง เชื้อเจ็ดตน วัฒนธรรมเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๗) นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๘) นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- ๙) นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำแอปพลิเคชันและคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยว
- ๑๐) นางแพร ดอนชัย กลุ่มรักสุขภาพ ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ทักษะในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ของแต่ละท่านสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้และประโยชน์จากการบริหารจัดการร่วมกันของชุมชน ภาครัฐ และเอกชน ดังนี้

๑. พระพุทธิญาณมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ให้การสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อำเภอเชียงแสน เพื่อให้สืบรุ่นลูกหลานที่ผ่านมาในอดีตได้มีการพัฒนาเชิงรุกกันหลายครั้ง การอนุรักษ์ลุ่มแม่น้ำโขงตลอดจนการไหลเรือไฟ สงกรานต์ จนถึงบัดนี้การพัฒนาแบบเชียงแสนยังไม่เกิดขึ้นตามที่ได้วางแผนกันไว้จึงต้องอาศัยบุคลากรรุ่นหลังได้ช่วยกันผลักดันและมีการนำสู่ปฏิทินการท่องเที่ยวเมืองเชียงแสน เพื่อให้เกิดรายได้ชุมชน การกระจายงานในพื้นที่ชุมชนตลอดจนการนำประเพณีวัฒนธรรมเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่

๒. พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก และคณะได้รับการสนับสนุนกลุ่มรักษ์น้ำโขงในการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มที่มีแนวคิดใหม่ ที่มีความใส่ใจเรื่องโบราณสถานในชุมชนนอกเมืองเชียงแสน นวัตกรรมด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถทำให้ชุมชนมีรายได้ช่วยเหลือตนเองและครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ความอบอุ่นในการอยู่กันพร้อมหน้า การส่งเสริมให้เกิดการสนับสนุนและให้ความร่วมมือการท่องเที่ยวเมืองเชียงแสนขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาดูงาน เป็นแหล่งให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

๓. นายทองศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอยางชุมน้อย อำเภอยางชุมน้อย ให้ข้อคิดด้านการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวที่จะสามารถนำรายได้ทางการเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่นำมาแปรรูปเป็นของฝาก อาหารพื้นบ้าน ตลอดจนการพัฒนาเกษตรกริจพอเพียงเข้าสู่ตลาดใบตองที่จะส่งเสริมการขายในถนนคนเดินเมืองเชียงใหม่จะทำให้ประชาชนมีการพัฒนาสินค้า และการนำเสนอสินค้ารูปแบบใหม่

๔. นางสาวแสงอัมพา หริมูลวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ กล่าวถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริบทที่ต้องพึ่งพิงพุทธบูรณาการ จากการนำความเชื่อ ความศรัทธาของพระพุทธรูปศาสนา นำมาบริหารจัดการในรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ การจัดการด้วยการบริหารจัดการด้วยชุมชนจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดทิศทางในการทำงานให้ชัดเจนขึ้น

๕. นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ การส่งเสริมการแต่งกายในโรงเรียน สังกัด สพฐ. เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้อำเภอยางชุมน้อยมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ประกอบกับการที่ใช้ผ้าทอในการตัดชุดแต่งการให้นักเรียนจะทำให้ชุมชนที่ประกอบการทอผ้ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๖. นายบุญส่ง เชื้อเจ็ดตน วัฒนธรรมเชียงใหม่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในอดีตสู่ปัจจุบันในเรื่องความเป็นมาของโบราณสถานเมืองเชียงใหม่ที่ได้มีการสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยว ในรูปแบบต่างๆ ที่จะนำนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสเมืองโบราณ การริเริ่มถนนคนเดิน ถนนใบตอง ตลอดจนการกำหนดวันในการพบปะแลกเปลี่ยนสินค้าพื้นบ้านในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาในเมืองเชียงใหม่ในวันศุกร์ทุกสัปดาห์เรื่อยมา การท่องเที่ยวจะต้องอาศัยปัจจัยอีกหลายด้านในเรื่องความยั่งยืน ความต่อเนื่องของการส่งเสริมของภาครัฐ และเอกชนที่จะนำกระบวนการสร้างเมืองท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกอาชีพและงบประมาณในแต่ละปีจัดสรรลงพื้นที่อย่างสอดคล้องกับสภาพจริงของการท่องเที่ยวชุมชน

๗. นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขงได้ให้ข้อคิดเห็นในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่จะต้องมีทั้งการท่องเที่ยวทางบกที่มีโบราณสถาน วัดร้าง วัดที่สำคัญทางเศรษฐกิจแล้วยังต้องพึ่งพาลำน้ำโขงในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำที่สามารถไปเที่ยวในประเทศพื้นบ้านที่มีการค้าขายตามแนวชายแดนได้อย่างปลอดภัย และสามารถซื้อสินค้าต่างประเทศซึ่งเป็นอาหาร ของที่ระลึกกลับมาขายน่าได้

๘. นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ของอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเชียงใหม่ มีหลากหลายชนเผ่าทั้ง ไทลื้อ ไทใหญ่ และลาว กลุ่มชนเหล่านี้เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวจะต้องอาศัยกลุ่มชาติพันธุ์ในการสืบสาน

บอกเล่าในความเป็นมาของบรรพบุรุษที่ได้มาอยู่อาศัยในชุมชนเมืองเชียงใหม่ตลอดจนของผู้มีส่วนตัว เครื่องมือทำการเกษตร การประมง เป็นต้น

๙. นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำแอปพลิเคชันและคู่มือในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ของตนเองและคณะได้ใช้ในการตัดสินใจในการท่องเที่ยวโบราณสถาน วัด วัดร้าง จากการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันในชุมชน

๑๐. นางแพรว ดอนชัย นักท่องเที่ยวได้สืบค้นหาแหล่งความรู้จากเว็บไซต์ แอปพลิเคชันในการ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จะได้นำวางแผนในการท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่ในระยะเวลาที่เหมาะสมกับ

บริการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมสามารถไป ใช้ในการดำเนินการในพื้นที่ต่อไป

จากการสัมภาษณ์ในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ของแต่ละท่านได้นำมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการบริหารการท่องเที่ยว ของเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย การใช้เทคนิค SWOT ดังนี้

จุดแข็ง

๑. เป็นบริการจัดการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ในชุมชนที่เข้าร่วม โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. มีการใช้งานบริการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ในชุมชนด้วย แอปพลิเคชันอย่างต่อเนื่องให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ ได้นำเสนอทุกมิตีของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโบราณสถานและชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

๓. เข้าถึงนักท่องเที่ยวโดยตรงที่เข้าร่วมโครงการ โดยการศึกษาการท่องเที่ยวผ่านระบบ เครือข่ายทางตรงอย่างสม่ำเสมอจะทำให้สามารถเลือกใช้บริการที่ตรงกับความต้องการของตนเอง

๔. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม โบราณสถานสะดวก

๕. แหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่มีความโดดเด่น และแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ

๖. มีที่พักบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

๗. มีป้ายบอกทาง และป้ายโบราณสถานอธิบายความเป็นมาของสถานที่

๘. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

๙. มีรายค่าบริการของที่ระลึกเพียงพอ

๑๐. มีร้านอาหารเพียงพอ

๑๑. การคมนาคมหรือเส้นทางเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวสะดวก

จุดอ่อน

๑. มีการให้บริการชุมชนยังไม่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวจะทำให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวโบราณสถานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวในการท่องเที่ยวโบราณสถานอย่างถูกต้อง
๒. การลงทุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโบราณสถานเมืองเชียงใหม่ยังมีน้อยเนื่องจากงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ยังไม่มี
๓. การจูงใจนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังมีน้อยเพราะสาเหตุของการเป็นอยู่ของครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ยังขาดความรู้การร่วมสร้างสรรค์
๔. ไม่มีแผนที่ในการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวชัดเจน
๕. ข้อมูลการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนไม่มี
๖. ไม่มีกิจกรรมสร้างความรู้ รื่นเริง ให้กับนักท่องเที่ยว
๗. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีระบบที่ชัดเจน
๘. บ้านเรือนในชุมชนบุกรุกแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานไม่สะดวกในการแบ่งเขตให้ชัดเจน
๙. แหล่งท่องเที่ยวบางจุดมีห้องน้ำเพียงพอ
๑๐. ขาดผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานในพื้นที่ต่างๆ
๑๑. การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวไม่มีความหลากหลาย

อุปสรรค

๑. การบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนในการให้บริการนักท่องเที่ยวอาจทำให้ไม่สะดวก และเป็นไปตามวิถีของนักท่องเที่ยวเท่าที่จะเป็น
๒. การเพิ่มพื้นที่ใช้งานของศูนย์กระจายข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจจะขยายได้ในพื้นที่จำกัด
๓. บรรยากาศและสภาพแวดล้อมการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่ดีในพื้นที่ค่อนข้างมีน้อย
๔. การจัดระเบียบชุมชนกับโบราณสถานยังไม่สามารถทำให้ชัดเจน
๕. ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน
๖. ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๗. กฎหมายระหว่างประเทศไม่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่
๘. การท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่เป็นการกระจายรายได้ให้ชุมชนไม่ทั่วถึง
๙. ประชาชนในชุมชนไม่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องการท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศษ

สตรี

๑๐. การปรับปรุงมิทศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขงยังไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเนื่องจากการสิ่งปลูกสร้างไม่มีระเบียบ

โอกาส

๑. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนเป็นพื้นที่เหมาะในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

๒. สภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนสามารถจะจัดได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ประกอบกับการพื้นที่เหมาะกับการท่องเที่ยวที่สามารถท่องเที่ยวหลายรูปแบบทั้งการเดินทางนั่งรถเที่ยว หรือนั่งเรือเที่ยว เป็นต้น

๓. พื้นที่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนจะต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับนวัตกรรมวิถีชุมชน และสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวครบวงจรได้โดยการร่วมมือของคนในชุมชนทุกคน

๔. เป็นเขตพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถกระตุ้นเป็นจุดเด่นในการตลาดได้ดี

๕. มีการท่องเที่ยวหลายรูปแบบทั้งทางบก และทางน้ำ

๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวโบราณสถานในชุมชน

๗. ความร่วมมือของภาครัฐ และเอกชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

๘. ให้อำเภอเชียงแสนเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจเสรี

๙. กรมศิลปกรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

การบริหารการท่องเที่ยวของเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การใช้เทคนิค SWOT ได้นำมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็งของการบริหารจัดการพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายในภาพรวมแล้วโอกาสในการพัฒนาจะต้องมีส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดนโยบาย แผนงาน ให้สอดคล้องกับการส่งเสริม สนับสนุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว การจัดแผนผังเมืองเป็นการจัดบ้านเรือนชุมชนให้เป็นระเบียบไม่บุกรุกโบราณสถาน วัด ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว การสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักกับคนทั่วไปแล้วจะต้องเป็นอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยววัฒนธรรมโบราณสถาน และประวัติศาสตร์ การปลูกจิตสำนึกประชาชนในชุมชน การปรับปรุงมิทศน์ การรักษาโบราณสถาน วัด และแหล่งประวัติศาสตร์จะต้องร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย กรมศิลปกร เพื่อเข้ามาบริหารจัดการบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การ

ส่งเสริมการตลาด การพัฒนาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทุกมิติ การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยววัฒนธรรม จัดกิจกรรมบนถนน การสร้างความรื่นเริง และการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว

การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการลดปัญหาที่เกิดจากอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นจะต้องจากกฎหมายระหว่างประเทศที่มีข้อจำกัดในการที่จะทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวน้อย การเสนอให้กับทางรัฐบาลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจึงจะต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการบริหารจัดการทั้งแผนการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ให้ชุมชน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์โบราณสถาน วัด และแหล่งประวัติศาสตร์ การส่งเสริมบุคลากรในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวตลอดจนจัดกิจกรรมเสริมให้ความรู้ เวทีเสวนาการท่องเที่ยว ชุมชนกับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ท่องเที่ยว

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้องชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบและสะอาด ถนนวัฒนธรรม การปรับปรุงสถานที่ประกอบการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทั้งไม้ดอกไม้ประดับ

ด้านแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่จะต้องมีความปลอดภัย มีความสงบร่มรื่น สถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยี่ยมชม การสืบสานการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ด้านภาษา อาหารพื้นบ้าน การแต่งกาย และนวัตวิถีชุมชนมีสภาพความสมบูรณ์และสวยงามเป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม เอกลักษณ์ของล้านนาที่คงสภาพไว้ดั้งเดิม เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา ซึ่งจุดเด่นของอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้หลายประเทศ เช่น ประเทศจีน ประเทศเมียนมาร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ท่าเรือน้ำโขงเป็นศูนย์กลางการค้าขายระหว่างประเทศสามารถประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ได้เป็นอย่างดี การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานให้มีความสงบ ไม้วุ่นวาย ความปลอดภัย ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในเขตพื้นที่ล้านนาตะวันออก ที่มีจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเศรษฐกิจใหม่เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ กรมศิลปากร และทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง สถานที่ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัด ให้มีความสงบ ร่มรื่น สะอาด จัดพื้นที่ถ่ายภาพ พื้นที่วิวริมแม่น้ำโขงเป็นระยะ การสร้างระเบียบท้องพัก ร้านค้าชุมชน การบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างดี การบริหารจัดการของพื้นที่ชุมชนจะต้องเชิญชวนประชาชนได้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร วัฒนธรรมรักถิ่นฐาน ตลอดจนจัดมัคคุเทศก์ในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ผลการสัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่กับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนในสถานที่ให้บริการความรู้ซึ่งมีโบราณสถาน วัด วัดร้าง พิพิธภัณฑสถาน หอศิลป์ พิพิธภัณฑสถานเมืองเชียงใหม่ และจุดชมวิวแม่น้ำโขง นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางน้ำ ประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากแอปพลิเคชันในชีวิตประจำวัน ในชุมชนท่องเที่ยววัฒนธรรม ผลการสัมภาษณ์ สรุปผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยววัฒนธรรม การพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เมืองเชียงใหม่ในอดีตถึงปัจจุบัน

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการพัฒนาแอปพลิเคชันบนระบบการแอนดรอยด์ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลการวิจัยสรุปผลการวิเคราะห์การใช้แอปพลิเคชันการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน ๑๐๐ คน วิเคราะห์ความละเอียดของหน้าจอโทรศัพท์มือถือที่ใช้งานโดยทั่วไป คือ ขนาด ๗๒๐x๑๒๘๐ pixels การวิเคราะห์ได้ใช้ช่วงเวลาที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๘ แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จำนวน ๑๐๐ คน ดังนี้

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการออกแบบ				
๑	ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	๔.๑	.๘๓	มาก

๒	หัวข้อใช้ในแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม	๔.๒	.๗๕	มาก
๓	ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม	๔.๒	.๗๕	มาก
๔	การใช้ภาพสีพื้นแอปพลิเคชันมีความสวยงาม	๔.๑	.๕๓	มาก
๕	การเรียนรู้แอปพลิเคชันง่าย	๔.๒	.๗๕	มาก
๖	การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี	๔.๓	.๖๔	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพในการใช้งาน				
๗	การใช้งานแอปพลิเคชันสะดวก	๔.๔	.๔๙	มากที่สุด
๘	สามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง	๔.๑	.๘๓	มาก
๙	สามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ต	๔.๖	.๔๙	มากที่สุด
๑๐	ประสิทธิภาพโดยรวมแอปพลิเคชันเหมาะสม	๔.๐	.๗๗	มาก

N=๑๐๐

จากตารางที่ ๘ การวิเคราะห์แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี การใช้งานแอปพลิเคชันง่าย และสามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม หัวข้อใช้ในแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม การใช้ภาพสีพื้นแอปพลิเคชันมีความสวยงาม การเรียนรู้แอปพลิเคชันสะดวก สามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง และประสิทธิภาพโดยรวมแอปพลิเคชันเหมาะสมตามลำดับ

สรุป ศักยภาพด้านผู้ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลายของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดชัดเจน หน้าที่จะต้องทำอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะส่งผลกระทบอะไรเมื่อมีการปฏิบัติตามแผน การกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีระบบที่เข้าควบคุมตัวแปรทุกขั้นตอน ส่วนการสนทนากลุ่มย่อยจึงได้พิจารณาของชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การวางแผนร่วมกัน และผลกระทบ การเปิดเวทีให้ความคิดเห็นที่มีความหลากหลายของชุมชน ความเชื่อมโยงในการประสานงาน ผลงานที่ได้ผลิตในชุมชนจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน หน้าที่จะต้องทำอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะส่งผลกระทบอะไรเมื่อมีการปฏิบัติตามแผน การกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีระบบที่เข้าควบคุมตัวแปรทุกขั้นตอน

๔.๓ การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา

ตอนที่ ๓ การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงราย เป็นพื้นที่ที่ติดลำน้ำโขงสามารถติดต่อเพื่อนบ้านได้ ๓ ประเทศ จึงเป็นจุดหนึ่งที่สามารถจะใช้ เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในอำเภอเชียงแสน สถานที่ในอำเภอเชียงแสนแบ่งออก ๓ ประเภท ดังนี้

๑. แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณสถานและศาสนา ที่น่าสนใจ ได้แก่

วัดภายในเมืองเชียงแสนจำนวน ๗๕ วัด

พระเจ้าตลุนหรือสุทโธธรรมราชา (พ.ศ. ๒๑๗๒-๒๑๗๑) กษัตริย์พม่าเข้าครองเมืองเชียงแสน ตำนานพื้นเมืองเชียงแสน และประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑ มีรายชื่อวัด จำนวน ๑๔๑ วัด ภายใน เมืองเชียงแสน จำนวน ๗๕ วัด (รัศมี ๕๐๐ วา หรือ ๑,๐๐๐ เมตร) และนอกเมืองเชียงแสน จำนวน ๖๖ วัด

๑. วัดบุญยืน
๒. วัดมหาโพธิ
๓. วัดมงคล
๔. วัดเชียงน้อยต้นลาน (Ancient Monument No 16)
๕. วัดป่าจัวเชียง
๖. วัดอาทิตันแก้ว
๗. วัดพวกพันตอง Wat Phuok Phan Tong (วัดร้าง)
๘. วัดสังกายางเงิน
๙. วัดผ้าขาวพาน
๑๐. วัดชุมแสง
๑๑. วัดกู่คำ
๑๒. วัดประสาทคุ้ม
๑๓. วัดเขตะวัน

๑๔. วัดพระยืน
๑๕. วัดพระนอน
๑๖. วัดพระคำกลางบ้าน
๑๗. วัดป่าเชียง
๑๘. วัดจำยี่
๑๙. วัดเชียงหิน
๒๐. วัดพระหิน
๒๑. วัดคว้าง
๒๒. วัดเสาดิน
๒๓. วัดแกงฝา
๒๔. วัดบ้านล่อง
๒๕. วัดสนุก
๒๖. วัดสวัสสดี
๒๗. วัดแสนรรมณ์
๒๘. วัดศรีบุญเรือง
๒๙. วัดพันเจ็ด
๓๐. วัดบ้านน้ำคำ
๓๑. วัดสุธัมม์
๓๒. วัดปทุมใต้
๓๓. วัดไชยอาราม
๓๔. วัดเชียง
๓๕. วัดสุทธาวาส
๓๖. วัดโบสถ
๓๗. วัดจัมปาเหลือง
๓๘. วัดราชอาราม
๓๙. วัดหน่อสา
๔๐. วัดพวงตัน
๔๑. วัดสายหมอ

๔๒. วัดออกเฉียง
๔๓. วัดศรีคำ
๔๔. วัดอโศก
๔๕. วัดสอยดาว
๔๖. วัดโกสน
๔๗. วัดหลักพัน
๔๘. วัดสมภาร
๔๙. วัดพันโรง
๕๐. วัดแสนทอง
๕๑. วัดพระหลวง
๕๒. วัดพระบวช
๕๓. วัดพระทองน้อย
๕๔. วัดล้านทอง
๕๕. วัดพระยอม
๕๖. วัดอุดม
๕๗. วัดเสาศีโยธา
๕๘. วัดหมื่นเชียง
๕๙. วัดต้นตอง
๖๐. วัดพันเช่า
๖๑. วัดดอกบัว
๖๒. วัดมหาวัน
๖๓. วัดเจ็ดหาง
๖๔. วัดมหาธาตุ
๖๕. วัดมหาอาราม
๖๖. วัดวงกตใน
๖๗. วัดปราสาทประตู่
๖๘. วัดหม้อแก้ว
๖๙. วัดอ้อมแก้ว

- ๗๐. วัดต้นยางใน
- ๗๑. วัดศรีบุญโต
- ๗๒. วัดศรีชุม
- ๗๓. วัดอารามเชียงหมั้น
- ๗๔. วัดภูมิเมือง
- ๗๕. วัดแสนเมืองมา

วัดภายนอกเมืองเชียงแสนจำนวน ๒๖ วัด

- ๑. วัดผ้าขาวสายแทนหัวดอน
- ๒. วัดพระแก้ว
- ๓. วัดพระคำ
- ๔. วัดพระทองทิพปาดาล
- ๕. วัดไผ่งาม
- ๖. วัดดอนค่างใต้
- ๗. วัดจัน
- ๘. วัดป่าแจงใต้
- ๙. วัดहनสวน
- ๑๐. วัดประสงค์ท่าม่าน
- ๑๑. วัดหย้าไร่
- ๑๒. วัดเวฬุวัน
- ๑๓. วัดสังฆโลก
- ๑๔. วัดป่าปง
- ๑๕. วัดสมรธา
- ๑๖. วัดป่าแดงหลวง
- ๑๗. วัดช่วงชาย
- ๑๘. วัดป่าอานม
- ๑๙. วัดโกสนนอก
- ๒๐. วัดกู่เต้า
- ๒๑. วัดพระครู

๒๒. วัดลือช้าง
๒๓. วัดอุโมงค์นอก
๒๔. วัดป่าแดงน้อย
๒๕. วัดดอกเกี้ยง
๒๖. วัดศรีคองแมน
๒๗. วัดสวนดอกนอก
๒๘. วัดหมากเบ็ง
๒๙. วัดแก้วกลาย
๓๐. วัดป่าสัก
๓๑. วัดนาแล
๓๒. วัดอุโมงค์
๓๓. วัดบ้านแลม
๓๔. วัดบ่อเดื่อต
๓๕. วัดป่าศรีไชย
๓๖. วัดบ้านข้าม
๓๗. วัดจอมสวรรค์
๓๘. วัดป่าหลวง
๓๙. วัดดอยเรือใน
๔๐. วัดสวนสนุก
๔๑. วัดจอมแจ้ง
๔๒. วัดจอมกิตติธาตเจ้า
๔๓. วัดดอยวงกตนอก
๔๔. วัดอ้อมแกงนอก
๔๕. วัดไชยปรากฏ
๔๖. วัดพระเจ้าหลวงดอยเรือนอก
๔๗. วัดป่าทิพ
๔๘. วัดบ้านยอง
๔๙. วัดจอมศรี

๕๐. วัดช้างขวั้น
๕๑. วัดป่าเชียงนอก
๕๒. วัดปทุมเหนือ
๕๓. วัดป่าคำ
๕๔. วัดอินทนิล
๕๕. วัดต้นลุง
๕๖. วัดน้อยผ้าขาว
๕๗. วัดมหาพน
๕๘. วัดยามงาม
๕๙. วัดสบหอม
๖๐. วัดหมากพั้นลำ
๖๑. วัดต้นยางนอก
๖๒. วัดแจ้งท่านาค
๖๓. วัดสบเกียง
๖๔. วัดร้อยช่อ
๖๕. วัดเสาจัน
๖๖. หัวเวียงริมประตูยางถึงฝ้ายวันตกถัดล่องมา

๒. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ซึ่งมีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนระหว่างประเทศเมียนมาร์ ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มีระยะทางยาว ๔๕ กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถใช้เรือรับจ้างชมบริเวณ ๓ ประเทศ ตลอดทั้งตลาดบ้านต้นผึ้งได้ แหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสอีกหลายแหล่ง ดังนี้

- ๒.๑ ทะเลสาบเชียงแสน
- ๒.๒ วิเวกแม่น้ำโขง
- ๒.๓ สามเหลี่ยมทองคำ
- ๒.๔ น้ำตกบ้านไร่

๓. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมและประเพณี จากประวัติศาสตร์ชนกลุ่มใหญ่ในเมืองเชียงแสนที่ได้อพยพมาอยู่ร่วมกันหลายหลายเผ่าพันธุ์ เศรษฐกิจเมืองเชียงแสนมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาเที่ยวอย่างต่อเนื่องไม่ขาด การสื่อสาร คมนาคมทางบกสะดวกสบายจึงทำให้

การท่องเที่ยวจะต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ ชุมชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับ
อำเภอเชียงแสนมีกลุ่มชนหลากหลาย เช่น ไทลื้อ ไทใหญ่ และลาว การอนุรักษ์สืบสานชนชาติพันธุ์ของ
ตนเองจึงได้สืบสานจากบรรพบุรุษที่สืบสานกันต่อมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม
ประเพณี ดังนี้

๓.๑ การทอผ้าของไทลื้อ

๓.๒ การทอผ้าของไทใหญ่

๓.๓ การทอผ้าของชาวตำบลโยนก และตำบลเวียงที่ได้สืบสานกันเป็นเอกลักษณ์ของ
อำเภอเชียงแสน

๓.๔ ประเพณีแข่งเรือ

๓.๕ ประเพณีร้องเรือไฟ

๓.๖ ประเพณีสงกรานต์

๓.๗ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา

๓.๘ ประเพณีตานก๋วยสลาก

๓.๙ ประเพณีลอยกระทง ซึ่งประเพณีของอำเภอเชียงแสนเป็นที่สนใจของชาว
ไทยและชาวต่างชาติที่ได้มาสัมผัสวิถีชุมชน

**การพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัด
เชียงราย**

๑. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มุ่งเน้น
ทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านการให้ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยว
วัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยวและประสบความสำเร็จ การมีส่วน
ร่วมของชุมชนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้อง
ช่วยกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศักยภาพการบริหารจัดการของภาครัฐ และเอกชน ชุมชนให้มีความชัดเจน และ
จะต้องมีการปลูกฝังการมีบริการด้วยใจ (service mind) ให้กับคนตลอดทั้งชุมชน

๑.๒ การบริการจัดการด้านการเงิน ประชาชนในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิง
สร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีรายรับ
รายจ่ายทุกประเภทอย่างเป็นระบบ เพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของต้นทุนการท่องเที่ยว

ตลอดถึงค่าตอบแทนของผู้ประกอบการ ชุมชน และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการที่ชัดเจน มีระบบ การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัด จะดำเนินงานต่อไปจะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จะทำให้ลดความเสี่ยงที่จะทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวขาดทุน

๑.๓ การบริการจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ประชาชนในพื้นที่จะต้องเข้ามาบริหารจัดการร่วมกับองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน การสำรวจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีในชุมชน พื้นที่ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัด เพื่อช่วยพัฒนาทำให้เป็นระบบจะเป็นประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัส และทำให้เกิดรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนในพื้นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้

๑.๔ การบริหารจัดการด้านการให้บริการ การผลิต การจัดการบริหารแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เชียงราย จะต้องมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี กับมัคคุเทศก์ที่จะได้เป็นผู้ช่วยถ่ายทอดความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้อง

๒. ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เชียงราย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่เหมือนเดิมทั้งวัดอุทยาน โบราณสถาน วัด การช่วยกันของประชาชน ชุมชนในพื้นที่จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ โดยมีชุมชนเข้าร่วมตลอดจนการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยว

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เชียงราย ทุกภาคส่วนจะต้องมีการจัดระบบการให้ความรู้ การประสานงาน และทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเศรษฐกิจใหม่ การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องเข้าร่วมจัดการ รักษา และกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการบริหารจัดการให้ชัดเจน

การพัฒนาศักยภาพเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ เชียงราย เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และวัดเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่เหมาะสมกับรูปแบบของโปรแกรมท่องเที่ยวชุมชน และสังเคราะห์ในการยกระดับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เมืองเชียงแสนของเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสนอย่างยั่งยืน

สรุป กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาบริบทของชุมชนจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวในการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพในองค์รวม ดังนี้

กลยุทธ์ด้านการตลาด จะต้องมีการส่งเสริมในด้านต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ และได้รับความเป็นธรรมมากที่สุดในด้าน

๑. การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มัคคุเทศก์ ค่าบริการเข้าชมสถานที่ต่างๆ ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และการบริการข้อมูลข่าวสาร

๒. การจัดกิจกรรม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี พื้นบ้าน

๓. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ และเอกชน

๔. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๕. การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการ เป็นต้น

๖. ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนให้กับคนในพื้นที่

๗. การจัดการวางแผนร่วมกันของทุกภาคส่วนในการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

ศักยภาพชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจกระแสใหม่

การท่องเที่ยวชุมชนเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการช่วยกันประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างพื้นที่ให้คงอยู่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

ประชาชนในพื้นที่ทุกคนตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน การก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆในพื้นที่ที่ต้องรองรับอนาคตของการท่องเที่ยวทั้งท่าเรือพาณิชย์ ท่าเรือโดยสารที่ให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว

ต่างประเทศ อาสาสมัครในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่การท่องเที่ยว ชะยะที่เกิดจากการท่องเที่ยว การแบ่งเขตรับผิดชอบของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ดังนี้

พื้นที่โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ วัด ที่สำคัญทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ที่มีมูลค่าทางด้าน ศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม จะต้องดูแลรักษาให้ถูกต้องหรือมีการบูรณะให้อยู่ในสภาพเดิม การ จัดระเบียบชุมชนจะต้องไม่บุกรุกโบราณสถานซึ่งเป็นการทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่

พื้นที่ชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องไม่มีบ้านเรือนหรืออาคารสร้างลูก้าแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และวัดที่สำคัญ การสร้างอาคารหรือการสร้างสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่ทำให้ทัศนียภาพของแหล่งโบราณสถานได้รับผลกระทบจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมแบ่ง ออก ดังนี้

๑) พื้นที่เดิม เช่น บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้างโครงการต่างๆ จะต้องร่วมอนุรักษ์ศิลปะล้านนา

๒) พื้นที่เปลี่ยนแปลง เช่น สิ่งปลูกสร้างตามแนวกำแพงเมืองเชียงแสน และพื้นที่วัดสำคัญ

พื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรกรรม จะต้องมีการควบคุมป้องกันไม่ให้ลูก้าพื้นที่โบราณสถานที จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การแบ่งเขตให้เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัด เชียงราย การท่องเที่ยวโบราณสถานเป็นการจัดกิจกรรมที่นำความเจริญสู่ชุมชนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของคนในชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งชุมชนจะได้ผลประโยชน์ เข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณคดี และสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้ความเข้าใจต่อ ประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง การจัดการความรู้ทางโบราณสถาน เป็นกระบวนการในการ ก่อเกิดจิตสำนึกร่วมกัน ของชุมชน องค์ความรู้จากงานวิจัย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยที่ งานวิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น ๖ องค์ความรู้ โดยจำแนกตามลักษณะของการนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

องค์ความรู้ที่ ๑ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนที่เป็นประโยชน์กับ ชุมชน

การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนมุ่งส่งเสริมให้ชาวเชียงแสนได้รับ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเกิดความตระหนักถึงคุณค่าของโบราณสถาน มุ่งให้ชุมชนได้เข้าใจแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานไว้สืบไปถึงลูกหลาน สามารถสร้างรายได้จากโบราณสถาน

๑. ชุมชนได้มีความคิดในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เมืองเชียงใหม่จะต้องมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชุมชนมีส่วนร่วม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน การท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเชื่อมโยงผลประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้ง ร้านอาหาร ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ร้านขายของที่ระลึก

๒. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่อย่างยั่งยืน เป็นการริเริ่มส่งเสริมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ดำเนินการ การ

๓. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ โบราณสถาน และวัฒนธรรม

๑.๑ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงราย ด้วยระบบเครือข่าย และแอปพลิเคชัน

๑.๒ กิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดป่าสัก เป็นวัดและกลุ่มโบราณสถานในอำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งก่อสร้างโดยพระเจ้าแสนภู ในปีพ.ศ. ๑๘๓๘

๑.๓ กิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดเจ็ดยี่หลวง สร้างโดยพระเจ้าแสนภู เป็นวัดที่สำคัญของหิรัญนครเงินยาง อาณาจักรล้านนา

๑.๔ กิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดพระธาตุผาเงา ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโขง ทางด้านทิศตะวันตก ตรงข้ามกับประเทศลาว อยู่ในหมู่บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

๑.๕ กิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดพระธาตุจอมกิตติ เมืองเงินยาง เชียงแสนสร้างพระธาตุจอมกิตติ โดยพระพุทโธษาจารย์ พระมหาเถระชาวโกศลนคร เมืองสุพรรณวดี

๑.๖ กิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดพระธาตุดอยปู่เข้า โบราณสถาน ประกอบด้วยพระวิหาร และกลุ่มเจดีย์ที่พังทลาย ก่อด้วยอิฐมีร่องรอยการตกแต่งลวดลายปูนปั้น

๑.๗ กิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานวัดพระเจ้าล้านทอง เป็นวัดและ โบราณสถาน เป็นประดิษฐานพระเจ้าล้านทอง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเชียงใหม่

๑.๘ กิจกรรมสวดมนต์วัดร้างทุกวันพระ วัดร้างในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๔. ด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์หลักเพื่อเร่งสร้างความได้เปรียบในภาวะที่หลายประเทศยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้น

๑. สร้างรายได้ในพื้นที่เพื่อเสริมความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น

๒. การนำสินค้าท้องถิ่นจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการระบายสินค้าในชุมชน

๓. สร้างมูลค่าที่ดินในพื้นที่เมืองเชียงใหม่ในการก่อสร้างร้านอาหาร อาคาร โรงแรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

๕. ด้านสังคม

ประโยชน์ความสำคัญต่อสังคม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจึงทำให้เกิดเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เข้าใจในแต่ละพื้นที่

๑. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเสนอโบราณสถาน วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อตอบสนองกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

๓. การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

๔. ชุมชนสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว

๕. สร้างงานให้กับชุมชนพื้นที่ป้องกันการย้ายถิ่นฐาน

๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๑. มีการลงทุนจากภาครัฐในด้านสาธารณูปโภคเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

๒. เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

๓. มีมาตรการป้องกันมลพิษทางเสียง อากาศ และทางน้ำ

๔. เกิดมีการปรับปรุงแก้ไข มาตรการ ระเบียบตลอดจนกฎหมายต่างๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

๕. ปัญหาการกำจัดขยะ ของเสียประเภทต่าง ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

๖. เกิดโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

๗. การท่องเที่ยวสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของรัฐบาล ได้เริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ โดยมีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่พัฒนาองค์ความรู้และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์หลายองค์กร

๘. สถาบันการศึกษา

การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ค้นคว้าความรู้ที่อยู่ในชุมชนเพื่อการพัฒนาตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและเป็นประโยชน์กับพื้นที่ชุมชน

๙ การประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ซึ่งมีชุมชนเป็นเจ้าของสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้กับชุมชนจะต้องมุ่งเน้น

๑. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารจัดการ
๒. ค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์เป็นธรรมกับคนในพื้นที่
๓. การกระจายรายได้อย่างทั่วถึง
๔. สร้างรายได้เพื่อป้องกันการย้ายถิ่นฐาน

องค์ความรู้ที่ ๒ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการต่อยอดจากทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม ประกอบด้วยทุนทางสังคม วัฒนธรรม และมีการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประเพณีที่จะทำให้เราค้นพบมุมมองใหม่ ในพื้นที่ เช่น วัด พิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ โบราณสถาน ในชุมชน

องค์ความรู้ที่ ๓ ผลลัพธ์การพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

แสน

การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ มุ่งเน้นการให้ประโยชน์ของการท่องเที่ยวแก่ชุมชน การท่องเที่ยวเป็นการดึงคนจากภายนอกมาเรียนรู้ชุมชน แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี การดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ

๑. ชุมชนสามารถร่วมวางแผนการทำงานด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน
๒. ชุมชนสามารถเชื่อมโยงการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนตัวเองได้
๓. การฟื้นฟู ส่งเสริม อนุรักษ์ โบราณสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
๔. เสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ความรู้ที่ ๔ ชุมชนต้นแบบ

๑. **วัดป่าสัก** เป็นวัดและกลุ่มโบราณสถานในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งก่อสร้างโดยพระเจ้าแสนภู ในปีพ.ศ. ๑๘๓๘ เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ "โคปผกะธาตุ" (พระธาตุกระดุกตามขี้ช้างของพระพุทธเจ้า)

๒. **วัดเจติยหลวง** ตำบลเวียง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ หรือ วัดพระธาตุเจติยหลวง เป็นวัดโบราณในอำเภอเชียงใหม่ สร้างโดยพระเจ้าแสนภู เป็นวัดที่สำคัญของท้าวเงินยาง

อาณาจักรล้านนา วัด ได้ชื่อมาจากพระธาตุเจดีย์หลวง ขนาดของพระเจดีย์องค์ใหญ่ที่สูง ๘๘ เมตร มีฐานกว้าง ๒๔ เมตร เป็นพระเจดีย์ทรงระฆังแบบล้านนา

๓. วัดพระธาตุผาเงา ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโขงทางด้านทิศตะวันตก ตรงข้ามกับประเทศลาว อยู่ในหมู่บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ทั้งหมด ๗๔๓ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเล็กๆ ทอดยาวลงมาตั้งแต่บ้านจำปี ผ่านบ้านดอยจัน และมาสิ้นสุดที่บ้านสบคำ แต่ก่อนชาวบ้านเรียกดอยลูกนี้ว่า "ดอยคำ" แต่ต่อมาช่วงหลังๆ ชาวบ้านเรียกว่า "ดอยจัน"

๔. วัดพระธาตุจอมกิติ เมืองเงินยางเชียงแสนสร้างพระธาตุจอมกิติ โดยพระพุทโธชาจารย์ พระมหาเถระชาวโกศลนคร เมืองสุพรรณบุรี ได้นำพระบรมสารีริกธาตุจากเมืองลังกามาถวายพระเจ้าฟ้างคราช พระองค์พร้อมพระราชโอรส คือ พระเจ้าพรหมกุมารจึงได้สร้างพระธาตุขึ้นบนดอยน้อย เมื่อ พ.ศ.๑๔๘๓ แล้วอัญเชิญพระธาตุที่ได้มาบรรจุไว้ ให้พระนามพระธาตุองค์นี้ว่า “พระธาตุจอมกิติ” ในปี พ.ศ.๒๐๓๐

๕. วัดพระธาตุดอยปู่เข้า โบราณสถานประกอบด้วยพระวิหาร และกลุ่มเจดีย์ที่พังทลาย ก่อด้วยอิฐมีร่องรอยการตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้น นอกจากนี้บนดอยเชียงเมียงยังเป็นจุดชมวิว สามารถมองเห็นสามเหลี่ยมทองคำได้ชัดเจนวัดตั้งอยู่ริมแม่น้ำรวกบนดอยเล็ก ๆ ที่มีชื่อว่า ดอยเชียงเมียง และเพราะความเก่าแก่ของวัด ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน

องค์ความรู้ที่ ๕ การมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนมีลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถแสดงองค์ประกอบ ด้วย ๖ ประการ

๑. เพิ่มทักษะให้กับนักท่องเที่ยว
๒. สินค้า ทักษะ และประสบการณ์
๓. ทรัพยากรการท่องเที่ยวกับความต้องการ
๔. แหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงแสน
๕. นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว
๖. เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

องค์ความรู้ที่ ๖ แนวคิดการทำธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาต่อยอดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มุ่งเน้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เปิดโอกาสให้

นักท่องเที่ยวมีส่วน ร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวจากชุมชน และส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่นป้อนสู่ตลาด

องค์ความรู้ที่ ๗ มุมมองการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่แบบยั่งยืน จังหวัดเชียงใหม่ได้นำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. การกระตุ้นให้เกิดการซื้อขายที่มีการผลิตในท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าชุมชนเพื่อการสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชน มีการฝึกอบรมการพัฒนาฝีมือและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีผลกระทบการท่องเที่ยวน้อยที่สุด ทั้งการจัดการบริหารสถานที่ท่องเที่ยว ชะยะให้มีระบบ
๓. การฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม ประเพณี นวัตกรรมชุมชน

สรุป พัฒนาแอปพลิเคชันในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้แอปพลิเคชันในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโบราณสถาน วัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ โดยใช้ทุนทางความคิดด้านการใช้ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนทั้งด้านการบริหารจัดการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความจำเป็นอยู่ในชุมชนเพื่อให้เกิดผลงานนวัตกรรมเริ่มจากงานวิจัยและพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) หรือจะเป็นการจัดการความรู้ (knowledge management) ต้องใช้การคิดสร้างสรรค์และอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลง ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รัฐบาลได้เตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมเศรษฐกิจกระแสใหม่ที่มีองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยที่งานวิจัยได้จัดกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยจำแนกตามลักษณะของการนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

- ๑) การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ
- ๒) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
- ๓) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

บทที่ ๕

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ตลอดจนการศึกษาหารูปแบบที่จะนำไปพัฒนา การร่วมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมศึกษาการจัดการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกระแสเศรษฐกิจใหม่ โดยรวมถึงการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปรับปรุงแก้ไขการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันในการจัดการท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และวัดสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๕.๑.๑ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยประชากรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้เป็นเพศหญิง จำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗ ระดับการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา จำนวน ๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สถานภาพ สมรส จำนวน ๗๙ คิดเป็นร้อยละ ๗๙ รายได้(ต่อเดือน) จำนวน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๑

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า มีวัตถุประสงค์เป็นการศึกษาแบบผสมผสานจากเอกสารแผนพัฒนา ๓ ปี และการศึกษาในภาคสนามทำการศึกษาเฉพาะภาครัฐ จำนวน ๕ คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ กลุ่มศิลปิน/กลุ่มวิสาหกิจ จำนวน ๒๐ คน ผู้นำชุมชน จำนวน ๖ คน กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๔ คน และประชาชน นักท่องเที่ยว จำนวน ๖๐ คน ที่ใช้ประโยชน์แอปพลิเคชันโดยเน้นการศึกษาเชิงสำรวจเครื่องมือในการศึกษา คือ แอปพลิเคชัน ชุดความรู้การท่องเที่ยวชุมชน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งในอดีตถึงปัจจุบันได้มีการหารูปแบบในการ

สนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรมครอบคลุมทุกพื้นที่ จากการจัดสรร ด้านงบประมาณและการบริหารจัดการขององค์การส่วนท้องถิ่น

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้ใช้แอปพลิเคชัน พบว่า ผู้ที่ให้ข้อมูลการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใช้เป็นกิจกรรมส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน กิจกรรมแบ่งออกเป็น ๓ กิจกรรมหลัก คือ ๑. เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนา ๒. เพื่อพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ด้วยแอปพลิเคชัน ๓. เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน มากที่สุด ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน มากที่สุด และปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย การบริการข้อมูลประวัติศาสตร์และโบราณสถาน การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว มากที่สุด

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแผนพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่มรดกล้านนาอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมโบราณสถานที่มีมากในเขตนอกเมือง และในเมือง การเข้ามาจัดการพัฒนาของชุมชนเพื่อจัดการประชาสัมพันธ์ โบราณที่เสื่อมโทรม จะทำให้เศรษฐกิจในแนวชายแดนได้กลับมาคึกคักและมีการค้าขายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การพร้อมรับนักท่องเที่ยวเงินตลอดถึงการใช้เส้นทางน้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวพาณิชย์ การพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ทางอำเภอเชียงใหม่ได้มีการเขามามีบทบาทในการอนุรักษ์ถนนวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบในการส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ใช้การบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งทำเรือพาณิชย์ ท่าเรือโดยสาร การจัดเตรียมการบริหารจัดการควบคุมพื้นที่และรูปแบบ โรงเรียน อาคาร ถนน ร้านอาหาร สถานที่บริการ และสถานที่ราชการ ที่จะต้องมีการดูแลการลู่ล้าโบราณสถานที่ยังคงสภาพเดิมอยู่ทั้งการย้ายบ้านเรือน พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จะต้องมีการวางแผนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่ การประชาสัมพันธ์ด้านการให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการช่วยกันอนุรักษ์

โบราณสถานประกอบกับการให้ความรู้ในเมืองประวัติศาสตร์ของอาณาจักรล้านนา ด้านภาษา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านนวัตวิถีชนท้องถิ่น ด้านการแต่งกาย ซึ่งการให้ข้อมูลเบื้องต้น

๕.๑.๕ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้ความรู้วัฒนธรรมอำเภอเชียงแสนอยู่ทางภาคเหนือของอาณาจักรสุโขทัยที่มีความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและวิทยาการต่าง ๆ โดยได้รับอิทธิพลทางศิลปะอินเดียสมัยราชวงศ์ปาละ ผ่านทางมาทางประเทศพม่า และได้พัฒนาจนกลายเป็นรูปแบบของศิลปะผ้าทอ ฟ้อนเชียงแสน ตามแบบศิลปะ และโบราณวัตถุสถานเชียงแสนในระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๗ - ๒๕ ดินแดนภาคเหนือของประเทศไทยหรือเรียกว่าอาณาจักรล้านนา ต่อมาเมืองเชียงใหม่นั้นเป็นนครหลวงของอาณาจักร และเป็นศูนย์กลางแห่งการศึกษา พระพุทธศาสนาฝ่ายหินยานมีพระเถระไทยผู้เป็นนักปราชญ์มาก ศาสนาพุทธ นิกายเถรวาท ศิลปะเชียงแสน เกี่ยวข้องกับศิลปะขอมหรือลพบุรี ได้อิทธิพลด้านรูปแบบจากขอมในเขมรเพราะเชื้อชาติ ภูมิศาสตร์และการปกครองซึ่งอยู่ใกล้ชิดกัน ในทำนองเดียวกันศิลปะล้านนาหรือที่เดิมเรียกว่าเชียงแสน เป็นศิลปะที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะพม่า สมัยราชธานีพุกาม

๕.๑.๖ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านการให้ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยววัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยวและประสบความสำเร็จ ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสาร ตำรา วิดีทัศน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในอดีตถึงปัจจุบัน และได้นำมาสร้างโปรแกรมแอปพลิเคชันการเพื่อการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุดความรู้โบราณสถานเมืองเชียงแสน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแอปพลิเคชันในด้านความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมบนมือถือ และการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้เกณฑ์วัดการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญ ๒ ใน ๓ ท่าน จากนั้นผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชัน และชุดความรู้ไปทดลองใช้กับผู้ใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายใช้ในการท่องเที่ยวเพื่อหาข้อปัญหาที่เกิดขึ้นนำมาพัฒนาแก้ไขโปรแกรมแอปพลิเคชันให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๕.๑.๖ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแสดงการเปรียบเทียบผลก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการด้วยแอปพลิเคชันที่คัดเลือกด้วยวิธีการเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย พบว่าการนำผลการทดสอบด้วยแอปพลิเคชันและชุดความรู้วิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการนำเสนอให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึง โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชุมชน และนวัตกรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกชุมชนที่เป็น เอกลักษณ์ หรือการประกอบอาชีพของชุมชน แหล่งความรู้ใหม่ที่สำคัญที่นำไปสู่กระบวนการสร้างชุมชนให้มีรายได้ รวมทั้งการวิเคราะห์การพัฒนาด้านการตลาดการท่องเที่ยว โดยใช้การศึกษาวิจัยวิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัย นำข้อมูลมาวิเคราะห์ การจัดการความรู้เพื่อใช้ระบบงานสารสนเทศแบบเดิมโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นการสร้างเสริม พื้นฟูศิลปวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น ในการพัฒนาแบบผสมผสานแหล่งความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

๕.๒ ผลการศึกษาวิจัย

๕.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า การนำแอปพลิเคชันตลอดจนการนำชุดความรู้มาปฏิบัติใช้งานในพื้นที่จริง กระบวนการพัฒนาการออกแบบแอปพลิเคชันที่จะสามารถระดมความคิด ประสพการณ์ของโปรแกรมเมอร์ที่เชี่ยวชาญทางด้านโปรแกรมแอปพลิเคชันผสมผสานกับศาสตร์ในชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมด้านวิชาการที่จะมาเสริมด้านองค์ความรู้ในการเขียนแอปพลิเคชัน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่วิจัยและการนำเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น สัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติ

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่อาศัยในพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า เป็นหญิง ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ อายุ ๖๐-๗๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๙๗ การศึกษาประถมศึกษา ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สถานภาพสมรส ๗๙คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ระดับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย) รายรับสูงกว่ารายจ่าย(เหลือเก็บ) คิดเป็นร้อยละ ๙๑

๒) การวิเคราะห์การสนทนากลุ่มการใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สนทนากลุ่มย่อยในครั้งนี้มีการคัดเลือก

กลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการเจาะจงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการระดมความคิดเห็น ความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็นต้นทุนของชุมชนเพื่อการอยู่ได้ด้วยตนเองในเรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ในหลายทศนะได้สรุปบทสัมภาษณ์ความคิดเห็น จุดแข็งของการบริหารจัดการพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมแล้วโอกาสในการพัฒนาจะต้องมีส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดนโยบาย แผนงาน ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว การจัดแผนผังเมืองเป็นการจัดบ้านเรือนชุมชนให้เป็นระเบียบ ไม่บุกรุกโบราณสถาน วัด ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว การสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักกับคนทั่วไปแล้วจะต้องเป็นอัตลักษณ์ของการท่องเที่ยววัฒนธรรม โบราณสถาน และประวัติศาสตร์ การปลูกจิตสำนึกประชาชนในชุมชน การปรับภูมิทัศน์ การรักษาโบราณสถาน วัด และแหล่งประวัติศาสตร์จะต้องร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการลดปัญหาที่เกิดจากอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นจะต้องจากกฎหมายระหว่างประเทศที่มีข้อจำกัดในการที่จะทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวน้อย การเสนอให้กับทางรัฐบาลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนจึงจะต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการบริหารจัดการทั้งแผนการท่องเที่ยว การสร้างรายได้ให้ชุมชน การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์โบราณสถาน วัด และแหล่งประวัติศาสตร์ การส่งเสริมบุคลากรในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้องชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบและสะอาด ถนนวัฒนธรรม การปรับปรุงสถานที่ประกอบการท่องเที่ยว

๓) การวิเคราะห์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในด้านนโยบาย แผนงาน การจัดการทางด้านภูมิทัศน์จะต้องดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การจัดการห้องห้องชุมชน สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบตลาดชุมชนจะต้องมีระเบียบและสะอาด ถนนวัฒนธรรม การปรับปรุงสถานที่ประกอบการท่องเที่ยว ด้าน

แหล่งท่องเที่ยวเมืองเชียงใหม่จะต้องมีความปลอดภัย มีความสงบร่มรื่น สถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยี่ยมชม การสืบสานการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน ด้านภาษา อาหารพื้นบ้าน การแต่งกาย และนวัตวิถีชุมชนมีสภาพความสมบูรณ์และสวยงามเป็นธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม เอกลักษณ์ของล้านนาที่คงสภาพไว้ดั้งเดิม เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา ซึ่งจุดเด่นของอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้หลายประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ กรมศิลปากร และทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง สถานที่ท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัด ให้มีความสงบ ร่มรื่น สะอาด จัดพื้นที่ถ่ายภาพ พื้นที่วิเวกแม่น้ำโขง เป็นระยะ การสร้างระเบียบห้องพัก ร้านค้าชุมชน การบริการให้กับนักท่องเที่ยวอย่างดี การบริหารจัดการของพื้นที่ชุมชนจะต้องเชิญชวนประชาชนได้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร รณรงค์รักษากฎ

๔) การวิเคราะห์แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี การใช้งานแอปพลิเคชันสะดวก และสามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม หัวข้อใช้ในแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม ภาพโบราณสถานมีความเหมาะสม การใช้ภาพสีพื้นแอปพลิเคชันมีความสวยงาม การเรียนรู้แอปพลิเคชันสะดวก สามารถเลือกข้อมูลภายในได้ด้วยตนเอง และประสิทธิภาพโดยรวมแอปพลิเคชันเหมาะสม

๕) การวิเคราะห์การส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมมรดกล้านนา เป็นพื้นที่ที่ติดลำน้ำโขงสามารถติดต่อกับเพื่อนบ้านได้ ๓ ประเทศ จึงเป็นจุดหนึ่งที่สามารถจะใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในอำเภอเชียงใหม่ ๑.แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณสถานและศาสนาที่น่าสนใจ ๒. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ๓. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมและประเพณี

๖) การวิเคราะห์การพัฒนาเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๑. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ให้ด้านการให้ความรู้ ความสามารถ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การท่องเที่ยววัฒนธรรมได้มีการพัฒนาสอดคล้องความต้องการของนักท่องเที่ยวและประสบความสำเร็จ ๒. ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการโดยมีชุมชนเข้าร่วมตลอดจนการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

และนักท่องเที่ยว ๓. การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาครัฐ และเอกชน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

๗) การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจกระแสใหม่ การบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการช่วยกัน ประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างพื้นที่ให้คงอยู่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ประชาชนในพื้นที่ทุกคนตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน พื้นที่โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ วัด ที่สำคัญทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ที่มีมูลค่าทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม จะต้องดูแลรักษาให้ถูกต้องหรือมีการบูรณะให้อยู่ในสภาพเดิม การจัดระเบียบชุมชนจะต้องไม่บุกรุกโบราณสถานซึ่งเป็นการทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่เหมาะสมไม่กระทบกับพื้นที่เดิม และพื้นที่เปลี่ยนแปลง

๕.๓ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓.๑ จากผลการศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ได้ทราบถึงศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยว โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และวัดที่สำคัญของอำเภอเชียงใหม่อย่างยั่งยืน โดยการเน้นในการบริหารจัดการท่องเที่ยวด้านกาบริการการผลิต ด้านการตลาด ด้านการบริหารการเงิน และการบริหารจัดการองค์กร การที่รู้ขีดความสามารถ ศักยภาพของชุมชนมีจะได้รับประโยชน์ในการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับชุมชนพื้นที่ ทำให้มีการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารการท่องเที่ยวที่พึงแนวคิดสร้างสรรค์ชุมชน บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน

๕.๓.๑ ผู้จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผลการวิจัย พบว่า ความคิดรวบยอด หลักการ วิธีการ ที่อยู่ในตำรา อยู่ในห้องสมุด ซึ่งอยู่ภายนอกตัวบุคคล ที่สั่งสมกันมาเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ โครงสร้างความรู้ ความรู้ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งไม่ได้ลอกเลียนมาจากองค์ความรู้ แต่ผู้เรียนต้องสร้างขึ้นมาจากตัวเอง เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ เมื่อพัฒนาโครงสร้างความรู้ต่อไปก็สามารถสร้างผลงานเป็นองค์ความรู้ให้คนอื่นค้นคว้าองค์ความรู้ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดจากประสบการณ์ หรือ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดย

ความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ได้โดยตรง หรือสามารถนำมาปรับใช้ได้ เพื่อให้เหมาะกับการท่องเที่ยวชุมชนเป็นความรู้ที่เกิดขึ้น โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะเป็นรูปธรรมการจัดการองค์ความรู้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงพาณิชย์ซึ่งแบ่งออก ๒ ประเภท คือ

๑. ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้เป็นความรู้แบบนามธรรม

๒. ความรู้ที่ชัดแจ้ง เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎีคู่มือต่าง ๆ ชุดความรู้ที่เป็นความรู้แบบรูปธรรม

ปัจจัยส่วนผสมทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการออกแบบ ได้แก่ แอปพลิเคชัน ชุดความรู้ การรวบรวมข้อมูลบุคคล กระบวนการให้บริการ ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการท่องเที่ยวโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในทิศทางเดียวกัน โดยกลุ่มผู้เป้าหมายที่เลือกจำนวน ๑๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ คน ผู้สูงอายุ จำนวน ๕๐ คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน ๒ คน ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ คน การจัดกิจกรรม การจัดเรียงเนื้อหาการท่องเที่ยวเป็นหมวดหมู่ดี โดยมีปัจจัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการใช้แอปพลิเคชันสะดวก สามารถใช้ได้ทุกพื้นที่โดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ต ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

๕.๔ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะทางจากผลการวิจัยดังนี้

๕.๔.๑ ปัญหาและอุปสรรคการใช้แอปพลิเคชันแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะผู้นำในชุมชนที่จะให้ความสนใจ ผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการรณรงค์สุขภาพในชุมชนจึงได้นำผลวิจัยในครั้งนี้ พบว่าโปรแกรมแอปพลิเคชัน สามารถทำให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้นสามารถนำเอาผลการศึกษาดำเนินไปใช้ในการปรับประยุกต์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

แสน จังหวัดเชียงราย อย่างยั่งยืน ในระยะยาวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการเชื่อมโยงในการเป็นภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเชียงรายทั้งหมด ผู้วิจัยและคณะมีข้อเสนอแนะในลงพื้นที่วิจัยในครั้งนี้ คือ

๑. การจัดกลุ่มเพื่อเป็นกลุ่มผู้ที่สนใจจะเป็นรูปแบบของชมรมการท่องเที่ยวโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และวัดสำคัญ ที่จะต้องมีหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นต้นทุนให้กับชุมชนตนเองและชุมชนใกล้เคียง

๒. ให้สนับสนุนการวิจัยศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการทำหน้าที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการบันทึกและถอดบทเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็น การให้ความรู้กับบุคลากรในพื้นที่

๓. การสร้างคลังความรู้ในกลุ่มการท่องเที่ยวกระแสเศรษฐกิจใหม่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ตามผลของการศึกษาวิจัย

๔. การกำหนดแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน

๕. การบริหารจัดการกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมไม่ทำลายภูมิทัศน์และวัฒนธรรมชุมชน

๖. การสร้างเครือข่ายในความร่วมมือการท่องเที่ยวเศรษฐกิจกระแสใหม่กับประเทศเพื่อนบ้าน ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

๗. การสร้างอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของเมืองเชียงแสน

๘. ส่งเสริมสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

๙. การพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ในด้านความรู้โบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และวัดที่สำคัญที่เกี่ยวข้องนำทุนทางปัญญาพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน

๕.๕ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เชิงเอกสาร และเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจัดการบริหารส่วนตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

๑. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การตลาดในการพัฒนาเพื่อเป็นรูปธรรม
๒. ให้มีการศึกษาหลากหลายกลุ่มทั้งชาวต่างชาติที่จะทำให้มีความน่าเชื่อถือทางข้อมูลการ
ท่องเที่ยวด้านการตลาดมากขึ้น
๓. ควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ไปเผยแพร่ใน Website
๔. การศึกษาการท่องเที่ยวหรือพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะสนับสนุนในการ
ตัดสินใจจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ และช่วยในการส่งเสริมการตลาดให้โดดเด่น
๕. การสนับสนุนให้ศึกษาในประเด็นของกลไกที่จะนำมาปฏิบัติ การท่องเที่ยวที่มีความ
แปลกใหม่ สอดคล้องกับปัจจุบัน
๖. การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่จากแหล่งข้อมูลหลักฐานจากประเทศต่างๆ
๗. การศึกษาโบราณคดีและภูมิศาสตร์เมืองเชียงใหม่ในแต่ละช่วงสมัยเพื่อการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวให้สมบูรณ์มากขึ้น

บรรณานุกรม

๑. หนังสือภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

-

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

กรมศิลปากร, ตำนานสิงหนวัติกุมารในประชุมพงศาวดาร ภาคที่๖๑ พิมพ์ครั้งที่สามในงานพระราชทานเพลิง ศพ พลตรี เจ้าราชบุตร (วงศ์ตวัน ณ เชียงใหม่), (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร), ๒๕๑๖.

กิดานันท์ มลิทอง, ไอซีทีเพื่อการศึกษา, (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์), ๒๕๔๘.

แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒, (กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย), ๒๕๖๒.

พระยาประชาภิจักรจักร, “ภาคที่ ๔ ชื่อฟังควงศ์ว่าด้วยละวสะสมัย:บริจเฉทที่ ๑๑ว่าด้วยลาวจกราชสร้างเมืองเชียงราว”, และกรมศิลปากร “พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน” ในประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๖๑, (กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร), ๒๕๑๖.

วินัย พงศ์ศรีเพียร, เมืองเชียงแสนในจดหมายเหตุชาวตะวันตก, โลกประวัติศาสตร์ ๓, (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๔๐), ๒๕๔๐.

วีรพันธุ์ มาลัยพันธุ์, เครื่องมือยุคหินเก่าที่เชียงแสน, (โบราณคดี ปีที่ ๔: ฉบับ ๑ ก.ค. ๒๕๑๕), ๒๕๑๕.

วรรณดี สุทธิสารกร. การวิจัยเชิงคุณภาพ : การวิจัยในกระบวนการตัดสินใจ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด), ๒๕๕๖.

วรรณณี แกมเกตุ. วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, (พิมพ์ครั้งที่ ๒), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่ง (๒๕๕๑), ๒๕๕๑.

พระยาประชาภิจักรจักร, ภาคที่๑ ชื่อสุวรรณโคตมคำว่าด้วยขอมสมัย ในพงศาวดารโยนก, พิมพ์ครั้งที่ห้า, (กรุงเทพฯ: คลังวิทยา), ๒๕๐๗.

พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ ฉบับเจ้าพระยาธำมรงค์มหาโกษาธิบดี, (กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)), ๒๕๕๒.

ไพศาล วรคำ. การวิจัยเพื่อการศึกษา, (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิมพ์ครั้งที่ ๓, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑๒.

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๖ เชียงใหม่, ๒๕๔๒, หน้า ๑๐.

วีรพันธุ์ มาลัยพันธุ์, เครื่องมือยุคหินเก่าที่เชียงแสน, โบราณคดี ปีที่ ๔ ฉบับ ๑ (ก.ค.๒๕๑๕),

๒๕๑๕.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐-๒๕๖๔), ๒๕๖๔.
 สำนักนายกรัฐมนตรี, **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)**,

(กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), ๒๕๕๙.

สำนักนายกรัฐมนตรี, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)**,

(กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), ๒๕๖๔.

๒. วิทยานิพนธ์/วารสาร

ชูวิทย์ มิตรชอบ, **เศรษฐกิจสร้างสรรค์ แนวคิดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ในทศวรรษหน้า**,

(กรุงเทพฯ : เศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช. ๕ (๑)), ๒๕๕๓.

จักรินรัตน์ นิยมคำ, **การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี ที่ ๓**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่), ๒๕๕๒.

ประภาวี วงษ์บุตรศรี, **การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**, (ราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี), ๒๕๕๖.

พรสวรรค์ อัมรานนท์, **ตำนานเชียงแสน : การศึกษาเชิงวิจารณ์**, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปกรรม), ๒๕๒๖.

ภัทรา แจ่มใจเจริญ, **การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษาชุมชนโอหังมาจิมู่บ้านชิวราคว่าโก จังหวัดกิฟู ประเทศญี่ปุ่น**, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๕๘.

นุชนางค์ ชุมดี, **การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนโบราณในเขตเมืองเชียงแสนระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๙.

ศักดิ์ศรี มงคลอิทธิเวช, **การวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ : กรณีศึกษาบ้านสบยาบ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย**, (เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๒.

๓. เว็บไซต์

-

๔. บทสัมภาษณ์

สนทนากลุ่ม พระพุทธิญาณมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม พระอภิชาติ รัตโก เจ้าอาวาสวัดสบกก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นางสาวแสงอัมพา หริมูลวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นายบุญส่ง เชื้อเจ็ดตน วัฒนธรรมเชียงใหม่ อำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สนทนากลุ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระครูพิศาลธรรมาทร(จรัญ) เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระครูจิริอินโทภาส รองเจ้าคณะอำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระครูวิจารณ์ธรรมสุนทร เจ้าอาวาสวัดพระธาตุเจดีย์หลวง วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ พระครูสุจินเจตยานุการ เรืองเจ้าอาวาสวัดพระธาตุผาเงา วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นางแพร ดอนชัย กลุ่มรักสุขภาพ จังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายสายัญ วงศ์เงิน ประชาชนที่ได้นำแอปพลิเคชัน วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง การสัมภาษณ์การพัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่

โปรดเติมคำในช่องว่างและใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่า [ ] หน้าข้อความที่เป็นจริง

๑. ชื่อ นาย/นาง/นางสาว.....สกุล.....

๒. อายุ.....ปี

๓. เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง

๔. การศึกษา

[ ] ชั้นประถมศึกษา [ ] ชั้นมัธยมศึกษา [ ] ปริญญาตรี [ ] สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

๕. สถานภาพ

[ ] โสด [ ] สมรส [ ] หม้าย [ ] อื่น ๆ

๖. รายได้(ต่อเดือน)

[ ] ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท [ ] ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท [ ] ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท

[ ] ๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

๗. ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

.....

๘. การรับรู้การการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน

.....

๙. ปัจจัยที่เอื้อการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชันของเมืองเชียงใหม่

.....

๑๐. การเสริมสร้างการกรท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน

.....

๑๑. พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชัน

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

*****

แบบสอบถาม แบ่งออก ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

๑. เพศ

๑. ชาย ๒. หญิง

๒. อายุ

๑. ๒๐-๓๐ ปี ๒. ๓๑-๔๐ ปี
 ๓. ๔๑-๕๐ ปี ๔. ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

๑. ชั้นประถมศึกษา ๒. ชั้นมัธยมศึกษา ๓.ปริญญาตรี
 ๔. ปริญญาโท ๕. สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป

๔. สถานภาพ

๑. โสด ๒. สมรส
 ๓. หม้าย ๔. หย่าร้าง

๕. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย)

๑. ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท
 ๒. ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท
 ๓. ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท
 ๔. ๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- ๕ หมายถึง มากที่สุด
 ๔ หมายถึง มาก
 ๓ หมายถึง ปานกลาง
 ๒ หมายถึง น้อย
 ๑ หมายถึง น้อยที่สุด

รายการ	ความคิดเห็น				
	๕	๔	๓	๒	๑
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว					
๑.ความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม					
๒.กิจกรรมการเรียนรู้					
๓.การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่					
๔.เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่					
๕.ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยว					
๖.การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน					
การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมชุมชน					
๗.การเดินทางสะดวก					
๘.ค่าใช้จ่ายสินค้าไม่แพง					
๙.การซื้อสินค้าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน					
๑๐.การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน					
ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย					
๑๑.ร้านอาหารเพียงพอ					
๑๒.สถานที่จอดรถ					
๑๓.ที่พักอาศัยสะอาด สะดวก และปลอดภัย					
๑๔.การบริการข้อมูลประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน					
๑๕.ป้ายบอกทางเห็นชัด และเพียงพอ					

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูล

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ประกอบ อยู่ชมบุญ

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์
เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดำเนิน ปัญญาผ่องใส

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonleut".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

นมัสการ พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ ผศ.

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์
เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

นมัสการเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายชยกฤษณ์ นิสสัยสุข

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยดังกล่าว ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิจัยกับเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonleut".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการ

กลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

โทร. ๐๙-๓๑๙๔-๙๐๕๕

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนากลุ่ม

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nares Boonleut'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระครูพิศาลธรรมาทร เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการรณรงค์วิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระครูจิริอินโทภาส รองเจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการรกรางการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Naresorn Bunleat'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายชยกฤษณ์ นิสสัยสุข นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจดีย์ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Naresorn Boonlert".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายยรรยง ไชยลังกา รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายวารินทร์ สุตะวงค์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Naresorn Bunleat".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวเพ็ญสุดใส นิสสัยสุข เลขานายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการรกรางการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nares Boonleut'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายทงศักดิ์ หน่อสุวรรณ เกษตรอำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวแสงอัมพา หริมูลวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวโสภียร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เขต ๓

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Naresorn Boonlert'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายบุญส่ง เชื้อเจ็ดตน วัฒนธรรมเชียงแสน อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุผาเงา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nares Boonleut'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำโขง อำเภอเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonleat".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายนิรันดร์ กุณะ ผู้นำชุมชนบ้านสบกก

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonleat".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายนิวัฒน์ ร้อยแก้ว นักร้องกลุ่มน้ำโขง

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonleut".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระพุทธิญาณมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจดีย์ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nares Boonlert".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระครูวิจารณ์ธรรมสุนทร เจ้าอาวาสวัดพระธาตุเจดีย์หลวง

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุผาเงา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nares Boonleut'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

นมัสการ พระครูสุจินเจตยานุการ รองเจ้าอาวาสวัดพระธาตุผาเงา

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุผาเงา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน ร้อยโท กิตติชัย เจริญยิ่ง ปลัดเทศบาลตำบลเวียง

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Naresorn Boonleat".

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายธีรพงษ์ ศรีพรหม รองปลัดเทศบาลตำบลเวียง

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจดีย์ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โทร. ๐๕๓-๗๑๗๐๕๕

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

เรียน นายวีระพล สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน

ด้วย ผศ.นเรศร์ บุญเลิศ นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการร่างการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และ ยุทธศาสตร์

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย จึงใคร่ขอเรียน เชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ใน ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุม วัดพระธาตุมหาเจา ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้ได้แนบเอกสารสนทนากลุ่ม มาให้ท่านได้พิจารณาก่อน พร้อมกับจดหมายฉบับนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน และเวลาดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Naresorn Bunleat'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ)

อาจารย์ประจำ/หัวหน้าโครงการฯ

ภาคผนวก ค

ภาพถ่ายการลงพื้นที่ทำวิจัย การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจสถานที่ในการลงพื้นที่ต่าง ๆ เบื้องต้น ดังนี้

สำรวจพื้นที่ วัดนธรรม ประเพณีไหลเรือไฟ ๑๒ ราศี บ้านสบคำ อำเภอเชียงแสน

สัมภาษณ์ กลุ่มประมงแม่น้ำโขง วัดนธรรม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

สัมภาษณ์ผู้ประกอบการสินค้าท้องถิ่น บ้านสบกก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

สัมภาษณ์เจ้าอาวาส วัดพระธาตุเจดีย์หลวง และผู้ประกอบการร้านอาหาร

สัมภาษณ์ผู้ประกอบการผ้าไหมพื้นบ้าน บ้านสันธาตุ อำเภอเชียงแสน

จัดประชุมฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสันตันเปา

ภาคผนวก ง
การรับรองการนำไปใช้ประโยชน์

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อนหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอมจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนา กับ ภูมิภาคไทย และเทศกาลและพิธีกรรม

การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องระบบดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

๒. นิสิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(พระรัตนมณี, ผศ.ดร.)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอมจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนา กับ ภูมิภาคไทย และเทศกาลและพิธีกรรม
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายมีต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
๒. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายนำความรู้ไปประยุกต์ในชุมชนได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(พระพุทธิญาณมุนี)

ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดเชียงราย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอมจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย และเทศกาลและพิธีกรรม

การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายมีต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๒. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายนำความรู้ไปประยุกต์ในชุมชนได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(พระครูพิศาลธรรมาทร)

ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อนหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอมจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย และเทศกาลและพิธีกรรม

การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายมีต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๒. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายนำความรู้ไปประยุกต์ในชุมชนได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นายเสริฐ ไชยานันตา)

ตำแหน่ง การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอมจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนา กับ ภูมิภาคไทย และเทศกาลและพิธีกรรม

การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายมีต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๒. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายนำความรู้ไปประยุกต์ในชุมชนได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นายพิสันต์ จันทร์ศิลป์)

ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอเชียงแสน

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดเชียงราย หลังเดิม(ตอยจำปี) ถนนฤทธิ์ประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๕๘๗๖ ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โครงการวิจัย ย่อยที่ ๔ การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเรศร์ บุญเลิศ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน ประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย และเทศกาลและพิธีกรรม
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น เส้นทางวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางโบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยว
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผล ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายมีต้นแบบหรือแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
๒. คณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงรายนำความรู้ไปประยุกต์ในชุมชนได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนิษานต์ วรรณมานนท์)

ตำแหน่ง หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ภาคผนวก จ

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย

(Output/Outcome/Impact)

ผลผลิต (Output) จากการวิจัย

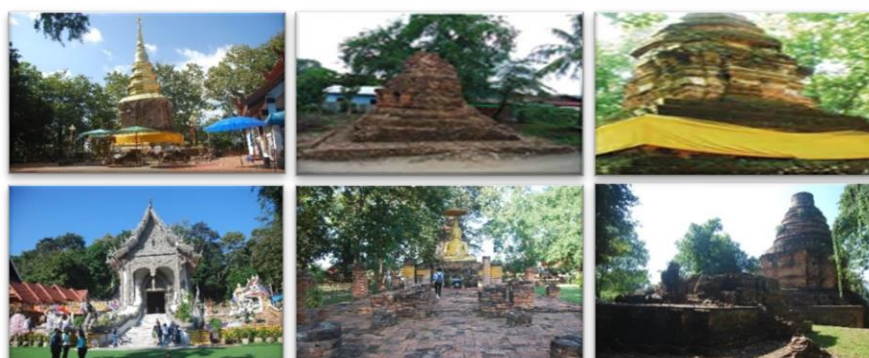
ชุดความรู้

ชุดความรู้ งานวิจัยเรื่อง

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ พ.ศ. 2564

คู่มือ

<https://www.facebook.com/nares.boonlert>

<http://online.anyflip.com/oxctg/qchr/mobile/index.html>

คู่มือ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

Development of the application to promote the creative sights
of Chiang Saen City Chiang Rai Province

โบราณสถานเมืองเชียงแสน

โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนเรศร์ บุญเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย พ.ศ. 2564

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม MCU RS 800764006

<https://www.facebook.com/nares.boonlert>

<http://online.anyflip.com/oxctg/pxta/mobile/index.html>

ผลกระทบจากการวิจัย

ผลกระทบ (Impact)

ชื่อผลงาน	ลักษณะผลงาน	กลุ่มเป้าหมาย / ผู้ใช้ประโยชน์	ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ
แอปพลิเคชันการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่	การท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	ประชาชน	การเข้าถึงระบบเครือข่าย สะดวก รวดเร็ว และสามารถเลือกการท่องเที่ยวตามต้องการได้
ชุดความรู้	เอกสารการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	ประชาชน	ประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองศิลปวัฒนธรรมได้ด้วยตนเอง
คู่มือการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่	คู่มือเอกสารเมืองเชียงใหม่	ประชาชน	เป็นการท่องเที่ยวโดยการอิงเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมสมัย